

คู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ ประเภทตลาด

คำนำ

คู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาดเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมมลพิษ และสามารถปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษได้อย่างถูกต้อง เป็นมาตรฐานเดียวกันและเกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งบรรลุเป้าหมายในการควบคุมมลพิษให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติงานในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการตรวจสอบ เก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ข้อกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ กองตรวจมลพิษ จึงได้จัดทำคู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ซึ่งจะประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

คู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาดเล่มนี้ มีเนื้อหาครอบคลุมการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ บท บทแรกเป็นบทนำ บทที่สองกล่าวถึง นิยาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บทที่สามกล่าวถึงขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจสอบ เริ่มตั้งแต่ การวางแผน การตรวจสอบ การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์ การเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทที่สี่เป็นส่วนที่มีความสำคัญกล่าวถึงขั้นตอนการเข้าตรวจสอบ และรายงานผล เริ่มตั้งแต่การแสดงตนก่อนเข้า ตรวจสอบการรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบความเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และพื้นที่ใช้สอยการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง การตรวจสอบการบันทึกรายละเอียด สลิดิตี ข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๑ และการส่งสรุปผลการทำงานของระบบ บำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ ให้กับเจ้าพนักงานท้องถิ่นการบันทึกภาพถ่าย การบันทึกผลการตรวจสอบ การตรวจสอบและรับรองผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งจากห้องปฏิบัติการ การวิเคราะห์ สรุปผล และรายงานผลการตรวจสอบ

กองตรวจมลพิษ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาดเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษไม่มากก็น้อย หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กองตรวจมลพิษยินดีรับไว้พิจารณาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคู่มือเล่มนี้ให้มีความครบถ้วนถูกต้องต่อไป

กองตรวจมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ

พฤษภาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ นิยาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓
๑. คำนิยาม	๔
๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕
บทที่ ๓ ขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจสอบ	๑๕
๑. การวางแผนการตรวจสอบ	๑๖
๒. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๑๖
๓. การเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์	๑๖
๔. การเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ	๑๙
๕. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๐
๕.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๐
๕.๒ ตลาดที่จะตรวจสอบ	๒๐
บทที่ ๔ ขั้นตอนการตรวจสอบและรายงานผล	๒๒
๑. การแสดงตนก่อนเข้าตรวจสอบ	๒๓
๒. การรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๒๓
๓. การตรวจสอบตลาด	๒๕
๓.๑ การตรวจสอบเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ	๒๕
๓.๒ การตรวจสอบความเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง	๒๖
๓.๓ ข้อยกเว้นในการตรวจสอบและการบังคับการทางปกครอง	๒๖
๔. การตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย	๒๖
๔.๑ แนวทางการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย	๒๖
๕. การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง	๓๒
๕.๑ การกำหนดพารามิเตอร์ที่ต้องตรวจสอบ	๓๒
๕.๒ การกำหนดจุดเก็บตัวอย่างน้ำและเทคนิคในการเก็บตัวอย่างน้ำ	๓๒
๕.๓ ลักษณะน้ำทิ้ง	๓๔
๕.๔ แหล่งรองรับน้ำทิ้ง	๓๕
๕.๕ วิธีปฏิบัติในการเก็บตัวอย่างและรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ	๓๖
๖. การตรวจสอบการดำเนินการตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕	๓๙
๗. การถ่ายภาพ	๓๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๘. การบันทึกผลการตรวจสอบ	๔๑
๘.๑ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด	๔๒
๘.๒ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียน	๔๙
๙. การตรวจสอบและรับรองผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งจากห้องปฏิบัติการ	๕๑
๑๐. การวิเคราะห์ สรุปผล และรายงานผลการตรวจสอบ	๕๒
๑๐.๑ ข้อเท็จจริง	๕๒
๑๐.๒ ข้อพิจารณา	๕๓
๑๐.๓ การดำเนินการ	๕๓
๑๑. กรณีศึกษา	๕๖

รายการภาคผนวกคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ภาคผนวก ข กฎกระทรวง ว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก ค กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๑ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

ภาคผนวก ง ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก จ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒)

ภาคผนวก ฉ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้อาคารประเภท ค. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาคผนวก ช ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

ภาคผนวก ซ ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง เพิ่มเติมวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดี พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาคผนวก ฌ ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคารและจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ

ภาคผนวก ฎ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับทางปกครองสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข

ภาคผนวก ฏ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕

ภาคผนวก ฐ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง คณะกรรมการเปรียบเทียบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาคผนวก ฑ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ภาคผนวก ฒ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ กรณี แหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ก. และอาคารประเภท ข.

ภาคผนวก ด ตัวอย่างเอกสารการเชื่อมต่อ

ภาคผนวก ณ ระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้สำหรับตลาด

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	มาตรฐานและวิธีการตรวจสอบน้ำทิ้งจากตลาด	๘
๒	รายการจัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์/ขวดเก็บตัวอย่าง/สารเคมี เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง	๑๗
๓	รายการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสิ่งจำเป็นที่ใช้ในการตรวจสอบ และเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง	๑๙
๔	รายการเอกสารและแหล่งที่มาของเอกสารที่จำเป็นในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ ประเภทตลาด	๒๔
๕	ปริมาตรตัวอย่างน้ำ การรักษาสภาพและระยะเวลาเก็บรักษาสภาพตัวอย่างแต่ละพารามิเตอร์	๓๘

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
๑	เครื่องมือที่ใช้ในภาคสนาม	๑๘
๒	ขวดเก็บตัวอย่างน้ำ	๑๘
๓	อุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ	๑๘
๔	สารเคมีสำหรับรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ	๑๘
๕	แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ	๒๐
๖	เอกสารเผยแพร่	๒๐
๗	แบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสีย	๒๗
๘	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเกรอะ	๒๗
๙	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังดักไขมัน	๒๗
๑๐	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองไร้อากาศ	๒๘
๑๑	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองเติมอากาศ	๒๘
๑๒	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส	๒๙
๑๓	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป	๒๙
๑๔	การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายท่อระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก	๓๓
๑๕	การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากรางระบายน้ำทิ้ง	๓๔
๑๖	การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากบ่อกักน้ำทิ้งที่รอการสูบออกสู่ภายนอก	๓๔
๑๗	ลักษณะสีของน้ำทิ้ง	๓๕
๑๘	ตัวอย่างฉลากปิดขวดเก็บตัวอย่าง	๓๖
๑๙	การเขียนขวดเก็บตัวอย่างน้ำ	๓๗
๒๐	การรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ	๓๘
๒๑	ตัวอย่างการถ่ายภาพเพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบ	๔๐

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ ๑

บทนำ

ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่มีพื้นที่ใช้สอย ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ค. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้อาคารประเภท ค. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอย ตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ข. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) และตลาดที่มีพื้นที่ตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ก. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดที่เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เพื่อบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และบันทึกรายละเอียดสถิติหรือข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๑ และสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ อีกทั้งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ มีอำนาจเข้าตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษหรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียของบุคคลใดๆ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยน้ำที่ออกสู่สิ่งแวดล้อมรวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดสถิติหรือข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หากพบการฝ่าฝืนสามารถใช้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนดในการออกคำสั่งทางปกครองได้

บทที่ 2 นิยาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

นิยาม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. คำนิยาม

๑.๑ **แหล่งกำเนิดมลพิษ**^๑ หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

๑.๒ **อาคาร**^๒ หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้น ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์เป็นอาคารหลังเดียว หรือเป็นกลุ่มของอาคาร ซึ่งตั้งอยู่ภายในพื้นที่ซึ่งเป็นบริเวณเดียวกัน และไม่ว่าจะมีท่อระบายน้ำ ท่อเดียว หรือมีหลายท่อที่เชื่อมติดต่อกันระหว่างอาคารหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้แก่

.....

(๖) ตลาด ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แต่ไม่รวมถึง ท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือกิจการแพปลา

.....

๑.๓ **ตลาด**^๓ หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้า ประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึง บริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

๑.๓.๑ ตลาด (อาคารประเภท ก.)^๔ หมายความว่า ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

๑.๓.๒ ตลาด (อาคารประเภท ข.)^๔ หมายความว่า ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

๑.๓.๓ ตลาด (อาคารประเภท ค.)^๔ หมายความว่า ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

๑.๔ **น้ำทิ้ง**^๕ หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

๑.๕ **แหล่งน้ำสาธารณะ**^๖ หมายความว่า หมายรวมถึง ท่อระบายน้ำสาธารณะด้วย

๑.๖ **การบำบัดน้ำเสีย**^๖ หมายความว่า กระบวนการทำหรือปรับปรุงน้ำเสียเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ใช้วิธีการทำให้เจือจาง (Dilution)

^๑ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

^๒ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

^๓ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

^๔ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

^๕ คู่มือตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (ภาคผนวก ก)

กฎหมายนี้เป็นกฎหมายที่คุ้มครองด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อมหรือการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของการตลาด โดยให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ในการออกข้อกำหนดท้องถิ่น ใช้บังคับในเขตท้องถิ่นนั้นๆ และให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการควบคุมดูแล โดยการออกคำสั่งให้ ปรับปรุง แก้ไขการอนุญาต หรือไม่อนุญาต การสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับตลาด ในหมวด ๘ ดังนี้

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด
- (๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

๒.๒ กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ (ภาคผนวก ข)

ขอ ๔ ตลาดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ตลาดประเภทที่ ๑ ได้แก่ ตลาดที่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ใน ส่วนที่ ๑

(๒) ตลาดประเภทที่ ๒ ได้แก่ ตลาดที่ไม่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒

ส่วนที่ ๑ ตลาดประเภทที่ ๑ ...

ข้อ ๖ ตลาดประเภทที่ ๑ ต้องมีส่วนประกอบของสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง คือ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของ ที่ขนถ่ายสินค้า ห้องส้วม ที่ปัสสาวะ อ่างล้างมือ ที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย และที่จอดยานพาหนะ ตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้

ข้อ ๗ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
สุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

...

(๑๑) ระบบบำบัดน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง และทางระบายน้ำตามกฎหมายว่าด้วย
การควบคุมอาคาร ทั้งนี้ ให้มีตะแกรงดักมูลฝอยและบ่อดักไขมันด้วย

ส่วนที่ ๒ ตลาดประเภทที่ ๒ ...

ข้อ ๑๒ ตลาดประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีสถานที่สำหรับผู้ขายของ ห้องส้วม ที่ปัสสาวะ
อ่างล้างมือ และที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย ตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้

ข้อ ๑๓ สถานที่สำหรับผู้ขายของต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ
ดังต่อไปนี้

...

(๕) ทางระบายน้ำจากจุดที่มีที่ล้าง โดยเป็นรางแบบเปิดทำด้วยวัสดุที่มีผิวเรียบ
มีความลาดเอียงให้สามารถระบายน้ำได้สะดวก มีตะแกรงดักมูลฝอยก่อนระบายน้ำออกสู่ท่อระบาย
น้ำสาธารณะ หรือแหล่งน้ำสาธารณะ และไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนข้างเคียง
ในกรณีจำเป็น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขอาจกำหนดให้จัดให้มี
บ่อดักไขมันหรือบ่อดักน้ำเสียก่อนระบายน้ำออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะก็ได้

๒.๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายนี้กล่าวถึง กฎระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมความมั่นคง
แข็งแรง ความปลอดภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม
และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรของอาคารต่างๆ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ยังมี
กฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้

๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๑ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุม
อาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (**ภาคผนวก ค**) ข้อ ๓ “อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีระบบ
การระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการปรับปรุงน้ำเสียจากอาคารให้เป็น
น้ำทิ้งที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง

(๑) อาคารประเภท ก ...

(ข) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน
ตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๒) อาคารประเภท ข ...

(ฉ) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน
ตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตรแต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร ...

(๓) อาคารประเภท ค...

(ช) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน
ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

(๔) อาคารประเภท ง ...

(ซ) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน
ตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

๒.๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

กล่าวถึงหลักการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม การปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม หน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการควบคุมกำกับดูแลให้แหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายซึ่งมีมาตรา และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑) มาตรา ๘๒ กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดมลพิษหรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใดๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้

(๓) ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีใช้โรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรา ๙๐ มาตรา ๙๑ หรือมาตรา ๙๒ ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้น โดยให้ถือว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเป็น เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายในระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้นได้

(๔) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียหยุดหรือปิดการดำเนินกิจการให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง

ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

๒) มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ โดยบัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก ง)

ข้อ ๑(๗) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

๔) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) (ภาคผนวก จ)

ข้อ ๑(๘) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตรแต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

๕) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้อาคารประเภท ค. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ (ภาคผนวก ฉ)

ข้อ ๑(๖) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

๖) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด (ภาคผนวก ช) กำหนดมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบน้ำทิ้งจากอาคาร สรุปลงตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ มาตรฐานและวิธีการตรวจสอบน้ำทิ้งจากตลาด

ดัชนีคุณภาพน้ำ/ พารามิเตอร์	หน่วย	มาตรฐาน			วิธีการตรวจสอบ
		อาคาร ประเภท ก	อาคาร ประเภท ข	อาคาร ประเภท ค	
๑. ความเป็นกรดและด่าง (pH)	-	๕-๙	๕-๙	๕-๙	ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่างของน้ำ (pH Meter)
๒. บีโอดี (BOD)	มก./ล.	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๓๐	ไม่เกิน ๔๐	วิธีการอะไซด์โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) ที่อุณหภูมิ ๒๐ °C เป็นเวลา ๕ วัน ติดต่อกัน , วิธีเมมเบรนอิเล็กโทรด (Membrane Electrode) , วิธีออปติคัลโพรบ (Optical Probe) หรือวิธีการอื่นที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ความเห็นชอบ
๓. สารแขวนลอย (Suspended Solids)	มก./ล.	ไม่เกิน ๓๐	ไม่เกิน ๔๐	ไม่เกิน ๕๐	วิธีการกรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว (Glass Fibre Filter Disc)
๔. ซัลไฟด์ (Sulfide)	มก./ล.	ไม่เกิน ๑.๐	ไม่เกิน ๑.๐	ไม่เกิน ๓.๐	วิธีการไตเตรท (Titrate)

ดัชนีคุณภาพน้ำ/ พารามิเตอร์	หน่วย	มาตรฐาน			วิธีการตรวจสอบ
		อาคาร ประเภท ก	อาคาร ประเภท ข	อาคาร ประเภท ค	
๕. สารที่ละลายได้ทั้งหมด (Total Dissolved Solids)	มก./ล.	ไม่เกิน ๕๐๐*	ไม่เกิน ๕๐๐*	ไม่เกิน ๕๐๐*	วิธีการระเหยแห้งระหว่างอุณหภูมิ ๑๐๓-๑๐๕ °C ในเวลา ๑ ชั่วโมง
๖. ตะกอนหนัก (Settleable Solids)	มล./ล.	ไม่เกิน ๐.๕	ไม่เกิน ๐.๕	ไม่เกิน ๐.๕	วิธีการกรวยอิมฮอฟฟ์ (Imhoff cone) ขนาดบรรจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ในเวลา ๑ ชั่วโมง
๗. น้ำมันและไขมัน (Fat Oil and Grease)	มก./ล.	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๒๐	ไม่เกิน ๒๐	วิธีการสกัดด้วยตัวทำละลาย แล้วแยกหาน้ำหนักของ น้ำมันและไขมัน
๘. ทีเคเอ็น (TKN)	มก./ล.	ไม่เกิน ๓๕	ไม่เกิน ๓๕	ไม่เกิน ๔๐	วิธีการเจลดาล์ (Kjeldahl)

หมายเหตุ : * เป็นค่าที่เพิ่มจากปริมาณสารละลายในน้ำใช้ตามปกติ

แหล่งที่มา : - ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบาย
น้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ (ประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒๕ ง วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘)

- ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง เพิ่มเติมวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดี พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๖๕ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่พิเศษ ๑๗๑ ง วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

๗) ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง เพิ่มเติมวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดี พ.ศ.
๒๕๖๕ (ภาคผนวก ข)

กำหนดวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดีของน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด
เพิ่มเติมอีก ๒ วิธี คือ วิธีการเมมเบรนอิเล็กโทรด (Membrane Electrode) และวิธีการออปติคคอลล
โพรบ (Optical Probe)

๘) ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวน
อาคารและจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ (ภาคผนวก ฅ)

ข้อ ๑(๕) พื้นที่ใช้สอยของตลาด ให้ถือตามเนื้อที่ที่ระบุในใบอนุญาตให้ใช้สถานที่
เป็นตลาด

ในกรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากอาคารไม่ตรงกับใบอนุญาตที่ได้รับหรือคำขอจด
ทะเบียนให้คิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของอาคารจากพื้นที่ใช้สอยของอาคารทุกชั้นและให้นำพื้นที่ที่
เกี่ยวเนื่องกับกิจการทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกอาคารนั้นมารวมคำนวณด้วยแต่ไม่ให้นำพื้นที่ซึ่งเป็น
อาคารจอดรถยนต์ หรือพื้นที่จอดรถยนต์มาคำนวณรวม

ข้อ ๒ การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของกลุ่มอาคาร ให้คิดคำนวณจากอาคารซึ่งตั้งอยู่
ในพื้นที่ต่อเนื่องและอยู่ในโครงการเดียวกันตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑

ข้อ ๓ การเก็บตัวอย่างน้ำให้เก็บ ณ จุดนอกเขตที่ตั้งของอาคารที่ระบายออกสู่
สิ่งแวดล้อมหรือระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือจุดเก็บอื่นที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของน้ำทิ้งที่ระบาย
ออกจากอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเห็นชอบ ในกรณีที่มี
การระบายน้ำหลายจุดให้เก็บทุกจุด

๙) ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับทางปกครองสำหรับ
แหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข (ภาคผนวก ญ)

ข้อ ๓ การกำหนดค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้ก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และประเภท ข ให้ใช้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเป็นรายวันโดยพิจารณาจากประเภทอาคาร การดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียและเหตุอันควรลดหย่อน

(๒) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่ดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเจ็ดพันบาทต่อวันสำหรับอาคารประเภท ก และห้าพันบาทต่อวันสำหรับอาคารประเภท ข

(๓) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองตามสัดส่วนของเนื้องานที่เหลือโดยใช้การตรวจสอบ และการประเมินการก่อสร้างจริงของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ตรวจสอบ ทั้งนี้ค่าปรับทางปกครองจะต้องไม่น้อยกว่าค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข

(๔) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด แต่น้ำทิ้งยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์ตามข้อ ๔(๒)

ข้อ ๔ กำหนดค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ให้ใช้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเป็นรายวันโดยพิจารณาจากประเภทอาคาร เหตุอันควรลดหย่อนและการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งซ้ำอีก

(๒) อาคารประเภท ก ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองสองพันบาทต่อวัน และอาคารประเภท ข ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองหนึ่งพันบาทต่อวัน

๑๐) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕ (ภาคผนวก ก)

กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป (อาคารประเภท ก) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร (อาคารประเภท ข) และตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร (อาคารประเภท ค) ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ และมีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ มีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวันและจัดทำบันทึกรายละเอียดดังกล่าวตามแบบ ทส. ๑ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ เสนอต่อเจ้าพนักงาน

ท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ และกฎกระทรวงดังกล่าว มีบทลงโทษอาญา ตามมาตรา ๑๐๔, ๑๐๖ และ ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้เกี่ยวข้องหรือมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว และมาตราที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หมายถึง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๙ และมีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ เป็นของตนเองมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- จัดเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวันตาม แบบ ทส. ๑ และจัดเก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นเวลา ๒ ปี

- จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละเดือน ตามแบบ ทส. ๒ เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป

๒) ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หมายถึง ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓) เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๘๐ และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ พ.ศ. ๒๕๕๕ และมาตรา ๘๑ หมายถึง

- นายกเทศมนตรี กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

- นายกองค้การบริหารส่วนตำบล กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

- ปลัดเมืองพัทยา กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในเขตเมืองพัทยา

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- รับรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย (แบบ ทส. ๒)

- ออกใบรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานภายใน ๗ วันนับแต่วันที่
ได้รับรายงาน

- รวบรวมรายงานเสนอต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่มีอำนาจในเขตท้องถิ่นนั้น อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ซึ่งอาจจัดทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเสนอไปพร้อมกับรายงานที่รวบรวมส่งไปนั้นด้วยก็ได้ (ตามมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. ๒๕๓๕)

๔) เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่มีอำนาจในเขตท้องที่นั้น ตามมาตรา ๘๑ หมายถึง

- อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ สำหรับเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

- ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) สำหรับเขตพื้นที่ต่างจังหวัด

มีหน้าที่เก็บรวบรวมรายงานและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการตรวจสอบสภาพการทำงาน ของระบบบำบัดน้ำเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวหรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ตามมาตรา ๘๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕)

๑๑) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง คณะกรรมการเปรียบเทียบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ภาคผนวก ก)

๑๒) ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ (ภาคผนวก ข)

ข้อ ๓ เหตุที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะต้องนำมาพิจารณาเพื่อเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่ม

๓.๑ จุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เช่น จุดเก็บที่ไม่เป็นตัวแทนน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นที่ระบายออกสู่ภายนอกอย่างแท้จริง

๓.๒ วิธีการเก็บและรักษาสภาพตัวอย่างน้ำทิ้งไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือหลักวิชาการ

๓.๓ กรณีแบ่งตัวอย่างน้ำทิ้งที่เก็บตัวอย่างรวมกันไปวิเคราะห์ โดยห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองแล้วผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

๓.๔ ผลวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษย้อนหลังภายในระยะเวลา ๓ เดือน ก่อนวันที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตรวจสอบมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรอง พร้อมแนบหลักฐานแสดงจุดเก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ และวิธีวิเคราะห์

๓.๕ ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ และเมื่อหาค่าความไม่แน่นอน (Uncertainty) จากการวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองแล้ว ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔ กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประสงค์จะโต้แย้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้จัดทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งพร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องมายังเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งสิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และหากพ้นระยะเวลาที่กำหนดเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองต่อไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือกรณีมีข้อเท็จจริงใหม่ที่เป็นสาระสำคัญ

ข้อ ๕ การรับฟังข้อโต้แย้งผลการตรวจสอบของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามข้อ ๓ จะพิจารณาเพียง ๑ ครั้งและถือเอาผลวิเคราะห์น้ำทิ้งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็นที่สุด

๑๓) ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาขยายระยะเวลา การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ กรณี แหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก. และอาคารประเภท ข. (ภาคผนวก ท)

ข้อ ๒ การพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการจัดหาผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๓๐ วัน

(๒) กรณีการสำรวจ ออกแบบ และวางแผน เพื่อจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

(๓) กรณีการดำเนินงาน แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบ บำบัดน้ำเสียให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๗๐ วัน เว้นแต่เป็นการ ก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามแผนการดำเนินงานของแหล่งกำเนิดมลพิษตามความเหมาะสม แต่ระยะเวลาต้องไม่เกิน ๑๒๐ วัน

(๔) กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษมีสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา เพื่อก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือ ซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามแผนการ ดำเนินงานที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างฉบับดังกล่าว

(๕) กรณีการเพาะเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์ การทดสอบประสิทธิภาพระบบบำบัด น้ำเสีย และการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

(๖) กรณีการยื่นคำขออนุญาตรับบริการบำบัดน้ำเสียโดยระบบบำบัดน้ำเสีย รวมของทางราชการ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

ข้อ ๓ กรณีคำขอขยายระยะเวลามีเหตุผลตามข้อ ๒ มากกว่า ๑ เหตุ ให้เจ้าพนักงาน ควบคุมมลพิษพิจารณาเป็นรายข้อ แต่รวมระยะเวลาต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน เว้นแต่กรณีแหล่งกำเนิด มลพิษมีสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา ตามข้อ ๒(๔) เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ อาจพิจารณาขยายระยะเวลา เกินกว่า ๑๘๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๔ กรณีคำขอขยายระยะเวลาในประเด็นและเหตุผลที่แตกต่างกันไปจาก ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามความเหมาะสม แต่ระยะเวลาต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

ข้อ ๕ กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษยื่นคำขอขยายระยะเวลามากกว่า ๑ ครั้ง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้รับความเห็นชอบ ในครั้งก่อนหากพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินงาน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ อาจไม่รับพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาดังกล่าว

๒.๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

- ๑) เป็นคู่กรณีเอง
- ๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
- ๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติที่เกี่ยวข้องทางแต่งงาน นับได้เพียงสองชั้น
- ๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนหรือตัวแทนของคู่กรณี
- ๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี
- ๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทที่ 3

ขั้นตอนการเตรียมการ
ก่อนการตรวจสอบ

บทที่ ๓

ขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจสอบ

ก่อนดำเนินการตรวจสอบจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น การศึกษาข้อมูลของตลาดที่จะตรวจสอบ การเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์ การเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้การตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานทำได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินผลการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้อง เป็นธรรม บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน สามารถปฏิบัติตามได้ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด ข้อควรปฏิบัติในการเตรียมการก่อนการตรวจสอบมีดังต่อไปนี้

๑. การวางแผนการตรวจสอบ

การตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษจำเป็นต้องมีการเตรียมการและวางแผนที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

- ๑) วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการตรวจสอบ
- ๒) กำหนดแผนงานการตรวจสอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบ
- ๓) การกำหนดทีมตรวจสอบ ต้องมีอย่างน้อย ๒ คน ประกอบด้วย เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการตรวจสอบ อย่างน้อย ๑ คน ประมาณการค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ (เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าขนส่ง และเก็บรักษาตัวอย่าง ค่าตรวจวิเคราะห์ตัวอย่าง เป็นต้น)
- ๔) ความพร้อมของเครื่องมือ/อุปกรณ์และความสามารถของห้องปฏิบัติการในการวิเคราะห์ตัวอย่าง และระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ

๒. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เมื่อกำหนดรายชื่อของตลาดที่จะตรวจสอบให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลต่อไปนี้

- ๑) มีประวัติถูกร้องเรียนหรือไม่ โดยตรวจสอบจากฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษและแหล่งกำเนิดมลพิษ (ECAP) ของกองตรวจมลพิษกรมควบคุมมลพิษ
- ๒) อยู่ระหว่างการดำเนินการทางปกครองหรือไม่
- ๓) อยู่ในพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือไม่
- ๔) เป็นตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่

๓. การเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์

ประสานเบิกเครื่องมือ/อุปกรณ์/ขวดเก็บตัวอย่าง/สารเคมี โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบขั้นตอนการยืม คินอุปกรณ์ที่กำหนด และก่อนนำเครื่องมือ/อุปกรณ์ไปใช้งาน ต้องตรวจสอบความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงานทุกครั้ง รวมทั้งประสานงานกับห้องปฏิบัติการล่วงหน้าก่อนออกปฏิบัติงานเพื่อทราบแผนงานติดตามตรวจสอบของหน่วยงานและจัดเตรียมแผนรองรับการวิเคราะห์ตัวอย่าง โดยมีรายการเครื่องมือ/อุปกรณ์/ขวดเก็บตัวอย่าง/สารเคมี ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ รายการจัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์/ขวดเก็บตัวอย่าง/สารเคมีเพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

รายการเครื่องมือ/อุปกรณ์
๑. เครื่องมือ/อุปกรณ์
[] เครื่องวัดความเป็นกรดและด่าง
[] กล้องถ่ายภาพดิจิทัล พร้อมแบตเตอรี่
[] เครื่องวัดพิกัดดาวเทียมพร้อมถ่านสำรอง
[] กรวยอิมฮอฟฟ์
[] คีมตัก
[] ถังน้ำ
[] ขันตักน้ำ
[] กรวย
[] ถังแช่ตัวอย่างหรือกล่องโฟม
[] ปากกาเคมี
[] กระดาษขาว
[] ตลับเมตร หรือเครื่องวัดระยะทางด้วยแสงเลเซอร์
[] เชือกไนลอนยาว ๕-๑๐ เมตร
[] ถังมีอยาง
[] กระดาษลิตมัส
[] กระดาษทดสอบคลอไรด์
๒. ขวดเก็บตัวอย่าง
[] BOD (Polyethylene ขนาด ๒,๐๐๐ มล.)
[] SS (Polyethylene ขนาด๑,๐๐๐มล.)
[] TDS (Polyethylene ขนาด๑,๐๐๐มล.)
[] FOG (ขวดแก้วสีขาปากกว้างขนาด ๑,๐๐๐มล.)
[] TKN (High density polyethylene ขนาด ๕๐๐/๑,๐๐๐ มล.)
[] Sulfide (ขวดแก้ว ขนาด ๓๐๐มล.)
๓. สารเคมี/อุปกรณ์
[] กรดซัลฟูริก (H ₂ SO ₄) (Conc.)
[] ซิงค์อะซิเตท (Zinc acetate) (2N)
[] โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) (6N)
[] ปิเปต ขนาด ๕ มล. และ ๑ มล.
[] ขวดน้ำกลั่น
[] แบบฟอร์มใบส่งตัวอย่าง
[] ลูกยาง
[] พาราฟิล์ม
๔. อุปกรณ์ Safety เช่น รองเท้า หมวก เป็นต้น
๕. อุปกรณ์อื่นๆ เช่น ปากกา แผ่นรองเขียน เครื่องคิดเลขสลากติดถังแช่ตัวอย่าง (กรณีส่งตัวอย่างต่างจังหวัด)

รูปที่ ๑ เครื่องมือที่ใช้ในภาคสนาม

คำอธิบาย :

๑. กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
๒. เครื่องวัดความเป็นกรดและด่าง พร้อมสารละลายบัฟเฟอร์ที่ใช้ในการสอบเทียบ
๓. เครื่องวัดพิกัดดาวเทียม

รูปที่ ๒ ขวดเก็บตัวอย่างน้ำ

คำอธิบาย:

๑. BOD
๒. TSS
๓. TDS (น้ำทิ้ง/น้ำใช้)
๔. TKN
๕. O&G
๖. Sulfide

รูปที่ ๓ อุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ

รูปที่ ๔ สารเคมีสำหรับรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ

๔. การเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ข้อควรปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีดังนี้

๑) ตรวจสอบตนเองก่อนเริ่มปฏิบัติงานว่าต้องไม่มีส่วนได้เสียกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทั้งทางตรงและทางอ้อม หากมีส่วนได้เสียหรือทราบภายหลังว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียจะต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันทีเพื่อขออนุญาตออกจากการทำงาน

๒) เตรียมบัตรเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อแสดงตนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทราบก่อนดำเนินการตรวจสอบ

๓) ตรวจสอบรายการเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในการตรวจสอบรายละเอียดตามตารางที่ ๓

๔) แต่งกายชุดสุภาพ หรือแต่งเครื่องแบบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนดในขณะออกปฏิบัติราชการ รวมทั้งสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามความเหมาะสม

ตารางที่ ๓ รายการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในการตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

รายการเอกสาร
☐ บัตรเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
☐ บันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด
☐ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียน
☐ หนังสือขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบ
☐ หนังสือแจ้งขอความร่วมมือตลาด อำนวยความสะดวกในการตรวจสอบ
☐ แบบสำรวจความคิดเห็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษโครงการสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ (แบบออนไลน์)
เอกสารเผยแพร่ เช่น
☐ ข้อบังคับกรมควบคุมมลพิษว่าด้วยจรรยาของพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
☐ ข้อควรรู้ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
☐ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕
☐ การรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือการรายงานแบบ ทส.๒ ทางอิเล็กทรอนิกส์

รูปที่ ๕ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ

รูปที่ ๖ เอกสารเผยแพร่

๕. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษอาจเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นในพื้นที่เข้าร่วมตรวจสอบด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เป็นต้น โดยมีหนังสือแจ้งแผนการดำเนินการตรวจสอบให้หน่วยงานดังกล่าวทราบล่วงหน้า

๒) ตลาดที่จะตรวจสอบ

หากกำหนดการติดตามตรวจสอบเป็นโครงการหรือกิจกรรมในแผนงานประจำปีของหน่วยงาน ให้มีหนังสือแจ้งแหล่งกำเนิดมลพิษก่อนล่วงหน้าโดยทางไปรษณีย์หรือทางโทรสารให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรมการดำเนินโครงการและช่วงเวลาดำเนินการ เพื่อประสานการจัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเตรียมบุคลากรนำตรวจ

ขั้นตอนโดยสรุปของการเตรียมการก่อนการตรวจสอบ

๑. การวางแผนการตรวจสอบ

- วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการตรวจสอบ
- กำหนดแผนงานและทีมตรวจสอบ
- ความพร้อมของเครื่องมือ/อุปกรณ์ และห้องปฏิบัติการ

๒. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- ตรวจสอบว่ามีประวัติถูกร้องเรียนหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการทางปกครองหรือไม่และอยู่ในพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือไม่
- ตรวจสอบรายชื่อตลาดได้จากฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือสำนักงานตลาด กทม.

๓. การเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์

- เตรียมเครื่องมือภาคสนาม/อุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ/ขวดเก็บตัวอย่างน้ำ/สารเคมีสำหรับรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ

๔. การเตรียมความพร้อมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

- ตรวจสอบตนเองว่าไม่มีส่วนได้เสียกับแหล่งกำเนิดมลพิษ
- เตรียมบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการแสดงตน
- ตรวจสอบรายการเอกสาร และสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในการตรวจสอบ

๕. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
- ตลาดที่จะตรวจสอบ

บทที่ 4

**ขั้นตอนการตรวจสอบ
และรายงานผล**

บทที่ ๔

ขั้นตอนการตรวจสอบและรายงานผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒(๑)ให้อำนาจเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสามารถเข้าไปในอาคาร สถานที่ และเขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียของบุคคลใดๆ ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างทำการเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตรวจสอบแล้วพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็สามารถใช้อำนาจทางปกครองในการออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นขั้นตอนสำคัญที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อมูลพยานหลักฐานประกอบการวิเคราะห์สรุปผลการตรวจสอบ การตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาดมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๑. การแสดงตนก่อนเข้าตรวจสอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ เริ่มจากการแนะนำตัว พร้อมแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดหรือผู้แทนของตลาดนั้นทราบ เมื่อแนะนำตัวและแสดงบัตรเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองฯ หรือผู้แทนของตลาดทราบ คือ เหตุแห่งการเข้าตรวจสอบรวมทั้งชี้แจงขอบเขตอำนาจหน้าที่และจรรยาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดตามที่กฎหมายกำหนด ขั้นตอนการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย เผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และขออนุญาตถ่ายภาพขณะตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำทิ้ง และจุดเก็บตัวอย่างน้ำ

๒. การรวบรวมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูลตลาดที่ตรวจสอบสามารถดำเนินการโดยการสอบถามเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาดหรือผู้แทนของตลาดที่ทำการตรวจสอบนั้น และขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา แล้วทำการบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในแบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด (แบบ กตพ-น๐๗) และแบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ รายการเอกสารที่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมเพื่อประกอบการพิจารณามีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ รายการเอกสารและแหล่งที่มาของเอกสารที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

รายการเอกสาร	แหล่งที่มา		
	1	2	3
() ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) หรือใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒)	✓	✓	-
() แผนที่ตั้ง/แผนผังอาคาร/แผนผังท่อรวบรวมน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย และการระบายน้ำ	✓	✓	-
() แบบบันทึกรายละเอียดของสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษ (แบบทส. ๑) และรายงานสรุปผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสีย (แบบ ทส. ๒)	✓	-	✓
() เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำที่ผ่านมา ไบโเสรีจ ค่าน้ำประปา ไบโเสรีจค่าไฟฟ้าในส่วนของการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น	✓	-	-

หมายเหตุ: ๑ หมายถึง เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

๒ หมายถึง หน่วยงานอนุญาต สำนักงานเขต (กรุงเทพมหานคร) หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่างจังหวัด) ในเขตพื้นที่ที่ตลาดตั้งอยู่

๓ หมายถึง ฐานข้อมูลเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่แหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่

๒.๑ ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) หรือใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒)

แบบ ตล.๓/ต.๒ เป็นเอกสารหลักฐานสำคัญที่ระบุข้อมูลผู้ยื่นขออนุญาตใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน/จัดตั้งตลาด เลขที่และปีที่ขอ ที่อยู่ผู้ยื่นขอ ชื่อตลาด ที่ตั้งของตลาด เนื้อที่ตลาด จำนวนแผงค้า วันที่ออกใบอนุญาต และวันที่ใบอนุญาตสิ้นสุด ทั้งนี้ข้อมูลสำคัญที่จะนำมาใช้ ได้แก่ ผู้ยื่นคำขออนุญาต ชื่อตลาด เนื้อที่ตลาด ซึ่งจะใช้พิจารณาในเบื้องต้นว่าตลาดที่ตรวจสอบเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ก. อาคารประเภท ข. และอาคารประเภท ค. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือไม่

๒.๒ แผนที่ตั้ง/แผนผังอาคาร/แผนผังท่อรวบรวมน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย และการระบายน้ำ

ให้ขอสำเนาเอกสารดังกล่าวจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด แล้วแต่กรณี เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบขอบเขตที่ตั้งของตลาด ระบบบำบัดน้ำเสีย จุดที่ระบายน้ำทิ้ง หากไม่ได้รับความร่วมมือในเรื่องดังกล่าว ให้ประสานขอเอกสารดังกล่าวจากสำนักงานเขต (กรุงเทพมหานคร) หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่างจังหวัด) ในเขตพื้นที่ที่ตลาดตั้งอยู่

๒.๓ แบบบันทึกรายละเอียดของสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษ (แบบทส. ๑) และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย (แบบ ทส. ๒) ให้ขอสำเนาแบบ ทส. ๑ และ แบบ ทส. ๒ และหลักฐานการจัดส่งแบบ ทส. ๒ ล่าสุด เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ และกฎกระทรวงฯ

๒.๔ เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำที่ผ่านมา ใบเสร็จค่าน้ำประปา ใบเสร็จค่าไฟฟ้าในส่วนการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

ให้ติดต่อขอเอกสารดังกล่าวจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือผู้นำตรวจ แล้วแต่กรณี เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาและบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในแบบบันทึกการตรวจสอบด้วย

๓. การตรวจสอบตลาด

การตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียเป็นกิจกรรมสำคัญในการดำเนินการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยจะต้องดำเนินการตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ รวมทั้งตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของระบบบำบัด หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งน้ำเสียให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องสามารถตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนในประเด็นสำคัญ ได้แก่ ตลาดที่ทำการตรวจสอบนั้นมีหรือไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย ถ้ามีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นชนิดหรือประเภทใด ขนาดของระบบบำบัดน้ำเสีย ผู้ดูแลรับผิดชอบการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย สภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย จุดที่ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม มีการลักลอบระบายน้ำเสียโดยไม่ผ่านการบำบัดหรือไม่ รวมทั้งรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าว เช่น ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านมา แผนการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๑ การตรวจสอบการเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ

๓.๑.๑ การตรวจสอบการเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ตามใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒) หรือใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) พร้อมทั้งดำเนินการวัดพื้นที่ใช้สอยจริงของตลาดร่วมกับผู้นำตรวจสอบทุกครั้ง โดยให้รวมพื้นที่เกี่ยวเนื่องอื่นๆ เช่น บริเวณที่จัดไว้ให้รับประทานอาหาร พื้นที่ขายอาหารกลางแจ้งที่ตลาดจัดไว้ให้ผู้ขาย และห้องสุขาของตลาด เป็นต้น โดยไม่นับรวมพื้นที่จอดรถยนต์ และบันทึกข้อมูลในแบบตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานให้ชัดเจน

๓.๑.๒ กรณีที่พื้นที่ใช้สอยของตลาดที่ระบุไว้ในใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒) หรือใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) ไม่ตรงกับพื้นที่ใช้สอยที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษร่วมกับผู้นำตรวจสอบวัดพื้นที่ใช้สอยจริง ให้ใช้ข้อมูลจากการวัดพื้นที่จริงในการพิจารณาการเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ

๓.๒ การตรวจสอบความเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

กรณีของตลาด เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะมีทั้งหน่วยงานราชการและเอกชน หากเป็นตลาดที่มีหน่วยงานราชการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะไม่มีใบอนุญาต เนื่องจากได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่หากเป็นตลาดเอกชนจะต้องขออนุญาตจัดตั้งตลาด ตามแบบ ตล. ๓ หรือแบบ ต.๒

๓.๓ ข้อยกเว้นในการตรวจสอบและบังคับการทางปกครอง

ตลาดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน และสามารถแสดงหลักฐานการเชื่อมต่อท่อระบายน้ำที่เข้ากับระบบบำบัดน้ำเสียรวม (ภาคผนวก ๓) ให้รวบรวมข้อมูลโดยไม่ต้องเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง และให้ผู้นำตรวจลงชื่อในแบบบันทึกการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานด้วย เช่น

- กรณีตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียรวมของกรุงเทพมหานคร ต้องสามารถแสดงเอกสารหลักฐานการเชื่อมต่อท่อน้ำเสียเข้ากับระบบบำบัดน้ำเสียรวมจากสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร

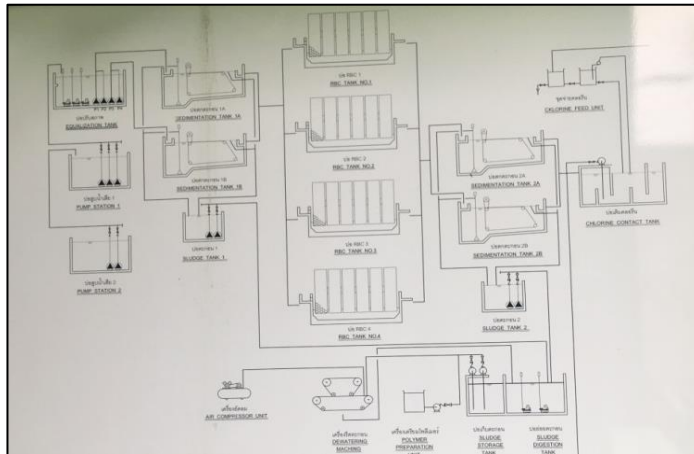
- กรณีตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องสามารถแสดงเอกสารหลักฐานการเชื่อมต่อท่อน้ำเสียกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมจากหน่วยงานท้องถิ่น

๔. การตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย

การตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าแหล่งกำเนิดมลพิษมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือไม่ น้ำทิ้งมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทหรือบางขนาดหรือไม่ ดังนั้นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องรวบรวมข้อมูลสำคัญ อาทิ ชนิด/ประเภทของระบบบำบัดน้ำเสีย ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบ สภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย จุดระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม การลักลอบระบายน้ำเสียโดยไม่ผ่านการบำบัด รวมทั้งรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียน้ำเสียดังกล่าว เช่น ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านมา แผนการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น เพื่อประเมินศักยภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย และพิจารณาความสอดคล้องกับผลการตรวจสอบน้ำทิ้งในการบังคับการตามกฎหมาย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

๔.๑ แนวทางการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย

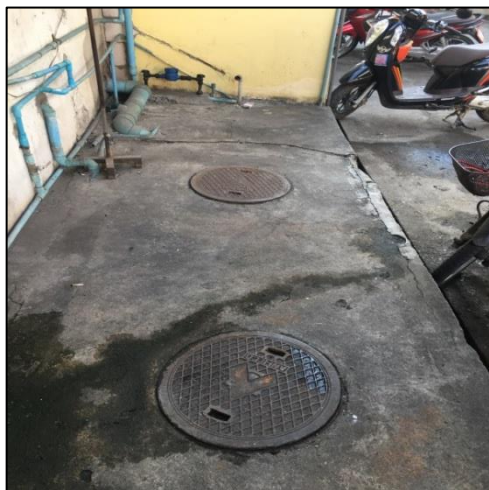
๔.๑.๑ การรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ รายละเอียดการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย แผนผัง/แบบแปลนระบบรวมน้ำเสีย โดยขอถ่ายสำเนาเอกสารดังกล่าวจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด หรือผู้แทนของตลาด หรือผู้นำตรวจ หรือหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต หากแบบแปลนมีขนาดใหญ่ไม่สะดวกในการถ่ายสำเนาให้ใช้วิธีการถ่ายภาพจากแบบแปลนโดยตรง ดังรูปที่ ๗

รูปที่ ๗ แบบแปลนระบบบำบัดน้ำเสีย

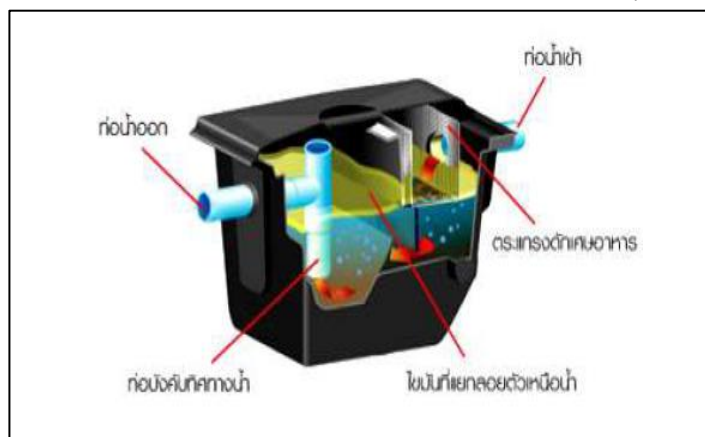
๔.๑.๒ การตรวจสอบรูปแบบ ชนิดของระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้สำหรับตลาด มีดังนี้

(๑) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเกรอะ (Septic Tank) มีข้อสังเกตที่ “บ่อเกรอะมีลักษณะเป็นบ่อปิด ซึ่งน้ำซึมไม่ได้และไม่มีการเติมอากาศ” โดยทั่วไปมักใช้สำหรับการบำบัดน้ำเสียจากส้วม แต่จะใช้บำบัดน้ำเสียจากครัวหรือน้ำเสียอื่นๆ ด้วยก็ได้

รูปที่ ๘ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเกรอะ

(๒) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังดักไขมัน (Oil and Grease Trap)

รูปที่ ๙ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังดักไขมัน

(๓) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองไร้อากาศ (Anaerobic Filter) มีข้อสังเกตที่ “ภายในบ่อจะมีชั้นตัวกลาง (media) บรรจุอยู่ แต่ไม่มีการเติมอากาศ” ดังรูปที่ ๑๐

รูปที่ ๑๐ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองไร้อากาศ

(๔) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองเติมอากาศ (Aerobic Filter) มีข้อสังเกตที่ “ภายในบ่อจะมีชั้นตัวกลางบรรจุอยู่ และมีอุปกรณ์การเติมอากาศ พบฟองอากาศจากการเติมอากาศ” ดังรูปที่ ๑๑

รูปที่ ๑๑ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองเติมอากาศ

(๕) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) มีข้อสังเกตที่ “มีบ่อเติมอากาศ บ่อตกตะกอน หมุนเวียนตะกอนกลับ และกำจัดตะกอนส่วนเกิน” ถ้าไม่มีการหมุนเวียนตะกอนกลับจะเรียกว่าระบบสระเติมอากาศ หรือบ่อเติมอากาศ ดังรูปที่ ๑๒

รูปที่ ๑๒ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส

(๕) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป (Compact Plant) มีข้อสังเกตที่ “เป็นถังพลาสติกหรือไฟเบอร์กลาสสำเร็จรูป” ส่วนกระบวนการในถังเป็นแบบใดระหว่างกระบวนการกรองไร้อากาศ กรองเติมอากาศหรือตะกอนเร่ง ให้ระบุในผลการตรวจสอบให้ชัดเจนด้วย เช่น ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปแบบกรองไร้อากาศ เป็นต้น ดังรูปที่ ๑๓

รูปที่ ๑๓ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป

๔.๑.๓ ข้อมูลระบบบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำทิ้ง

การพิจารณากรณีระบบบำบัดน้ำเสียฝังอยู่ใต้ดิน หากไม่มีแบบแปลน และไม่สามารถเปิดฝาบ่อบำบัดเพื่อตรวจสอบลักษณะองค์ประกอบของระบบบำบัดน้ำเสียได้ ให้ใช้วิธีสอบถามลักษณะองค์ประกอบสำคัญของระบบว่ามีอะไรบ้าง เช่น สอบถามด้วยประโยคสำคัญ ที่เป็นจุดเด่นของระบบแต่ละชนิด เช่น มีตัวกลางในบ่อ มีการเติมอากาศ มีการสูบลมวนเวียนตะกอนกลับมายังบ่อเติมอากาศหรือไม่ เป็นต้น

- ระบบบ่อเกรอะ เป็นบ่อเก็บสิ่งปฏิกูลและมีการสูบลมเป็นประจำ โดยไม่มีบ่ออื่นๆ หรือวัสดุอุปกรณ์อื่นใด เช่น ตัวกลางในบ่อ และการเติมอากาศในบ่อ เป็นต้น

- ระบบบ่อกรองไร้อากาศ สังเกตได้ว่ามีเพียงตัวกลางโดยไม่มีเติมอากาศ

- ระบบถังบำบัดสำเร็จรูปแบบกรองไร้อากาศ เป็นถังสำเร็จรูปที่มีรูปร่างทรงกลมหรือทรงกระบอกแวนอนซึ่งซื้อมาติดตั้งได้ทันทีและภายในถังมีเพียงตัวกลาง โดยไม่มีเติมอากาศ

กรณีไม่ทราบข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียควรให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้แทนอาคาร หรือผู้นำตรวจ จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มเติมหรือประสานขอข้อมูลดังกล่าวจากหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตหรือรับจดทะเบียน ให้ติดตามตรวจสอบใหม่อีกครั้ง

หากขณะตรวจสอบไม่มีแบบแปลนหรือเอกสารเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียที่ระบุถึงประเภทระบบบำบัดน้ำเสีย หรือข้อเท็จจริงไม่ตรงกับแบบแปลนหรือเอกสารฯ ให้ใช้ประเภทระบบบำบัดน้ำเสียตามข้อเท็จจริงปัจจุบัน

(๑) ขนาดระบบบำบัดน้ำเสีย

การระบุขนาดของระบบบำบัดน้ำเสีย หากมีข้อมูลรายละเอียดการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย ให้ยึดตามข้อมูลดังกล่าว กรณีเป็นถังบำบัดสำเร็จรูปจะมีข้อมูลขนาดรองรับน้ำเสียของถังบำบัดน้ำเสียแต่ละรุ่นปรากฏตามรายละเอียดสินค้าที่ผู้ผลิตจัดทำขึ้น

(๒) ผู้ควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย

การดำเนินการควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถทำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดเป็นหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการเอง หรือว่าจ้างที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการเดินระบบหรือให้คำปรึกษาแนะนำการดำเนินงาน ปรับปรุงแก้ไขระบบ กรณีที่ว่าจ้างที่ปรึกษาให้ระบุชื่อที่อยู่ของที่ปรึกษาเพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงานด้วย

(๓) การเปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย

การตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อประเมินว่ามีการเปิดใช้งาน หรือเดินระบบบำบัดน้ำเสียตามปกติหรือไม่นั้น เป็นการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาทางปกครอง เนื่องจาก มาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง ละเว้นไม่ทำการบำบัดน้ำเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสียของตนที่มีอยู่ และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษน้ำเสียดังกล่าวออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษของตนจะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของตนตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นว่านั้น ดังนั้นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องมีความรู้และความเข้าใจลักษณะการเปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียแต่ละประเภท เครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียโดยตรง

ซึ่งจะกล่าวถึงเทคนิคการสังเกตและสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงว่ามีการเปิดหรือไม่เปิดใช้งานระบบ มีรายการเครื่องจักร/อุปกรณ์ใดที่ชำรุด เพื่อให้สามารถสรุปข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตรวจสอบรายการเครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญของระบบบำบัดน้ำเสียแต่ละประเภท

- ระบบบ่อเติมอากาศ และระบบบ่อกรองเติมอากาศ ได้แก่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องเติมอากาศ
- ระบบตะกอนเร่ง ได้แก่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องเติมอากาศ เครื่องสูบน้ำตะกอนกลับ เครื่องกวาดตะกอนก้นบ่อ (ถ้ามี) เครื่องกวาดผ้าไซบอนผิวบ่อ
- ระบบบ่อกรองไร้อากาศถือว่าไม่มีอุปกรณ์สำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ที่ต้องใช้ไฟฟ้า ยกเว้นเครื่องสูบน้ำ (ถ้ามี)

ตรวจสอบการเปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย

สอบถามรายการเครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียในแต่ละรายการว่ามีรายการใดที่มีการเปิดใช้งาน มีเครื่องจักร/อุปกรณ์รายการใดที่ไม่ชำรุดแต่ไม่เปิดใช้งาน พร้อมเหตุผลประกอบ หากชำรุดมีแผนการดำเนินงานปรับปรุงซ่อมแซมเครื่องจักร/อุปกรณ์ดังกล่าว หรือไม่อย่างไร สามารถแยกเป็นกรณี ดังนี้

- เปิดใช้งานตามปกติ หมายถึง เครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียเปิดใช้งานเป็นปกติ ไม่มีรายการเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ชำรุด ซึ่งจะทำให้ระบบบำบัดน้ำเสียทำงานได้อย่างสมบูรณ์หรือมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ออกแบบไว้ การประเมินว่ามีการเปิดใช้งานระบบตามปกติหรือไม่ จะต้องตรวจสอบบริเวณสำคัญของระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบตู้วงจรไฟฟ้าที่ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ตรวจสอบการเปิดใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญทุกรายการ และลักษณะทางกายภาพในบ่อบำบัดน้ำเสีย เช่น มีน้ำเสียขังอยู่ในบ่อมากน้อยเพียงใด สี ความขุ่น กลิ่น เป็นต้น หากพบว่าตู้วงจรไฟฟ้าชำรุด สภาพบ่อบำบัดน้ำเสียรกร้าง ขาดการดูแล น้ำในบ่อใสผิดปกติแตกต่างจากลักษณะน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีลักษณะใสและสีเหลืองจาง เป็นต้น ให้ทำการบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน

- เปิดใช้งานบางส่วน เป็นกรณีที่พบว่ามีเครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญบางรายการไม่ได้เปิดเดินเครื่องทำงานหรือเปิดใช้งานเพื่อทำการบำบัดน้ำเสีย เช่น ตามที่ออกแบบให้มีและเปิดใช้เครื่องเติมอากาศ ๔ ชุด แต่เปิดเพียง ๒ ชุด ไม่ว่าจะเครื่องเติมอากาศที่เหลือ ๒ ชุด จะชำรุดหรือไม่ก็ตาม เป็นต้น มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย อาจทำให้น้ำทิ้งที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมมีค่าเกินมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด ให้ทำการบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน

- ไม่เปิดใช้งาน เป็นกรณีที่ไม่มีการเปิดเดินเครื่องทำงานของเครื่องมืออุปกรณ์ทั้งหมดที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย รวมถึงการนำน้ำเสียผ่านบ่อบำบัดโดยไม่เปิดเดินเครื่องเติมอากาศ ก็ถือว่าไม่เปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียด้วย ซึ่งควรระบุเหตุผลของการที่ไม่เปิดใช้งานหรือไม่ทำการบำบัดน้ำเสีย ให้ทำการบันทึกข้อมูลและถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐานด้วย

หากได้แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานอย่างครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่ทราบข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับการชำรุดของเครื่องจักร/อุปกรณ์ ให้ระบุในแบบบันทึกการตรวจสอบว่าไม่สามารถตรวจสอบการชำรุดได้

กรณีที่ตรวจพบอุปกรณ์ชำรุด ให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ด้วย รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องกับการบันทึกรายละเอียดสถิติข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส. ๑ และสรุปรายงานผลการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ ด้วย

ทั้งนี้ สามารถศึกษาระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้สำหรับตลาด เพิ่มเติมได้จาก

(ภาคผนวก ฅ)

๕. การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของน้ำทิ้ง และลดข้อโต้แย้ง ผู้เก็บตัวอย่างต้องเก็บตัวอย่างให้เป็นไปตามวิธีมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด โดยมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๕.๑ กำหนดพารามิเตอร์ที่ต้องตรวจสอบ

การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย จะต้องกำหนดพารามิเตอร์ที่ตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับพารามิเตอร์ในการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งจากตลาด ได้แก่ ความเป็นกรดและด่าง บีโอดี สารแขวนลอย ซัลไฟด์ สารที่ละลายได้ทั้งหมดที่เพิ่มขึ้นจากน้ำใช้ปกติ ตะกอนหนัก น้ำมันและไขมัน และทีเคเอ็น

๕.๒ การกำหนดจุดเก็บตัวอย่าง และเทคนิคในการเก็บตัวอย่างน้ำ

๕.๒.๑ การกำหนดจุดเก็บตัวอย่างน้ำ

ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคาร และจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ กำหนดไว้ว่า

“...ข้อ ๓ การเก็บตัวอย่างน้ำ ให้เก็บ ณ จุดนอกเขตที่ตั้งของอาคารที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือจุดเก็บอื่นที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเห็นชอบในกรณีที่มีการระบายน้ำหลายจุดให้เก็บทุกจุด”

การเก็บตัวอย่างน้ำให้เก็บแบบจ้วง (Grab Sampling) และจะต้องเก็บทุกจุดที่มีการระบายน้ำทิ้งจากอาคารออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม จึงต้องระบุจำนวนจุดเก็บตัวอย่าง และตำแหน่งที่เก็บให้ชัดเจน การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งให้เก็บตัวอย่างจากปลายท่อ/รางระบายน้ำทิ้งนอกเขตที่ตั้งของตลาด หากไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ณ จุดดังกล่าวได้ เนื่องจากประเด็นปัญหา เช่น ปลายท่อระบายน้ำทิ้งจมน้ำ อยู่นอกกำแพงสูง มีวัชพืชปกคลุม รถที่บีบไม่สามารถเข้าถึงได้ เป็นฝาท่อคอนกรีตเปิดไม่ได้ เป็นต้น ให้เก็บตัวอย่างน้ำทิ้งในเขตที่ตั้งของอาคาร ณ จุดใดจุดหนึ่งที่อยู่ถัดเข้ามาตามลำดับ ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นตัวแทนน้ำทิ้งจากตลาดที่ตรวจสอบ ได้แก่ ในท่อ/รางระบายน้ำทิ้ง ปลายท่อจากบ่อพักน้ำทิ้งหรือบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย หรือในบ่อพักน้ำทิ้งหรือบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย โดยให้ระบุเหตุผลที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายท่อ/รางระบายน้ำทิ้งนอกเขตที่ตั้งของตลาดไว้ในแบบบันทึกการตรวจสอบด้วย

จุดระบายน้ำทิ้ง คือ จุดที่มีการระบายน้ำทิ้งจากตลาดออกสู่สิ่งแวดล้อมหรือแหล่งน้ำสาธารณะ การตรวจสอบว่าตลาด มีจุดระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมกี่จุด และบริเวณใดบ้าง ควรตรวจสอบปลายท่อระบายน้ำฝน หรือปลายท่อระบายน้ำทิ้งของตลาด ตามที่ปรากฏในแผนผังอาคารหรือแบบแปลนระบบท่อระบายน้ำของอาคาร หรือข้อมูลจากผู้นำตรวจ และให้สำรวจบริเวณที่เป็นปลายท่อระบายน้ำฝนหรือท่อระบายน้ำทิ้งที่ออกจากอาคารทุกจุด รวมทั้งตรวจสอบบริเวณโดยรอบว่ามีการระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมหรือไม่ เพื่อตรวจสอบและยืนยันข้อมูลดังกล่าวอีกครั้ง ก่อนบันทึกข้อมูลไว้ในแบบบันทึกการตรวจสอบ รวมทั้งระบุตำแหน่งหรือจุดที่ระบายน้ำทิ้งลงในแผนผังด้วย

ขณะตรวจสอบต้องบันทึกรายละเอียดและภาพถ่ายไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง เช่น ปลายท่อระบายน้ำทิ้ง แนวท่อระบายน้ำทิ้ง แนวท่อระบายน้ำฝน จุดลักลอบระบายน้ำเสีย จุดที่มีน้ำเสียปนเปื้อนในท่อระบายน้ำฝนหรือท่อระบายน้ำทิ้ง ลักษณะน้ำเสียที่มาปนกับน้ำทิ้ง เป็นต้น

๕.๒.๒ เทคนิคการเก็บตัวอย่างน้ำ

สำหรับเทคนิคการเก็บตัวอย่างน้ำ เพื่อให้เป็นตัวแทนน้ำทิ้ง ควรปฏิบัติดังนี้

(๑) การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายท่อน้ำทิ้งที่จมน้ำบางส่วน ปริมาตรน้ำ หรือเหนือผิวน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ หรือท่อระบายน้ำสาธารณะเล็กน้อย ต้องตรวจสอบน้ำทิ้งที่ไหลออกจากปลายท่อไม่มีน้ำจากแหล่งภายนอกปนอยู่ด้วย โดยให้ยื่นภาชนะรองรับตัวอย่างเข้ามาในท่อ ห่างจากปลายท่อประมาณเพื่อไม่ให้มีน้ำภายนอกเข้ามาปนได้

(๒) การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งให้เก็บตัวอย่างจากปลายท่อ/รางระบายน้ำทิ้งนอกเขตที่ตั้งของอาคารชุดหากไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ณ จุดดังกล่าวได้ ให้ใช้ตุลยพินิจเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งในเขตที่ตั้งของอาคารชุด ณ จุดใดจุดหนึ่งที่อยู่ถัดเข้ามาตามลำดับ ได้แก่ ในท่อ/รางระบายน้ำทิ้ง ปลายท่อระบายน้ำทิ้งจากบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายหรือในบ่อพักน้ำทิ้งหรือบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย

รูปที่ ๑๔ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายท่อระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก

(๓) การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งในท่อ/รางระบายน้ำทิ้ง ปลายท่อระบายน้ำทิ้งจากบ่อพักน้ำทิ้ง หรือปลายท่อระบายน้ำทิ้งจากบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย หากอยู่ในวิสัยที่จะรอได้ ให้รอเก็บตัวอย่างเมื่อมีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก แต่หากเก็บตัวอย่างในขณะที่ไม่มีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกจะต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมปัจจัยที่เกี่ยวข้องว่าน้ำทิ้งที่เก็บเป็นตัวแทนน้ำทิ้งของ

อาคารชุดนั้นไม่ควรเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งที่ขังนิ่งอยู่ในท่อ/รางระบายน้ำทิ้ง หากเก็บตัวอย่างในบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายซึ่งส่วนมากเป็นบ่อตกตะกอนควรเก็บในรางระบายที่ไหลผ่านฝายน้ำล้น มาแล้ว เว้นแต่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเมื่อไหลผ่านฝายน้ำแล้วไม่ว่าเหตุผลใด เช่น ปริมาณน้ำทิ้งล้นไหลผ่านฝายน้ำล้นที่ล้นอยู่ระดับพื้นร่องราง จึงไม่สามารถเก็บตัวอย่างให้เพียงพอได้ และต้องเก็บตัวอย่างด้วยความระมัดระวังอย่าให้อุปกรณ์เก็บตัวอย่างไปบรบกวนตะกอนที่จมอยู่ก้นบ่อ พื้นท่อ/รางระบายน้ำทำให้เกิดการฟุ้งกระจายขึ้นมาปนกับน้ำทิ้ง และระบุเหตุผลที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างที่ปลายท่อ/รางระบายน้ำทิ้งนอกเขตที่ตั้งของอาคารชุดได้ เช่น ปลายท่อจมน้ำ ปลายท่ออยู่นอกกำแพงสูง มีวัชพืชปกคลุมรกทึบไม่สามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น

รูปที่ ๑๕ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากรางระบายน้ำทิ้ง

รูปที่ ๑๖ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากบ่อพักน้ำทิ้งที่รอการสูบออกสู่ภายนอก

๕.๓ ลักษณะน้ำทิ้ง

เป็นลักษณะทางกายภาพของน้ำทิ้งโดยการสังเกตด้วยตาและการดมกลิ่น เช่น สี ชุ่น มีตะกอน สี กลิ่น และการตรวจวัดด้วยเครื่องมือภาคสนาม เช่น ความเป็นกรดและด่าง อุณหภูมิ การนำไฟฟ้า ความเค็ม และคลอไรด์ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการ แต่จะไม่นำข้อมูลดังกล่าวมาระบุไว้ในรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ ยกเว้นค่าความเป็นกรดและด่าง

๕.๓.๑ สี

ลักษณะสีทั่วไปของน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย จะมีสีเหลืองจาง การบันทึกให้ระบุ สีขาวขุ่น สีเทา สีดำ สีขาว เหลืองใส เขียว ใสไม่มีสี เป็นต้น หากพบว่ามีลักษณะใสมากและไม่มีสี เหลืองจางปรากฏอยู่ อาจสันนิษฐานว่ามีการเจือจางน้ำทิ้ง หรือมีการเติมคลอรีนจำนวนมากซึ่งมีฤทธิ์ ทำลายสารอินทรีย์ รวมถึงโมเลกุลของสารสีเหลืองจางที่ปนอยู่ในน้ำทิ้งดังกล่าวด้วย จึงควรบันทึก ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าพบหลักฐานใดที่อาจเกี่ยวข้องกับการเจือจางในบริเวณใกล้กับบ่อบำบัดน้ำเสีย บ่อสุดท้ายหรือบ่อพักน้ำทิ้ง เช่น สายหรือก๊อก หรือท่อน้ำประปา มีภาชนะหรืออุปกรณ์เติมคลอรีน หรือน้ำทิ้งมีกลิ่นคลอรีนรุนแรง หรือไม่ เป็นต้น ดังรูปที่ ๑๕

รูปที่ ๑๗ ลักษณะสีของน้ำทิ้ง

๕.๓.๒ ความขุ่น

น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพจะมีลักษณะใส ไม่มีตะกอนแขวนลอย ปนอยู่ หรือมีตะกอนขนาดเล็กแขวนลอยอยู่เพียงเล็กน้อย แต่หากมีลักษณะขุ่นหรือมีตะกอนแขวนลอยปนอยู่มาก อาจบ่งบอกว่าระบบบำบัดน้ำเสียอาจมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ โดยการบันทึกข้อมูลให้ระบุลักษณะน้ำทิ้ง เช่น ใส ค่อนข้างใส ค่อนข้างขุ่น ขุ่นมาก ไม่มีตะกอนแขวนลอย มีตะกอนแขวนลอยเล็กน้อย

๕.๓.๓ กลิ่น

น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียปกติจะมีกลิ่นเล็กน้อย หากน้ำทิ้งมีสารแขวนลอยสีดำ ปนอยู่มากแสดงว่าผ่านกระบวนการหมักไร้อากาศ เช่น บ่อเกรอะ บ่อกรองไร้อากาศ หรือไม่เปิด เครื่องเติมอากาศ มักมีกลิ่นเหม็นของก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ (ก๊าซไข่เน่า) รุนแรง น้ำทิ้งมีสารแขวนลอย สีเทาปนอยู่มาก แสดงว่าอาจเป็นน้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัดหรือผ่านการบำบัดเพียงเล็กน้อย โดยการ บันทึกข้อมูลให้ระบุว่า มีกลิ่นเล็กน้อย กลิ่นคลอรีน กลิ่นคาว กลิ่นก๊าซไข่เน่า เป็นต้น

๕.๔ แหล่งรองรับน้ำทิ้ง

แหล่งรองรับน้ำทิ้งอาจเป็นได้ทั้งท่อระบายน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำสาธารณะ หรือระบบท่อ รวบรวมน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวม กรณีเป็นท่อรวบรวมน้ำเสียให้ระบุชื่อของระบบบำบัด น้ำเสียรวมของชุมชน พร้อมแนบเอกสาร/หลักฐานการอนุญาตให้เชื่อมต่อท่อน้ำเสีย และเอกสาร/ หลักฐานการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย รวมถึงให้ระบุเอกสาร/หลักฐานใดที่ไม่มีด้วย

๕.๕ วิธีปฏิบัติในการเก็บตัวอย่างและรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ

๕.๕.๑ ก่อนเก็บตัวอย่างน้ำ

(๑) เตรียมน้ำแข็งใส่กล่องรักษาความเย็นไว้ให้เพียงพอสำหรับการเก็บรักษาสภาพกับจำนวนตัวอย่างน้ำ

(๒) เขียนฉลากเก็บตัวอย่างน้ำด้วยปากกาชนิดกันน้ำ ควรติดฉลากข้างขวดก่อนเก็บตัวอย่าง เพื่อเป็นข้อมูลการส่งตัวอย่างและรายงานผล รวมทั้งป้องกันข้อผิดพลาดเกี่ยวกับจุดเก็บตัวอย่าง ซึ่งข้อความบนฉลากที่เขียนประกอบด้วยจุดเก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ ชื่อโครงการ ประเภทของตัวอย่าง วันที่เก็บ เวลา สถานที่ ผู้เก็บตัวอย่าง และการรักษาสภาพตัวอย่าง

- จุดเก็บตัวอย่าง เป็นรหัสที่สื่อถึงตัวอย่างน้ำที่ทำการเก็บ/โครงการ/สถานที่ ควรกำหนดเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ ๓ ตัว แล้วตามด้วยตัวเลข หากมีจุดเก็บตัวอย่างมากกว่า ๑ จุด

- พารามิเตอร์ที่ต้องการวิเคราะห์ ระบุเป็น “ BOD, SS, S², TDS, TDS (๑) สำหรับน้ำใช้, Oil and Grease และ TKN”

- ชื่อโครงการ/กิจกรรม ให้เขียนว่า “ตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ ตลาด (อาคารประเภท ก. หรืออาคารประเภท ข.)” หรือวัตถุประสงค์ที่ทำการเก็บตัวอย่าง (สั้นๆ และเข้าใจได้ง่าย)

- ประเภทของตัวอย่าง ระบุเป็นน้ำทิ้ง สำหรับ TDS จะต้องเก็บทั้งน้ำทิ้งและน้ำใช้ โดยน้ำใช้ให้ระบุว่าเป็นน้ำประปาหรือน้ำบาดาล

- วันที่เก็บตัวอย่าง เวลาของการเก็บตัวอย่าง

- ชื่อผู้เก็บตัวอย่าง

- การรักษาสภาพตัวอย่าง กรณีที่ใช้สารเคมี ให้ระบุชื่อสารเคมี และปริมาณที่ใช้ด้วย

	จุดเก็บตัวอย่าง.....	โครงการ.....
	พารามิเตอร์.....	
ประเภทของตัวอย่าง () น้ำผิวดิน () น้ำใต้ดิน () น้ำทะเล () น้ำทิ้ง [() inf หรือ () eff] () อื่นๆ		
วันที่เก็บตัวอย่าง..... เวลา..... ผู้เก็บตัวอย่าง.....		
สถานะของตัวอย่าง [] อุณหภูมิห้อง [] แช่เย็น 4 °c [] แช่แข็ง < 0 °c [] อื่นๆ		
Un-Preserve (*เปลี่ยนแปลงตามพารามิเตอร์ที่เก็บ)		

สีของฉลากที่ติดข้างขวดให้เป็นไปตามการรักษาสภาพตัวอย่างที่ห้องปฏิบัติการกำหนด

รูปที่ ๑๘ ตัวอย่างฉลากปิดขวดเก็บตัวอย่าง

รูปที่ ๑๙ การเขียนขวดเก็บตัวอย่างน้ำ

๕.๕.๒ ระหว่างเก็บตัวอย่างน้ำ

(๑) ใส่ถุงมือยางเพื่อป้องกันสิ่งสกปรกปนเปื้อน โดยก่อนเก็บตัวอย่างน้ำให้ใช้ตัวอย่างน้ำที่จะเก็บและเขย่าล้างอุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีสารแปลกปลอมเจือปนในอุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำ

(๒) เก็บตัวอย่างน้ำให้มีปริมาตรเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ในแต่ละพารามิเตอร์ ต้องระวังไม่ให้ฝาขวดสัมผัสกับสิ่งสกปรก และให้ใช้อุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่เหมาะสมกับสภาพจุดเก็บตัวอย่าง

(๓) การตรวจวัดค่าความเป็นกรดและด่าง (pH) ต้องตรวจวัดทันทีในขณะที่เก็บตัวอย่าง ณ อุณหภูมิบรรยากาศ หากไม่สามารถทำได้ต้องตรวจวัดภายในเวลาไม่เกิน ๒ ชั่วโมง เนื่องจาก CO₂ อาจละลายลงในน้ำ ทำให้ค่าความเป็นกรดและด่างลดลงได้ และการอ่านค่าความเป็นกรดและด่าง ต้องอ่านค่าอุณหภูมิด้วยทุกครั้ง เนื่องจากค่าความเป็นกรดและด่างแปรผันตามอุณหภูมิ โดยให้ใช้หัววัดจุ่มลงในตัวอย่างน้ำในบ่อ ราง หรือท่อน้ำทิ้งโดยตรง หากไม่สามารถทำได้ให้จุ่มหัววัดในภาชนะรองรับทำด้วยพลาสติกหรือแก้วเท่านั้น ไม่ควรใช้ภาชนะรองรับเป็นโลหะเนื่องจากเป็นสื่อนำไฟฟ้า ซึ่งอาจทำให้ค่าตรวจวัดมีความคลาดเคลื่อนได้

(๔) การตรวจสอบค่าตะกอนหนัก ให้ตักน้ำใส่กรวยอิมฮอฟฟ์ ขนาดบรรจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ตั้งทิ้งไว้ในที่ตกตะกอน ๑ ชั่วโมง อ่านค่าปริมาณตะกอนที่ตกลงสู่ด้านล่างของกรวยอิมฮอฟฟ์ มีหน่วยเป็นมิลลิลิตรต่อลิตร

(๕) หากแหล่งกำเนิดมลพิษประสงค์จะแบ่งตัวอย่างน้ำที่เก็บร่วมกันไปวิเคราะห์ยังห้องปฏิบัติการอื่นให้ดำเนินการดังนี้

๑) ตักน้ำใส่ถัง ผสมน้ำตัวอย่างให้เป็นเนื้อเดียวกัน

๒) ตักตัวอย่างน้ำใส่ขวดเก็บตัวอย่างที่ละพารามิเตอร์

๓) รักษาสภาพตัวอย่างน้ำ (ให้บันทึกข้อมูล/ถ่ายภาพขวดเก็บตัวอย่างการรักษาสภาพตัวอย่างน้ำของห้องปฏิบัติการนั้นไว้ด้วย)

๕.๕.๓ หลังการเก็บตัวอย่างน้ำ

(๑) ต้องทำการรักษาสภาพตัวอย่าง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ลักษณะสมบัติของตัวอย่างน้ำในระหว่างที่ยังไม่ได้ทำการวิเคราะห์ โดยลดหรือยับยั้งการทำงานของ จุลินทรีย์ชั่วคราว ลดอัตราการเกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและเคมี รวมทั้งป้องกันการ ดูดซับปริมาณสารที่ต้องการวิเคราะห์ที่ผิวภาชนะ หรือป้องกันการตกตะกอนแล้วแต่กรณี ดังรูปที่ ๑๘

รูปที่ ๒๐ การรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ

(๒) ส่งตัวอย่างไปยังห้องปฏิบัติการภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้แต่ละ พารามิเตอร์มีระยะเวลาการเก็บรักษาสภาพตัวอย่าง (Holding Time) แตกต่างกัน จึงต้องคำนึงถึง พารามิเตอร์ที่มีระยะเวลาการเก็บรักษาน้อยที่สุดก่อนทำการวิเคราะห์ คือ บีโอดี ซึ่งมีระยะเวลาการ เก็บรักษาสภาพตัวอย่างก่อนทำการวิเคราะห์ได้ไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงปริมาตรตัวอย่างน้ำ การรักษาสภาพและระยะเวลาเก็บรักษาสภาพตัวอย่าง แต่ละพารามิเตอร์

พารามิเตอร์	ภาชนะบรรจุ	ปริมาตร (มล.)	การรักษาสภาพ	ระยะเวลา การเก็บ รักษา
ความเป็นกรด และด่าง (pH)	-	-	วัดในภาคสนาม	-
บีโอดี (BOD)	ขวดพลาสติก (PE)	๒,๐๐๐	แช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๒๔ ชั่วโมง
สารแขวนลอย (SS)	ขวดพลาสติก (PE)	๑,๐๐๐	แช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๗ วัน
ซัลไฟด์ (Sulfide)	ขวดแก้ว	๓๐๐	เติมสารละลาย Zinc acetate ๒ N จำนวน ๐.๖ มล. เติตัวอย่างน้ำใส่ขวด และเติม NaOH ๖ N จำนวน ๐.๓ มล. เขย่าให้เข้ากัน และแช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๗ วัน

พารามิเตอร์	ภาชนะบรรจุ	ปริมาตร (มล.)	การรักษาสภาพ	ระยะเวลาการเก็บรักษา
สารที่ละลายได้ทั้งหมด (TDS)	ขวดพลาสติก (PE)	๑,๐๐๐	แช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๗ วัน
น้ำมันและไขมัน (FOG)	ขวดแก้วสีชาปากกว้าง	๑,๐๐๐	เติม H_2SO_4 ให้ pH < ๒ และแช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๒๘ วัน
ทีเคเอ็น (TKN)	ขวดพลาสติก (HDPE)	๕๐๐ / ๑,๐๐๐	เติม H_2SO_4 ให้ pH < ๒ และแช่เย็นที่อุณหภูมิ ≤ ๖ องศาเซลเซียส	๒๘ วัน

๖. การตรวจสอบการดำเนินการตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕

๖.๑ ให้ตรวจสอบว่าตลาด มีการบันทึกรายละเอียดสถิติ ข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส. ๑ หรือไม่

๖.๒ ให้ตรวจสอบว่าตลาด มีการรายงานสรุปรายงานผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ ส่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วหรือไม่ และขอสำเนาหลักฐานการจัดส่ง ทส.๒

หากตลาดไม่สามารถแสดงเอกสารตามข้อ ๑) หรือ ๒) ให้ดำเนินการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย หรือหากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ (ผู้ต้องหา) รับทราบข้อกล่าวหาและยินยอมให้เปรียบเทียบปรับโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง คณะกรรมการเปรียบเทียบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๓

๗. การถ่ายภาพ

ภาพถ่ายเป็นหลักฐานที่แสดงถึงข้อเท็จจริงที่พบในขณะตรวจสอบและใช้ประกอบผลการตรวจสอบ การถ่ายภาพควรตั้งค่าให้แสดงวันเวลาบนภาพถ่ายไว้ด้วย โดยแสดงรายการภาพถ่ายที่สำคัญ ได้แก่

- ป้ายชื่อตลาด
- ลักษณะตลาด
- ระบบบำบัดน้ำเสียและกระบวนการบำบัดน้ำเสีย/แผนผัง แบบแปลนของระบบ (กรณีถ่ายสำเนาไม่ได้) ตู้ไฟฟ้าแสดงการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย (ถ้ามี)
- จุดที่เกิดปัญหาในการเดินระบบ เครื่องจักร/อุปกรณ์/จุดที่เกิดการชำรุด
- จุดที่มีการระบายน้ำทิ้ง/ปล่อยทิ้งน้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อม

- จุดเก็บตัวอย่าง ขั้นตอนขณะเก็บตัวอย่าง และผู้ร่วมตรวจสอบ
- ลักษณะน้ำทิ้ง
- การรักษาสภาพตัวอย่าง
- สภาพแหล่งรองรับน้ำทิ้ง เป็นต้น

ระบบบำบัดน้ำเสีย

ลักษณะบ่อเติมอากาศ

ลักษณะบ่อตกตะกอน

ตู้ไฟฟ้าแสดงการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

รูปที่ ๒๑ ตัวอย่างการถ่ายภาพเพื่อใช้ประกอบการตรวจสอบ

๘. การบันทึกผลการตรวจสอบ

หลังจากรวบรวมข้อมูลและเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งแล้วเสร็จ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะต้องบันทึกข้อมูลการตรวจสอบในเอกสารแบบบันทึก ๒ แบบ ได้แก่ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด และแบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียน เมื่อบันทึกข้อมูลและผู้ร่วมตรวจสอบลงลายมือชื่อในแบบบันทึกทั้ง ๒ ฉบับแล้ว ให้ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวให้ผู้นำตรวจด้วยแนวทางการบันทึกข้อมูลตามแบบบันทึกทั้ง ๒ ฉบับ ดังนี้

๘.๑ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

วัน เดือน ปี ที่ตรวจสอบ

กตพ-น๐๗

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เวลา.....น.

ชื่อผู้นำตรวจสอบ.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
ผู้ตรวจสอบ.....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
ผู้ร่วมตรวจสอบ
๑).....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....
โทรศัพท์.....
๒).....
โทรศัพท์.....

ชื่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ตรวจสอบ
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ชื่อ และตำแหน่งเจ้าหน้าที่หน่วยงานเดียวกับผู้ตรวจสอบ หรือหน่วยงานอื่น
หรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติงานในอาคารที่ตรวจสอบซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
ได้ร้องขอให้มาเป็นพยาน

๑. ข้อมูลทั่วไป

ใส่ชื่อและที่อยู่ของอาคารตามใบอนุญาตจัดตั้งตลาด หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสอบถามผู้นำตรวจ

๑.๑ ชื่อตลาด.....
[] ส่วนราชการ [] รัฐวิสาหกิจ [] เอกชน
ที่ตั้ง เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....วัดพิกิต ณ ป้ายหน้าอาคาร.....เขตปกครอง.....

ความเป็นเจ้าของดูตาม
ใบอนุญาตจัดตั้งตลาด

พิกัดดาวเทียม (GPS) [] 47 P [] 48 P X [] [] [] [] [] []
[] ในเขต [] นอกเขต พื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ตรวจสอบว่าอยู่ในพื้นที่ให้บริการ
ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือไม่ หาก
อยู่และสามารถแสดงหลักฐานการ
เชื่อมต่อท่อน้ำเสียเข้ากับระบบ
บำบัดน้ำเสียรวม ให้รวบรวมข้อมูล
และไม่ต้องเก็บตัวอย่างน้ำ ให้ผู้นำ
ตรวจลงชื่อในแบบบันทึกการ
ตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานด้วย

๑.๒ ชื่อ [] เจ้าของ [] นิติบุคคลตลาด.....
[] ที่อยู่ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๑
ที่อยู่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....กรอกข้อมูลตามใบอนุญาต/หรือเอกสารอื่นที่อาคารสามารถแสดงได้

๑.๓ ใบอนุญาต
[] ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) [] ไม่สามารถแสดงใบอนุญาตได้
ทะเบียนเลขที่.....เมื่อวันที่.....ออกโดย.....
[] ใบอนุญาตจัดตั้งตลาด.....(ต.๒) [] ไม่สามารถแสดงใบอนุญาตได้
ทะเบียนเลขที่.....เมื่อวันที่.....ออกโดย.....
[] เอกสารเกี่ยวข้อง (กรณีไม่สามารถแสดง ตล.๓ หรือ ต.๒ ได้)
(ระบุ)

วัดพื้นที่หากไม่มีข้อมูล

๑.๔ พื้นที่ตลาด.....ตารางเมตร

- ประเภทอาคาร [] ประเภท ก ($\geq ๒,๕๐๐$ ตารางเมตร) [] ประเภท ข ($๑,๕๐๐ < ๒,๕๐๐$ ตารางเมตร)
- [] ประเภท ค ($๑,๐๐๐ < ๑,๕๐๐$ ตารางเมตร) [] ไม่เข้าข่ายอาคารประเภท ก หรือ ข

**** กรณีไม่เข้าข่ายอาคารประเภท ก หรือ ประเภท ข ไม่ต้องทำแบบสอบถามต่อ ให้ผู้นำตรวจลงนามให้แบบบันทึก ****

ให้ระบุแหล่งน้ำใช้

๒. ข้อมูลระบบบำบัดน้ำเสีย และการระบายน้ำทิ้ง

๒.๑ แหล่งน้ำใช้ [] น้ำประปา [] น้ำบาดาล [] น้ำผิวดิน (แม้จะจัดอยู่ในประเภทน้ำผิวดินก็ตาม) [] อื่นๆ.....
ปริมาณน้ำใช้.....ลบ.ม./วัน

๒.๒ ปริมาณน้ำเสีย.....ลบ.ม./วัน

๒.๓ ระบบบำบัดน้ำเสีย [] มี [] ระบบบำบัดอิสระเฉ
ขนาด.....ลบ.ม.

ดูจากมิเตอร์น้ำใช้หรือคำนวณจากใบเสร็จค่าน้ำประปา ภายในสามเดือนที่ผ่านมาและคำนวณเป็นหน่วย ลบ.ม./วัน หากใช้น้ำจากแหล่งอื่นอาจคำนวณจาก เครื่องสูบน้ำและชั่วโมงการทำงานต่อวัน หรือขนาดถัง หรือบ่อบำบัดน้ำใช้

คำนวณจากร้อยละ ๘๐ ของปริมาณน้ำใช้ต่อวัน

ตรวจสอบว่ามีระบบบำบัดน้ำเสียหรือไม่ ชนิดใด ขนาดเท่าไร จำนวนกี่ชุด

[] ระบบบำบัดส่วนกลาง ชนิด.....
ขนาด.....ลบ.ม. จำนวน.....

[] รองรับน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษอื่น

ระบุ.....

[] ไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจาก.....

[] ไม่มี ระบุวิธีการจัดการ.....

ผู้ควบคุมดูแลระบบ

[] ดำเนินการเอง

๒.๔ การเปิดใช้งานระบบ

[] เปิดใช้งาน

ตรวจสอบการเปิดใช้งานระบบ

- ปกติ คือเครื่องจักร/อุปกรณ์เปิดใช้งานเป็นปกติ ไม่มีรายการ เครื่องจักร/อุปกรณ์ชำรุด
- บางส่วน คือพบเครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญบางรายการไม่เปิดใช้งานไม่ว่าจะชำรุดหรือไม่
- ไม่เปิดใช้งาน คือไม่เปิดเดินเครื่องจักร/อุปกรณ์ทั้งหมดที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสีย

กรณีที่ตรวจพบอุปกรณ์ชำรุดให้ บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ด้วย รวมทั้ง ตรวจสอบความสอดคล้องกับการ บันทึกและรายงานข้อมูลในแบบ ทส.๑ และแบบ ทส.๒ ด้วย

[] ปกติ

[] บางส่วน

[] ไม่เปิดใช้งาน ร

[] ไม่เปิดใช้งาน ร

เก็บสถิติข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

พ.ศ. ๒๕๕๕

๑) มีการบันทึกข้อมูลตามแบบ ทส. ๑

มี

ไม่มี

๒) มีการรายงานข้อมูลตามแบบ ทส. ๒

มี

ไม่มี

(ตรวจ) ให้ตรวจสอบว่ามีการบันทึกรายละเอียดสถิติ ข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส. ๑ หรือไม่ และให้ตรวจสอบว่ามีการรายงานสรุปรายงานผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบ ทส.๒ หรือไม่ พร้อมขอสำเนาหลักฐานการจัดส่ง ทส.๒

๒.๖ การระบายน้ำทิ้ง

[] มี จำนวน.....จุด บริเวณ.....

ออกสู่ภายนอก

[] ไม่มี เนื่องจาก.....

แหล่งรองรับน้ำทิ้ง

[] ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของ.....

[] ท่อระบายน้ำสาธารณะ

[] คลอง/แม่น้ำ ระบุ.....

[] อื่นๆ ระบุ.....

ตรวจสอบว่ามีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก หรือไม่ กี่จุด บริเวณใด โดยควรตรวจสอบปลาย ท่อระบายน้ำฝน/ปลายท่อระบายน้ำทิ้งที่ออกจากอาคารทุกจุด

หากมีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก ระบายลงแหล่งรองรับน้ำทิ้งใด

ตรวจสอบว่ามีกระบายน้ำเสียโดยไม่ผ่านการบำบัดหรือไม่ โดยการสำรวจระบบท่อรวบรวมน้ำเสีย ท่อระบายน้ำฝน ท่อระบายน้ำทิ้ง ถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน

๒.๗ การระบายน้ำเสีย ไม่มี
 โดยไม่ผ่านการบำบัด (by-pass) มี จำนวน.....จุด บริเวณ.....

ให้ขอผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งครั้งล่าสุดหรือ ๓ เดือนที่ผ่านมา ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการและข้อกำหนดในเรื่องจุดเก็บ ตัวอย่าง วิธีการเก็บตัวอย่าง และวิธีวิเคราะห์ หากเห็นว่าไม่ถูกต้อง ควรให้คำแนะนำแก่เจ้าของอาคาร

๒.๘ ผลวิเคราะห์น้ำทิ้งที่ผ่านมา
 มี ผลวิเคราะห์ย้อนหลัง ครั้ง (แน
 เป็นไปตามมาตรฐาน
 ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ระบุ.....
 ไม่มี

๒.๙ การเก็บตัวอย่างน้ำ (พารามิเตอร์ที่ต้องตรวจสอบ ได้แก่ pH, BOD, SS, Fat Oil and Grease, TKN, Sulfide ตะกอนหนัก และค่าสารละลายได้ที่เพิ่มขึ้นจากน้ำใช้ปกติ)

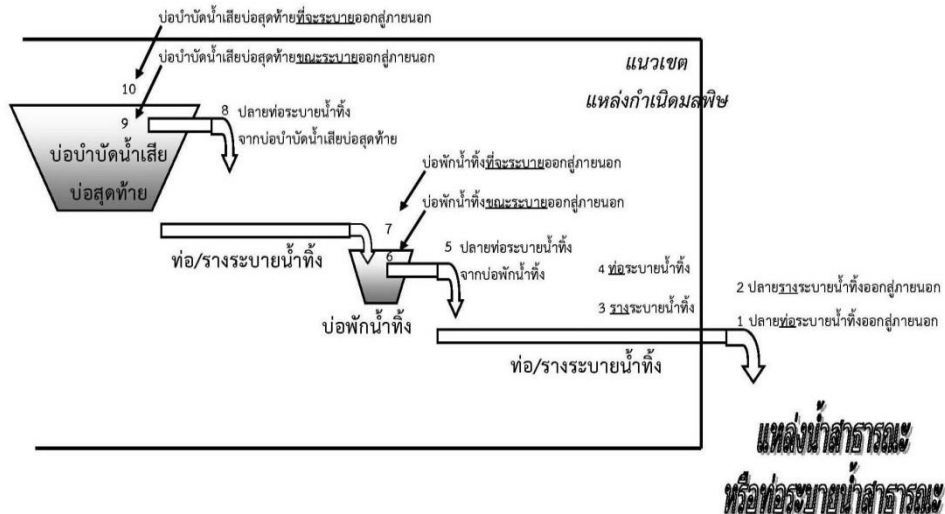
เก็บตัวอย่าง จำนวน.....จุด
 ไม่ได้เก็บตัวอย่าง เนื่องจาก.....

การเก็บตัวอย่างน้ำ ให้ระบุจำนวนจุดเก็บ พารามิเตอร์ที่เก็บ ตัวอย่าง หากไม่ได้เก็บตัวอย่างน้ำให้ระบุสาเหตุไว้ด้วย หมายเหตุ ต้องเก็บค่าที่ติเอสของน้ำใช้ด้วยทุกครั้ง สำหรับค่าความเป็นกรดและด่าง และค่าตะกอนหนักให้ตรวจวัดในภาคสนาม

จุดเก็บ ตัวอย่าง*	รหัส ตัวอย่าง	วันที่	เวลา	ลักษณะทางกายภาพ เคมีเบื้องต้น			
				pH	สี/ความขุ่น	กลิ่น	อื่นๆ
ให้ระบุหมายเลขจุดเก็บตัวอย่าง โดยสามารถศึกษา นียาม จุดเก็บ ตัวอย่างแต่ละจุดได้จากคำอธิบายแนบท้ายแบบบันทึกนี้	ควรกำหนดเป็นภาษาอังกฤษ ๓ ตัว ตามด้วยตัวเลขหากมีจุดเก็บมากกว่า ๑	วันเวลาที่เก็บตัวอย่าง					ระบุค่าการนำไฟฟ้า ความเค็ม อดหมมิ คลอไรด์
							ระบุกลิ่นน้ำทิ้ง เช่น มีกลิ่นคลอรีน
							ลักษณะสี ความขุ่น เช่น เหลือง โส มีตะกอน
							วัดในภาคสนามโดยใช้ pH Meter

* ให้ระบุจุดเก็บตัวอย่าง ดังนี้ (ตำแหน่งจุดเก็บตัวอย่างตามแผนผังที่แนบ)

- ๑ คือ ปลายท่อระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก
- ๒ คือ ปลายรางระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก
- ๓ คือ รางระบายน้ำทิ้ง
- ๔ คือ ท่อระบายน้ำทิ้ง
- ๕ คือ ปลายท่อระบายน้ำทิ้งจากบ่อบำบัดน้ำทิ้ง
- ๖ คือ บ่อบำบัดน้ำทิ้งขณะระบายออกสู่ภายนอก
- ๗ คือ บ่อบำบัดน้ำทิ้งที่จะระบายออกสู่ภายนอก
- ๘ คือ ปลายท่อระบายน้ำทิ้งจากบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย
- ๙ คือ บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย
- ๑๐ คือ บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายที่จะระบายออกสู่ภายนอก

๔. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และคณะ ได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้แทนของแหล่งกำเนิดมลพิษ (ผู้นำตรวจสอบ) โดยมีได้กระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือทรัพย์สินของแหล่งกำเนิดมลพิษ และมีได้กระทำการใดๆ อันเป็นการจงใจให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบด้วยประการอื่น เพื่อจงใจให้ผู้นำตรวจสอบให้ข้อมูลรายละเอียดตามบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษฉบับนี้ ทั้งนี้ ผู้นำตรวจสอบได้อ่านข้อความทั้งหมดโดยตลอดแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องตามที่ให้ข้อมูลต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ (ผู้ตรวจสอบ) จึงลงลายมือชื่อไว้

ผู้ตรวจสอบคือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ทำการตรวจสอบ
ให้ระบุว่า “เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” ในช่องตำแหน่ง

ผู้นำตรวจสอบคือเจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้แทนอาคารหรือ
บุคคลอื่นที่ปฏิบัติงานในอาคารซึ่งเป็นผู้นำตรวจและให้ข้อมูล

ลงชื่อ.....
(.....)

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....
ผู้ตรวจสอบ

ตำแหน่ง.....
เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้แทนของแหล่งกำเนิดมลพิษ

พยาน (ผู้ร่วมตรวจสอบ) คือเจ้าหน้าที่หน่วยงานเดียวกับผู้ตรวจ หรือหน่วยงานอื่น
หรือบุคคลอื่นที่ปฏิบัติงานในอาคารที่ตรวจสอบซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
ได้ร้องขอให้มาเป็นพยาน

ผู้นำตรวจสอบ

ลงชื่อ.....
(.....)

ลงชื่อ.....
(.....)

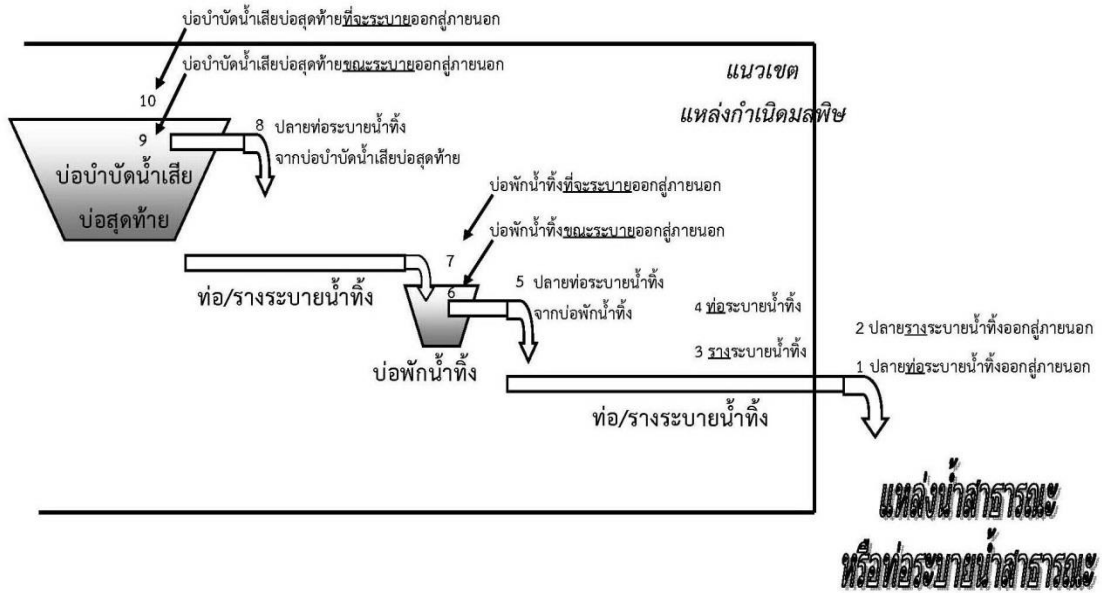
ตำแหน่ง.....
พยาน

ตำแหน่ง.....
พยาน

รายการข้อมูลเอกสารที่ต้องการ

รายการเอกสาร	วัน เดือน ปีที่ต้องจัดส่ง
ระบุรายการเอกสารที่ต้องการให้อาคาร จัดส่งให้ภายหลัง พร้อมระบุระยะเวลาในการจัดส่ง	

กองตรวจมลพิษ กรมควบคุมมลพิษ
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๙๘..... โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๖

คำนิยามจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งแบบท้ายบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด

- ๑ ปลายนํ้าทิ้งออกสู่ภายนอก หมายถึง ปลายนํ้าทิ้งนอกเขตที่ตั้งตลาด
- ๒ ปลายนํ้าทิ้งออกสู่ภายนอก หมายถึง ปลายนํ้าทิ้งนอกเขตที่ตั้งตลาด
- ๓ รางระบายน้ำทิ้ง หมายถึง รางเปิดสำหรับระบายน้ำทิ้งในเขตที่ตั้งของตลาด อยู่ระหว่างบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายหรือบ่อพักน้ำทิ้งกับปลายนํ้าทิ้ง การเก็บตัวอย่าง ณ จุดดังกล่าวให้เก็บขณะมีการระบายน้ำทิ้งและกรณีที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างที่ปลายนํ้าทิ้งหรือปลายนํ้าทิ้งตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ได้
- ๔ ท่อระบายน้ำทิ้ง หมายถึง ท่อระบายน้ำทิ้งในเขตที่ตั้งของตลาด อยู่ระหว่างบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายหรือบ่อพักน้ำทิ้งกับปลายนํ้าทิ้ง ส่วนใหญ่จะเก็บตัวอย่างในจุดที่เปิดฝาบ่อตรวจการระบายน้ำ (Manhole) ได้ง่าย การเก็บตัวอย่าง ณ จุดดังกล่าวให้เก็บขณะมีการระบายน้ำทิ้ง และไม่สามารถเก็บตัวอย่างที่ปลายนํ้าทิ้งหรือปลายนํ้าทิ้งตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ได้
- ๕ ปลายนํ้าทิ้งจากบ่อพักน้ำทิ้ง หมายถึง ปลายนํ้าทิ้งในเขตที่ตั้งของตลาด ซึ่งระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อหรือรางระบายน้ำทิ้ง และใช้เป็นจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เมื่อไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากท่อหรือรางระบายน้ำทิ้งตามข้อ ๑ ถึง ๔ ได้
- ๖ บ่อพักน้ำทิ้งขณะระบายออกสู่ภายนอก หมายถึง บ่อพักหรือบ่อรวบรวมน้ำทิ้งก่อนระบายทิ้ง โดยวิธีการใช้เครื่องสูบ หรือไหลลงสู่ท่อหรือรางระบายน้ำทิ้ง ซึ่งเก็บตัวอย่างขณะมีการระบายน้ำทิ้ง และไม่สามารถเก็บตัวอย่างที่ปลายนํ้าทิ้งหรือปลายนํ้าทิ้งตามข้อ ๑ ถึง ๕ ได้
- ๗ บ่อพักน้ำทิ้งที่จะระบายออกสู่ภายนอก หมายถึง บ่อพักหรือบ่อรวบรวมน้ำทิ้งที่รอการระบายลงสู่ท่อหรือรางระบายน้ำทิ้ง และใช้เป็นจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เมื่อไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งตามข้อ ๑ ถึง ๕ ได้
- ๘ ปลายนํ้าทิ้งจากบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย หมายถึง ปลายนํ้าทิ้งในเขตที่ตั้งของตลาด ซึ่งระบายน้ำทิ้งลงสู่ท่อหรือรางระบายน้ำทิ้ง หรือบ่อพักน้ำทิ้ง และใช้เป็นจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเมื่อไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งตามข้อ ๑ ถึง ๗ ได้

๙ บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายขณะระบายออกสู่ภายนอก หมายถึง บ่อบำบัดน้ำเสียที่ยังเกิด
กลิ่นหรือกระบวนการบำบัดน้ำเสีย โดยทั่วไปอาจเป็นบ่อตกตะกอนหรือบ่อเติมคลอรีน ซึ่งมักติดตั้งอยู่
ก่อนบ่อพักน้ำทิ้ง ให้ทำการเก็บตัวอย่างขณะมีการระบายน้ำทิ้ง ในกรณีที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง
ตามข้อ ๑ ถึง ๘ ได้

๑๐ บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายที่จะระบายออกสู่ภายนอก ให้เก็บตัวอย่าง ณ จุดดังกล่าว
กรณีที่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างตามข้อ ๑ ถึง ๙ ได้

หมายเหตุ กรณีจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเป็นบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย (หมายเลข ๙ และ๑๐)
ขอให้ระบุชื่อประเภทของบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้ายนั้นให้ชัดเจน เช่น บ่อตกตะกอน ที่จะระบาย/
ขณะระบายออกสู่ภายนอก ถึงกรองไร้อากาศชุดที่ ๔ ที่จะระบาย/ขณะระบายออกสู่ภายนอก บ่อฝึ้ง
บ่อที่ ๕ ที่จะระบาย/ขณะระบายออกสู่ภายนอก เป็นต้น

๘.๒ แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียน เล่มที่ 113

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

เบอร์โทรศัพท์/
โทรสารของอาคาร

ชื่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ตรวจสอบ

เลขที่ 1

แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....เจ้าพนักงานค.....

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ/หรือปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๔๕ และคณะได้เข้าตรวจสอบ.....

เวลาที่ตรวจสอบตั้งแต่เริ่มจนถึง
เวลาในการปฏิบัติหน้าที่

วัน เดือน ปี ที่ตรวจสอบ
เดือน.....ปี.....พ.ศ.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....ระหว่างเวลา.....น.

ขณะตรวจสอบปรากฏข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่า.....

- ประเด็นสำคัญที่ต้องตรวจสอบและระบุในแบบบันทึกฯ ได้แก่
- ตลาด มีขนาดพื้นที่เท่าไร เข้าชายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ มีบุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด ตรวจสอบจากเอกสารอะไร
 - มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือไม่ ประเภท/ชนิด ขนาดและจำนวนของระบบที่ใช้
 - การเปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย มีเครื่องจักร/อุปกรณ์สำคัญชำรุด หรือไม่ อะไรบ้าง
 - จำนวนจุดที่ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมหรือแหล่งน้ำสาธารณะ ตำแหน่งใดบ้าง มีการลักลอบระบายน้ำเสีย หรือไม่ ตำแหน่งใด
 - จุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ให้ระบุจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งให้ชัดเจนว่า เก็บตัวอย่างจากจุดใด วันและเวลาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ลักษณะทางกายภาพของน้ำทิ้ง เช่น สี ชุ่น มีตะกอน สีดำคล้ำ มีกลิ่นหรือไม่ ถ้ามีให้บอกลักษณะกลิ่นด้วย พามิเตอร์ที่เก็บไปวิเคราะห์กรณีเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งที่จุดอื่นซึ่งไม่ใช่ปลายท่อระบายน้ำทิ้งให้ระบุเหตุผลการใช้ดุลพินิจในการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง ณ จุดดังกล่าวไว้ด้วย และให้ระบุไว้ด้วยว่าขณะเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งไม่มีน้ำทิ้งจากแหล่งอื่นเข้ามาบน
 - กรณีที่ไม่มีการระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม ให้ระบุรายละเอียดวิธีการจัดการน้ำเสียดังกล่าว และพิจารณาศักยภาพแหล่งรองรับน้ำทิ้งด้วย (กรณีเก็บกักไว้ภายในเขตที่ตั้งของตลาด)
 - มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายวันตามแบบ ทส.๑ และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายเดือนตามแบบ ทส.๒ ตามกฎกระทรวงฯ ที่ออกตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่
 - กรณีมีการใช้แบบสำรวจสอบถามความโปร่งใสออนไลน์ ให้ระบุไว้ในแบบบันทึกด้วย

ตัวอย่างน้ำที่เก็บเป็นน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ก็ตัวอย่าง ใช้รหัสว่าอะไร

ในการตรวจสอบครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ได้เก็บตัวอย่าง /ตรวจวัด น้ำเสีย/น้ำทิ้ง อากาศ เสียง กากของเสีย อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน ตัวอย่างรหัสตัวอย่าง.....

โดยได้รับความยินยอมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้แทนสถานประกอบการข้างต้น
ซึ่งเจ้าหน้าที่และคณะ มิได้กระทำการใดๆ ให้เกิดความเสียหายหรือไร้ประโยชน์ต่อทรัพย์สินของ
สถานประกอบการดังกล่าว จึงได้ลงลายมือชื่อผู้ตรวจสอบ และผู้นำตรวจสอบไว้เป็นหลักฐาน

ผู้ตรวจสอบคือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ทำการตรวจสอบ
ให้ระบุว่า “เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” ในช่องตำแหน่ง

ผู้นำตรวจสอบคือผู้แทนเจ้าของร่วม/ผู้แทนอาคารหรือบุคคล
อื่นที่ปฏิบัติงานในอาคารซึ่งเป็นผู้นำตรวจและให้ข้อมูล

.....
(.....)	(.....)
ตำแหน่ง	ตำแหน่ง
ผู้ตรวจสอบ	เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้แทนสถานที่
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 0 auto; width: 80%;"> <p style="text-align: center; color: red; margin: 0;">ผู้นำตรวจสอบ</p> <p style="text-align: center; color: red; margin: 0;">ผู้ร่วมตรวจสอบคือเจ้าหน้าที่หน่วยงานเดียวกับผู้ตรวจ หรือหน่วยงานอื่น หรือ บุคคลอื่นที่ปฏิบัติงานในอาคารที่ตรวจสอบซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ</p> <p style="text-align: center; color: red; margin: 0;">ได้ร้องขอให้มาเป็นพยาน</p> </div>	
(.....)	(.....)
ตำแหน่ง	ตำแหน่ง.....
ผู้ร่วมตรวจสอบ	ผู้ร่วมตรวจสอบ

กรณีที่มีการแก้ไขข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในแบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/
เรื่องร้องเรียนภายหลัง เช่น ปรับแก้เรื่องจำนวนห้อง ซึ่งมีผลต่อการกำหนดว่าเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิด
มลพิษหรือไม่ หรือมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่ามาตรฐานน้ำทิ้ง หรือปรับเปลี่ยนประเภทของอาคาร
จะต้องสำเนาแบบบันทึกฯ ที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลให้เจ้าของตลาด ทราบด้วย **(ภาคผนวก
ป-ผ)**

๘. การตรวจสอบและรับรองผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งจากห้องปฏิบัติการ

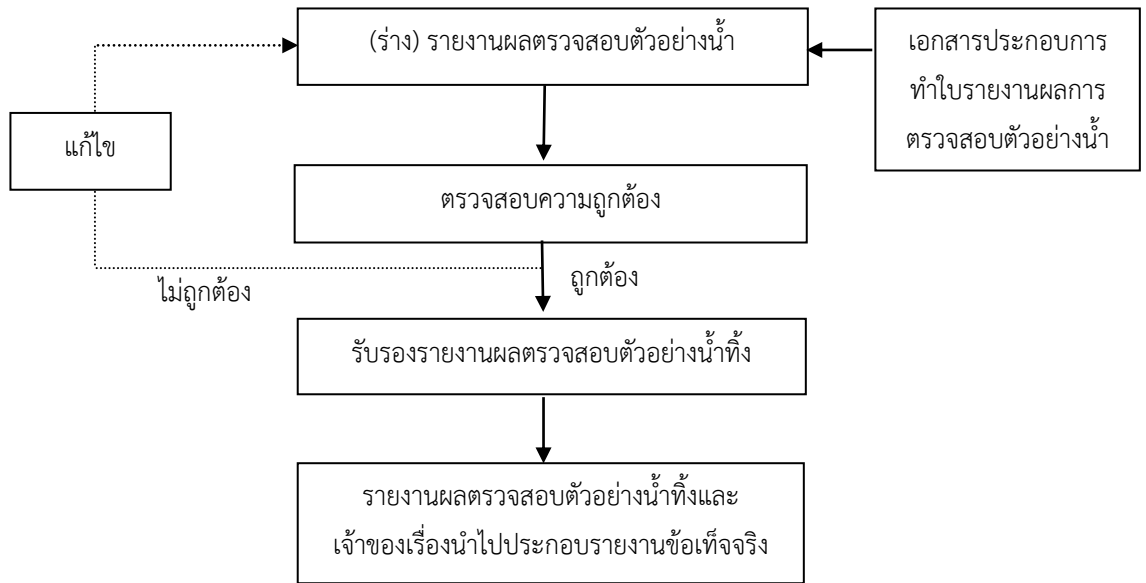
กรณีที่มีการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ เมื่อส่งตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์ยังห้องปฏิบัติการจะทำการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ และได้รับรายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแล้ว เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของรหัสตัวอย่าง วันและเวลาที่เก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ หมายเหตุต่างๆ เช่น ค่าทางสถิติ หากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้องให้ประสานไปยังห้องปฏิบัติการเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง รวมถึง หากผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และเมื่อหักลบค่าความไม่แน่นอน (Uncertainty) จากการวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองแล้ว ปรากฏว่า ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้การพิจารณาเป็นไปตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ยกตัวอย่างเช่น พบว่ามีค่า TKN เท่ากับ ๓๕.๑ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมาตรฐานกำหนดให้ค่า TKN ต้องมีค่าไม่เกิน ๓๕ มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าความไม่แน่นอน (Uncertainty) ของ TKN เท่ากับ ± ๑.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ทำให้ผลการวิเคราะห์มีค่าอยู่ในช่วง ๓๔.๑ - ๓๖.๑ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมีค่าทั้งเป็นไปตามมาตรฐานและไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการเสนอเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งใหม่อีกครั้ง เพื่อยืนยันผลการตรวจสอบพร้อมมีหนังสือแจ้งให้แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นทราบ แต่หากผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้ง มีค่าเกินมาตรฐาน ๒ พารามิเตอร์ขึ้นไป เช่น มีค่า TKN เท่ากับ ๓๕.๑ มิลลิกรัมต่อลิตร และค่า BOD เท่ากับ ๓๕ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งค่า BOD มีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะไม่พิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งใหม่

เมื่อตรวจสอบใบรายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำจากห้องปฏิบัติการว่าถูกต้องแล้ว ให้จัดทำใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำเสนอหน่วยงานรับรองผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ โดยใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำประกอบไปด้วย ข้อมูลชื่อตลาด เลขที่ใบอนุญาต สถานที่ตั้ง จำนวนห้องชุด วันและเวลาการเก็บตัวอย่าง ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้เก็บตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์ ค่ามาตรฐาน กรณีวิธีวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้หมายเหตุวิธีวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำไว้ด้วย โดยมีเอกสารประกอบการทำใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ ดังนี้

เอกสารที่ใช้ประกอบการทำใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ

- ๑) (ร่าง) ใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ
- ๒) ใบรายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำของห้องปฏิบัติการ
- ๓) แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทตลาด
- ๔) แบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ/เรื่องร้องเรียน
- ๕) ใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาดเอกชน (ตล.๓) หรือใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒)
- ๖) แบบบันทึกการเปรียบเทียบเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำ
- ๗) ใบรายงานผลการตรวจสอบครั้งที่ผ่านมา (ถ้ามี)

ขั้นตอนปฏิบัติในการจัดทำใบรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ

๑๐. การวิเคราะห์ สรุปผล และรายงานผลการตรวจสอบ

หลังจากได้รับรายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำทั้ง ขั้นตอนต่อไปเป็นการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงทั้งหมดแล้วทำการวิเคราะห์ สรุปผลการปฏิบัติตามกฎหมาย การดำเนินการในขั้นตอนต่อไป โดยเนื้อหาหรือประเด็นสำคัญที่ควรระบุไว้ในรายงานการตรวจสอบ ได้แก่

๑) ข้อเท็จจริง

- ชื่อและที่ตั้งของตลาด วันที่ตรวจสอบ
- ระบุขนาดพื้นที่ เจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือไม่ ชนิด/ประเภท และขนาดของระบบบำบัดน้ำเสีย การรวบรวมน้ำเสีย การเปิดใช้งาน จุดที่ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม
- ผลการตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ รายละเอียดสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย การเปิดใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย การระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม จุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง กรณีที่เก็บตัวอย่างจุดอื่นที่เป็นตัวแทนน้ำทิ้งให้ระบุเหตุผลไว้ด้วย
- ผลวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทั้งเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ผลการสอบถามผู้นำตรวจ เช่น สภาพปัญหาการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย หรืออยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขระบบบำบัดน้ำเสีย แผนการดำเนินงานที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ เป็นต้น พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- เอกสารหรือคำสั่งของหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย (ถ้ามี)
- ผลการตรวจสอบการบันทึกข้อมูลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายวันตามแบบ ทส.๑ และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายเดือนตามแบบ ทส.๒ ตามกฎกระทรวงฯ ที่ออกตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) ข้อพิจารณา

เป็นการสรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง ว่าตลาดที่ตรวจสอบเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก. ที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป หรืออาคารประเภท ข. ที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร หรืออาคารประเภท ค. ตารางเมตร ที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ หรือไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือไม่ มีการลักลอบระบายน้ำทิ้งโดยไม่ผ่านการบำบัดหรือไม่ ผลตรวจวิเคราะห์น้ำทิ้งเทียบกับค่ามาตรฐานว่ามีค่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ที่ออกตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือบทบัญญัติของกฎหมายฉบับใด มาตราใด หรือไม่ และหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ควรระบุให้ชัดเจนว่ากรณีใดเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่จะต้องดำเนินการ

๓) การดำเนินการ

เมื่อพบว่าตลาดที่ตรวจสอบเข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก. อาคารประเภท ข. หรืออาคารประเภท ค.

- กรณีมีการระบายน้ำทิ้งมีค่าเป็นไปตามมาตรฐาน หรือไม่มีมีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะยุติการดำเนินการกับแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวและแจ้งผลการตรวจสอบน้ำทิ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบต่อไป

- กรณีไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือมีการระบายน้ำทิ้งไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด หรือมีการลักลอบระบายน้ำเสียออกสู่ภายนอกโดยจงใจไม่ทำการบำบัด

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสามารถอาศัยอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งทางปกครองกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ดังต่อไปนี้

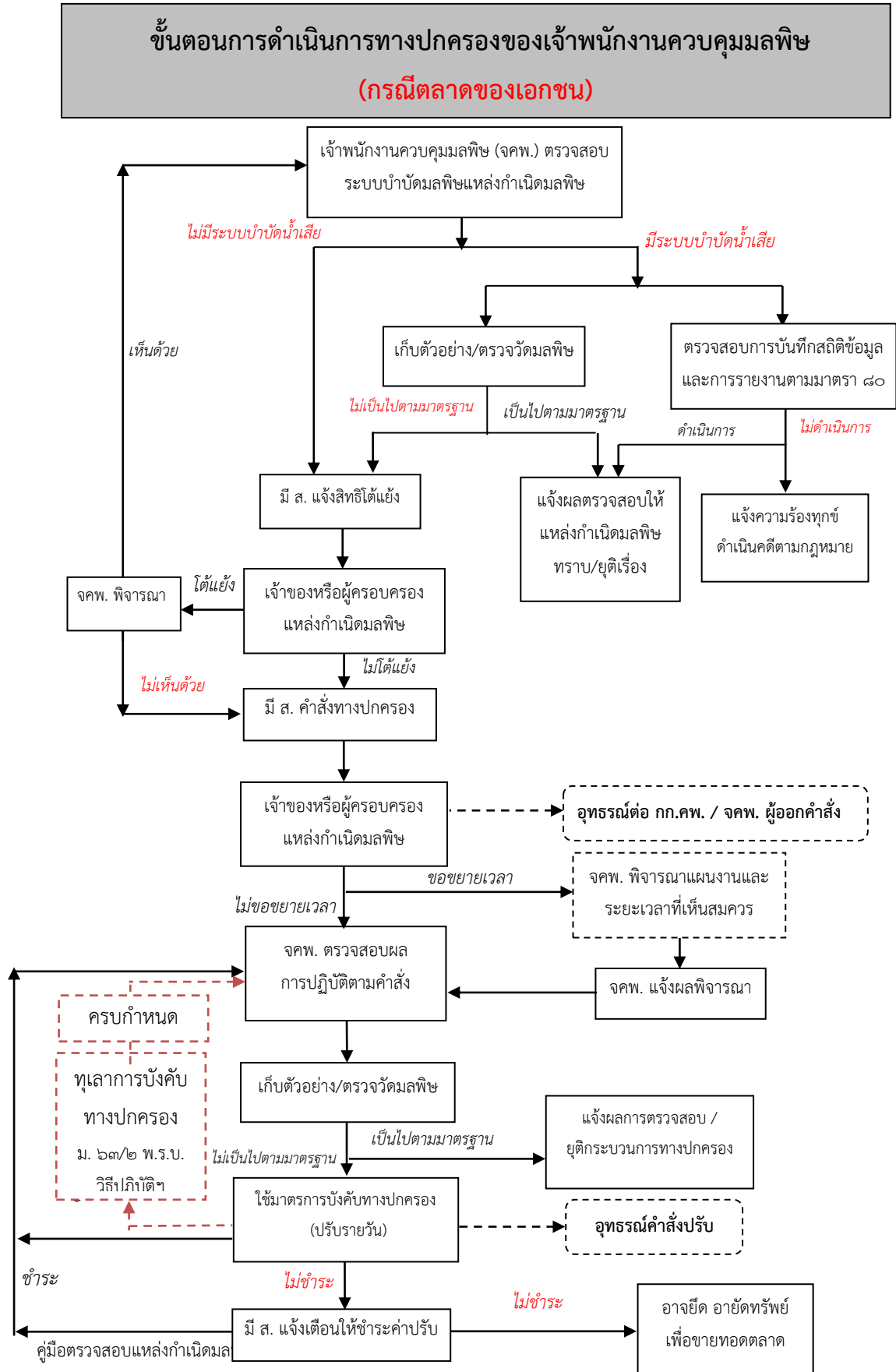
๑) ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่งสำหรับกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย

๒) ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๒) สำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย และผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

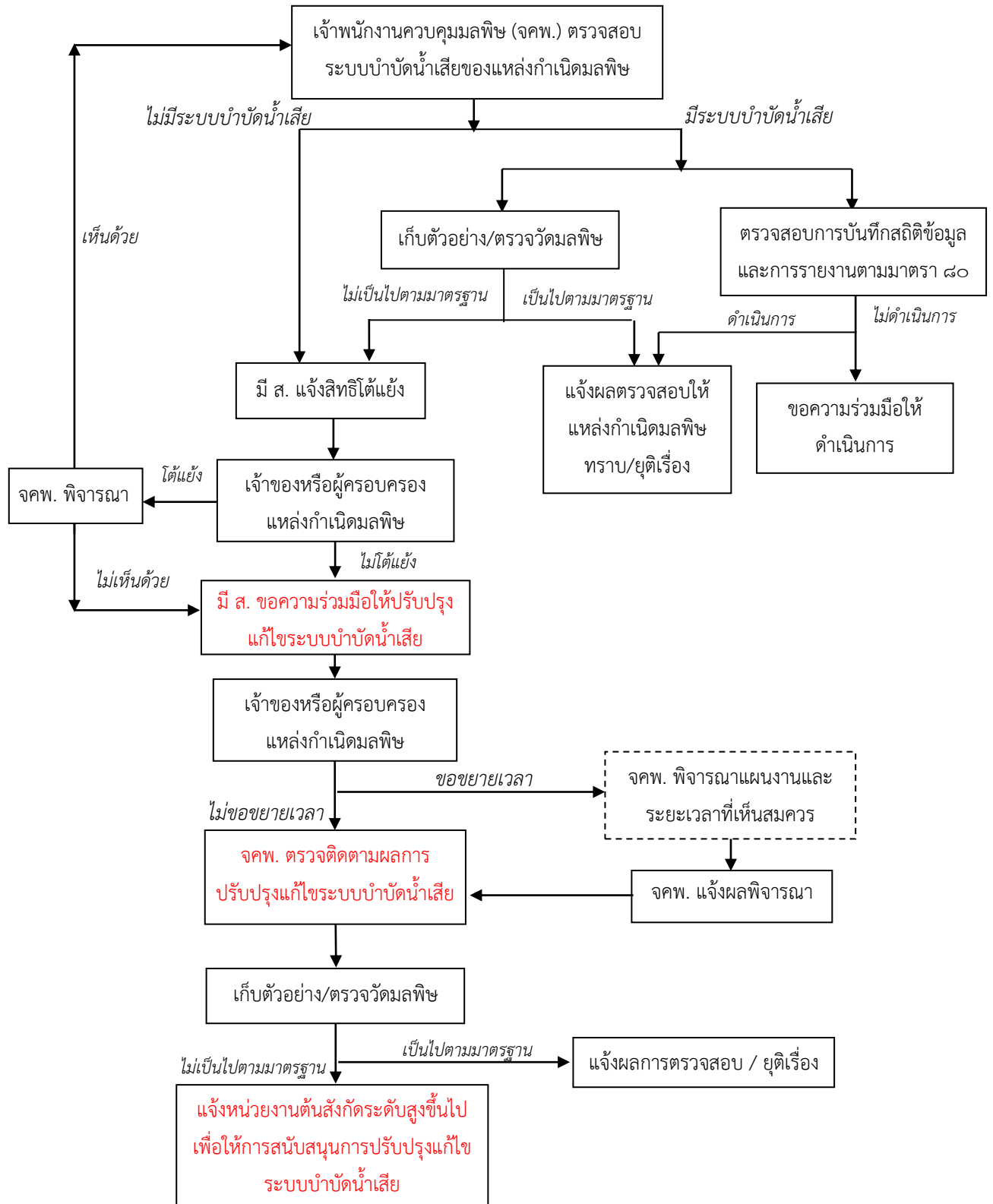
๓) ออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองฯ ในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษ กรณีที่ละเว้นไม่ทำการบำบัดน้ำเสียและลักลอบปล่อยน้ำทิ้งน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๘๒ (๓)

- กรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ ที่ออกตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ จะดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

**ขั้นตอนการดำเนินการทางปกครองของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
(กรณีตลาดของทางราชการ)**

กรณีศึกษาที่ ๑ การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของตลาด

ตลาด AB ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒) โดยมีบริษัท XXX จำกัด เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตลาด แต่จากการตรวจสอบในใบอนุญาตจัดตั้งตลาด พบว่า ไม่มีพื้นที่ใช้สอยระบุไว้ในใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒)

กรณีนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการอย่างไรในการคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของตลาด

จากข้อเท็จจริงข้างต้น พบว่า ตลาดดังกล่าวมีองค์ประกอบเข้าข่ายในนิยามคำว่า “ตลาด” ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นที่ใช้สอยของตลาด ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษดำเนินการร่วมกับผู้แทนของตลาด วัดพื้นที่ใช้สอยของตลาด และลงบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษ พร้อมให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้นำตรวจลงลายมือชื่อในแบบบันทึกการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานด้วย

กรณีศึกษาที่ ๒ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียของตลาด

ตลาด AA ตั้งอยู่ถนนรามคำแหง แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีบริษัท BB จำกัด เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด AA สามารถแสดงใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (อ.๑) และใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒) เลขที่ xxx ระบุพื้นที่ใช้สอยในใบอนุญาต ๔,๕๒๐ ตารางเมตร ภายในบริเวณอาคารของตลาดที่จัดเป็นแผงค้ามีรางระบายน้ำจากแผงค้ารวบรวมลงสู่รางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง และในบริเวณตลาดมีระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเกรอะบ่อซึม ไม่ทราบขนาด จำนวน ๑ ชุด ไว้สำหรับรองรับน้ำเสียจากห้องน้ำห้องส้วมไว้โดยเฉพาะ

กรณีนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากตลาดอย่างไร

พื้นที่ใช้สอยของตลาดที่ระบุไว้ตามใบอนุญาตจัดตั้งตลาด (ต.๒) เท่ากับ ๔,๕๒๐ ตารางเมตร เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ก. น้ำเสียจากกิจกรรมหลักของตลาด AA ระบายออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะโดยตรง โดยตลาดไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมหลัก บ่อเกรอะบ่อซึมจากห้องน้ำไม่ใช่ระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้บำบัดกิจกรรมหลักของตลาด กรณีนี้หากขณะตรวจสอบพบว่ามีการระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอก เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งของตลาดจากรางระบายน้ำทิ้งที่ระบายลงท่อสาธารณะโดยตรงมาตรวจสอบ

และจากข้อเท็จจริงข้างต้น ตลาด AA ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้บำบัดน้ำเสียจากกิจกรรมหลักของตลาดโดยตรง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ จึงใช้อำนาจตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้บริษัท BB จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองตลาด AA ก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียของตลาดให้แล้วเสร็จ ภายใน ๑๒๐ วัน และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการตรวจสอบเมื่อแล้วเสร็จต่อไป

מאפיינים

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้ อัจฉริยะเป็นปุ๋ย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

(๓) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

(๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๕) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

(๖) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อัจฉริยะเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐

(๗) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อัจฉริยะเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๔

(๘) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อัจฉริยะเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งปฏิภูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นสิ่งโสโครก หรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้น อย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้ว หรือของเสี้ง่าย ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใดซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล
- (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการ

ส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปของทุกท้องถิ่น หรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งได้

มาตรา ๗ เมื่อมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับในท้องถิ่นใดให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีกิจการหรือการดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในการนี้ หากมีกรณีจำเป็นให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ใช้บังคับอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้

ข้อกำหนดของท้องถิ่นใดถ้าขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ให้บังคับตามกฎกระทรวงนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๘ ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้อธิบดีกรมอนามัย

มีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับกรก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าว ระวังการกระทำหรือให้กระทำกรใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติกรใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสองสำหรับในเขตท้องที่จังหวัดนั้น

หมวด ๒

คณะกรรมการสาธารณสุข

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุขเป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
- (๒) ศึกษา วิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข
- (๓) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น
- (๔) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) กำหนดโครงการและประสานระหว่างส่วนราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ควบคุมสอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่คณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น หรือของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ คณะหนึ่งคณะใด เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวแทนคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการนั้นได้

หมวด ๓

การกำจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การกำจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิภูล หรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์

หมวด ๔ สุขลักษณะของอาคาร

มาตรา ๒๑ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้สภาพทรุดโทรมจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคารหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินไปจนสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใด ๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญ จำนวนประชากรและย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้น ยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๕ เหตุรำคาญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่

ต้องประสบกับเหตุที่นั่นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือฉ่ำ หรือสถานที่อื่นใด ซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า ฝ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดจนการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับกรก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคล ซึ่งเป็นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุ

รำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับกรณีนั้น

ในกรณีที่ปรากฏเจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

หมวด ๖

การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้ อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีมิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาดังวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

หมวด ๘ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตาม

บทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด
- (๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๗

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคลและสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรอง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใด ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา ๓๙ ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๖ หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรอง เก็บหรือสะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา ๓๘ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๔๐ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของ บริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือที่ใช้สะสมอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้อื่น ๆ

หมวด ๙

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

มาตรา ๕๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของ ประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวาง สินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติหรือเร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะ วิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้ เป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า หรือสถานที่จัดวางสินค้าให้ แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและ เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๕๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามจำหน่าย หรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด

(๒) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ห้าม จำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้าม จำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการ จำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการ ของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณีและต้องกำหนดวันที่จะ บังคับตามประกาศนั้นมิให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ
- (๔) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า
- (๕) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด ๑๐

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา ๔๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา
- (๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น
- (๓) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น
- (๕) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไขหรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวม ซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๑๑ หนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๘ การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๘ และหนังสือรับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นผลแต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินกิจการตลอดเวลาที่ดำเนินกิจการ

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา ๔๘ ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินกิจการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินกิจการใดดำเนินกิจการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงาน

ท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ ถ้ายังฝ่าฝืนอีกให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินกิจการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา ๕๓ การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๒ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือ ให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือ แล้วแต่กรณี

หมวด ๑๒

ใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๗ ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ภูมิกะทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา ๖๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(๑) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ภูมิกะทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา ๖๑ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าวให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักทำางานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่งแล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๑๓ ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๔ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินกิจการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลายังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

หมวด ๑๔ การอุทธรณ์

มาตรา ๖๖ ให้กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๖๗ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยไม่ชักช้า

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

หมวด ๑๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา ๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินั้นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือในมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควรหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๗๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๗๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๒) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๘๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้กำกับ การตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควร ถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีต่อไป

หมวด ๑๖ บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้นั้น ประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไปผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา ๘๗ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมีใช่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วตามมาตรา ๘๖ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ได้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๙ บรรดากิจการต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และการแต่งผมตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ภายในได้บังคับมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

มาตรา ๙๐ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับกับตลาดในเขตเทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร สำหรับสุขลักษณะของตลาดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงสภาพของท้องถิ่น สุขอนามัยของประชาชน และการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม โดยอาจใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้เป็นแนวทางในการออกข้อกำหนดก็ได้

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“อาหารสด” หมายความว่า อาหารประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ และของอื่น ๆ ที่มีสภาพเป็นของสด

“อาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละ” หมายความว่า อาหารสดประเภทเนื้อสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่มีการชำแหละ ณ แผงจำหน่ายสินค้า

“อาหารประเภทปรุงสำเร็จ” หมายความว่า อาหารที่ได้ผ่านการทำ ประกอบหรือปรุงสำเร็จพร้อมที่จะรับประทานได้ รวมทั้งของหวานและเครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ

“สุขาภิบาลอาหาร” หมายความว่า การจัดการและควบคุมปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้อาหารสะอาดปลอดภัยจากเชื้อโรค และสารเคมีที่เป็นพิษซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค เช่น อาหารผู้สัมผัสอาหาร สถานที่ทำ ประกอบ ปรุง และจำหน่ายอาหาร ภาชนะ อุปกรณ์ สัตว์และแมลงที่เป็นพาหะนำโรค

“การล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาล” หมายความว่า การทำความสะอาดตัวอาคาร แผงจำหน่ายสินค้าในตลาด พื้น ผนัง เพดาน ทางระบายน้ำ ตะแกรงดักมูลฝอย บ่อดักไขมัน บ่อพักน้ำเสีย ที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย ห้องส้วม ที่ปัสสาวะ อ่างล้างมือ และบริเวณตลาดให้สะอาด ไม่มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย หยากไข่ ฝุ่นละอองและคราบสกปรก รวมทั้งให้มีการฆ่าเชื้อ ทั้งนี้ สารเคมีที่ใช้ต้องไม่มีผลกระทบต่อระบบบำบัดน้ำเสียของตลาด

หมวด ๑

ลักษณะของตลาด

ข้อ ๔ ตลาดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ตลาดประเภทที่ ๑ ได้แก่ ตลาดที่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๑

(๒) ตลาดประเภทที่ ๒ ได้แก่ ตลาดที่ไม่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒

ข้อ ๕ ที่ตั้งของตลาดต้องอยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร จากแหล่งที่ก่อให้เกิดมลพิษ ของเสีย โรงเลี้ยงสัตว์ แหล่งโสโครก ที่กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย อันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย เว้นแต่จะมีวิธีการป้องกันซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

ส่วนที่ ๑
ตลาดประเภทที่ ๑

ข้อ ๖ ตลาดประเภทที่ ๑ ต้องมีส่วนประกอบของสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง คือ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของ ที่ขึ้นถ่ายสินค้า ห้องส้วม ที่ปัสสาวะ อ่างล้างมือ ที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย และที่จอดยานพาหนะ ตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้

ข้อ ๗ อาคารสิ่งปลูกสร้างสำหรับผู้ขายของต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ถนนรอบอาคารตลาดกว้างไม่น้อยกว่า ๔ เมตร และมีทางเข้าออกบริเวณตลาดกว้างไม่น้อยกว่า ๔ เมตร อย่างน้อยหนึ่งทาง

(๒) ตัวอาคารตลาดทำด้วยวัสดุถาวร มั่นคง และแข็งแรง

(๓) หลังคาสร้างด้วยวัสดุทนไฟ และแข็งแรงทนทาน ความสูงของหลังคาต้องมีความเหมาะสมกับการระบายอากาศของตลาดนั้น

(๔) พื้นทำด้วยวัสดุถาวร แข็งแรง ไม่ดูดซึมน้ำ เรียบ ล้างทำความสะอาดง่าย ไม่มีน้ำขังและไม่ลื่น

(๕) ทางเดินภายในอาคารมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

(๖) เครื่องกั้นหรือสิ่งกีดขวางทำด้วยวัสดุถาวร และแข็งแรง สามารถป้องกันสัตว์ เช่น สุนัข มิให้เข้าไปในตลาด

(๗) การระบายอากาศภายในตลาดเพียงพอ เหมาะสม และไม่มีกลิ่นเหม็นอับ

(๘) ความเข้มของแสงสว่างในอาคารตลาดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์

(๙) แผงจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารทำด้วยวัสดุถาวร เรียบ มีความลาดเอียง และทำความสะอาดง่าย มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑.๕ ตารางเมตร และมีทางเข้าออกสะดวก โดยมีที่นั่งสำหรับผู้ขายของแยกต่างหากจากแผง

(๑๐) น้ำประปาหรือน้ำสะอาดแบบระบบท่ออย่างเพียงพอสำหรับล้างสินค้าหรือล้างมือ ทั้งนี้ ต้องวางท่อในลักษณะที่ปลอดภัย ไม่เกิดการปนเปื้อนจากน้ำโสโครก ไม่ติดหรือทับกับท่อระบายน้ำเสียหรือสิ่งปฏิกูล โดย

(ก) มีที่ล้างอาหารสดอย่างน้อย ๑ จุด และในแต่ละจุดจะต้องมีก๊อกน้ำ ไม่น้อยกว่า ๓ ก๊อก กรณีที่มีแผงจำหน่ายอาหารสดตั้งแต่ ๓๐ แผง ขึ้นไป ต้องจัดให้มีที่ล้างอาหารสด ๑ จุดต่อจำนวนแผงจำหน่ายอาหารสดทุก ๓๐ แผง เศษของ ๓๐ แผง ถ้าเกิน ๑๕ แผง ให้ถือเป็น ๓๐ แผง

(ข) มีก๊อกน้ำประจำแผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละ และแผงจำหน่ายอาหารประเภทปรุงสำเร็จ

(ค) มีที่เก็บสำรองน้ำในปริมาณเพียงพอและสะดวกต่อการใช้ กรณีที่มีแผงจำหน่ายอาหารสดตั้งแต่ ๕๐ แผงขึ้นไป ต้องจัดให้มีน้ำสำรองอย่างน้อย ๕ ลูกบาศก์เมตรต่อจำนวนแผงจำหน่ายอาหารสดทุก ๑๐๐ แผง เศษของ ๑๐๐ แผง ถ้าเกิน ๕๐ แผง ให้ถือเป็น ๑๐๐ แผง

(๑๑) ระบบบำบัดน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง และทางระบายน้ำตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ทั้งนี้ ให้มีตะแกรงดักมูลฝอยและบ่อดักไขมันด้วย

(๑๒) การติดตั้งระบบการป้องกันอัคคีภัยตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ความใน (๑) และ (๕) มิให้ใช้บังคับกับตลาดที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ และมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ซึ่งไม่อาจจัดให้มีถนนรอบอาคารตลาด ทางเข้าออกบริเวณตลาด และทางเดินภายในอาคารตามที่กำหนดได้

ข้อ ๘ ต้องจัดให้มีที่ขนถ่ายสินค้าตั้งอยู่ในบริเวณหนึ่งบริเวณใดโดยเฉพาะ มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการขนถ่ายสินค้าในแต่ละวัน และสะดวกต่อการขนถ่ายสินค้าและการรักษาความสะอาด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับตลาดที่จัดตั้งขึ้นก่อนวันที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ และมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ซึ่งไม่อาจจัดให้มีที่ขนถ่ายสินค้าตามที่กำหนดได้

ข้อ ๙ ต้องจัดให้มีห้องส้วม ที่ปัสสาวะและอ่างล้างมือตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และตั้งอยู่ในที่เหมาะสมนอกตัวอาคารตลาด หรือในกรณีที่อยู่ในอาคารตลาดต้องแยกเป็นสัดส่วน โดยเฉพาะ มีผนังกันโดยไม่ให้มีประตูเปิดสู่บริเวณจำหน่ายอาหารโดยตรง

ข้อ ๑๐ ต้องจัดให้มีที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ตั้งอยู่นอกตัวอาคารตลาดและอยู่ในพื้นที่ที่รถเก็บขนมูลฝอยเข้าออกได้สะดวก มีการ

ปกปิดและป้องกันไม่ให้สัตว์เข้าไปคู้ยเขี่ย ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นชอบว่าเหมาะสมกับตลาดนั้น

ข้อ ๑๑ ต้องจัดให้มีที่จอดยานพาหนะอย่างเหมาะสมตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ส่วนที่ ๒

ตลาดประเภทที่ ๒

ข้อ ๑๒ ตลาดประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีสถานที่สำหรับผู้ขายของ ห้องส้วม ที่ปีสวะ ว่างล้างมือ และที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอย ตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้

ข้อ ๑๓ สถานที่สำหรับผู้ขายของต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ทางเดินภายในตลาดมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร

(๒) บริเวณสำหรับผู้ขายของประเภทอาหารสดต้องจัดให้เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ โดยมีลักษณะเป็นพื้นเรียบ แข็งแรง ไม่ลื่น สามารถล้างทำความสะอาดได้ง่าย และไม่มีน้ำขัง เช่น พื้นคอนกรีต พื้นที่ปูด้วยคอนกรีตสำเร็จ หรือพื้นลาดด้วยยางแอสฟัลต์

(๓) แผงจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารทำด้วยวัสดุแข็งแรงที่มีผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และอาจเป็นแบบพับเก็บได้

(๔) น้ำประปาหรือน้ำสะอาดอย่างเพียงพอ และจัดให้มีที่ล้างทำความสะอาดอาหารและภาชนะในบริเวณแผงจำหน่ายอาหารสด แผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละ และแผงจำหน่ายอาหารประเภทปรุงสำเร็จ

(๕) ทางระบายน้ำจากจุดที่มีที่ล้าง โดยเป็นรางแบบเปิด ทำด้วยวัสดุที่มีผิวเรียบ มีความลาดเอียงให้สามารถระบายน้ำได้สะดวก มีตะแกรงดักมูลฝอยก่อนระบายน้ำออกสู่ที่ระบายน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะ และไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนข้างเคียง ในกรณีจำเป็น เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขอาจกำหนดให้จัดให้มีบ่อดักไขมันหรือบ่อพักน้ำเสีย ก่อนระบายน้ำออกสู่ที่ระบายน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะก็ได้

(๖) กรณีที่มีโครงสร้างเฉพาะเสาและหลังคา โครงเหล็กคลุมผ้าใบ เต็นท์ ร่มหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ต้องอยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง

ข้อ ๑๔ ต้องจัดให้มีห้องส้วม ที่ปัสสาวะและอ่างล้างมือตามจำนวนและหลักเกณฑ์ ด้านสุขลักษณะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข และตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมนอกสถานที่ขายของ เว้นแต่จะจัดให้มีส้วมเคลื่อนที่ ส้วมสาธารณะ ส้วมเอกชนหรือส้วมของหน่วยงานราชการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ ให้มีระยะห่างจากตลาดไม่เกิน ๕๐ เมตร

ข้อ ๑๕ ต้องจัดให้มีที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอยอย่างเพียงพอที่จะรองรับปริมาณมูลฝอยในแต่ละวัน และมีลักษณะเหมาะสมตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๑๖ เมื่อผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ ได้ดำเนินกิจการต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าตลาดประเภทที่ ๒ นั้น มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นตลาดประเภทที่ ๑ ได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้รับใบอนุญาตร่วมกันพิจารณากำหนดแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาดประเภทที่ ๒ ให้เป็นตลาดประเภทที่ ๑ ตามกฎกระทรวงนี้ ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

หมวด ๒

การดำเนินการจัดการตลาด

ข้อ ๑๗ การจัดวางสินค้าในตลาดแต่ละประเภทต้องจัดให้เป็นหมวดหมู่และไม่ปะปนกัน เพื่อสะดวกในการดูแลความสะอาดและป้องกันการปนเปื้อนในอาหาร

ข้อ ๑๘ การเปิดและปิดตลาดต้องเป็นไปตามเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ข้อ ๑๙ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๑ ต้องรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการบำรุงรักษาตลาดและการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในตลาดให้ถูกสุขลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) บำรุงรักษาโครงสร้างต่าง ๆ ของตลาด ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา เช่น ตัวอาคาร พื้น ฝ้าเพดาน แผงจำหน่ายสินค้า ระบบบำบัดน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง และทางระบายน้ำ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สายไฟ หลอดไฟ พัดลม ก๊อกน้ำ ท่อน้ำประปา และสาธารณูปโภคอื่น

(๒) จัดให้มีการเก็บกวาดมูลฝอยบริเวณตลาด และดูแลความสะอาดของตะแกรงคัดมูลฝอย บ่อคักไขมัน ระบบบำบัดน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง และทางระบายน้ำ มิให้มีกลิ่นเหม็นเป็นประจำทุกวัน และดูแลที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะเสมอ

(๓) คู่มือห้องส้วม ที่ปัสสาวะและอ่างล้างมือให้อยู่ในสภาพที่สะอาด ใช้การได้ดี และเปิดให้ใช้ตลอดเวลาที่เปิดตลาด

(๔) จัดให้มีการล้างทำความสะอาดตลาดเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะแผงจำหน่ายอาหารสด และแผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละ และมีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขอาจแจ้งให้มีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลมากกว่าเดือนละหนึ่งครั้งก็ได้

(๕) จัดให้มีการกำจัดสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรคร้ายในบริเวณตลาดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๖) คู่มือแผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละมิให้ปล่อยน้ำหรือของเหลวไหลจากแผงลงสู่พื้นตลาด และจัดให้มีทางระบายน้ำหรือของเหลวลงสู่ทางระบายน้ำหลักของตลาด

ข้อ ๒๐ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ ต้องรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการบำรุงรักษาตลาดและการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเก็บกวาดมูลฝอยบริเวณตลาด และดูแลความสะอาดของตะแกรงคัดมูลฝอย รวมทั้งกรณีที่มีบ่อคักไขมัน บ่อพักน้ำเสีย และทางระบายน้ำ มิให้มีกลิ่นเหม็นเป็นประจำทุกวัน และดูแลที่เก็บรวบรวมหรือที่รองรับมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะเสมอ

(๒) คู่มือห้องส้วม ที่ปัสสาวะ และอ่างล้างมือให้อยู่ในสภาพที่สะอาด ใช้การได้ดี และเปิดให้ใช้ตลอดเวลาที่เปิดตลาด

(๓) จัดให้มีการล้างทำความสะอาดตลาดเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะแผงจำหน่ายอาหารสด และแผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละ ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อ ให้ดำเนินการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาล ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งให้ปฏิบัติ

(๔) จัดให้มีการป้องกันมิให้น้ำหรือของเหลวไหลจากแผงจำหน่ายอาหารประเภทเนื้อสัตว์ชำแหละลงสู่พื้นตลาด

ข้อ ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุรำคาญ มลพิษที่เป็นอันตราย หรือการระบาดของโรคติดต่อ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๑ หรือตลาดประเภทที่ ๒ ต้องไม่กระทำการและต้องควบคุมดูแลมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (๑) จำหน่ายอาหารที่ไม่สะอาดหรือไม่ปลอดภัยตามกฎหมายว่าด้วยอาหารในตลาด
- (๒) นำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในตลาด เว้นแต่สัตว์ที่นำไปขังไว้ในที่ขังสัตว์เพื่อจำหน่าย
- (๓) ฆ่าหรือชำแหละสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ แพะ แกะหรือสุกร ในตลาด รวมทั้งฆ่าหรือชำแหละสัตว์ปีกในกรณีที่เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อมาจากสัตว์ในเขตท้องที่นั้น
- (๔) สะสมหรือหมักหมมสิ่งหนึ่งสิ่งใดในตลาด จนทำให้สถานที่สกปรก รกรุงรัง เป็นเหตุรำคาญ เกิดมลพิษที่เป็นอันตราย หรือเป็นที่เพาะพันธุ์สัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค
- (๕) ถ่ายเทหรือทิ้งมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลในที่อื่นใด นอกจากที่ซึ่งจัดไว้สำหรับรองรับมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล
- (๖) ทำให้น้ำใช้ในตลาดเกิดความสกปรกจนเป็นเหตุให้เป็นหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (๗) ก่อหรือจุดไฟไว้ในลักษณะซึ่งอาจเป็นที่เดือดร้อนหรือเกิดอันตรายแก่ผู้อื่น
- (๘) ใช้ตลาดเป็นที่พักอาศัยหรือเป็นที่พักค้างคืน
- (๙) กระทำการอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญ มลพิษที่เป็นอันตราย หรือการระบาดของโรคติดต่อ เช่น เสียงดัง แสงกระพริบ ความสั่นสะเทือน หรือมีกลิ่นเหม็น

หมวด ๓

ผู้ขายและผู้ช่วยขายในตลาด

ข้อ ๒๒ ผู้ขายและผู้ช่วยขายในตลาดต้องปฏิบัติและให้ความร่วมมือกับผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาด เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดระเบียบและกฎเกณฑ์ในการรักษาความสะอาดของตลาด
- (๒) การจัดหมวดหมู่สินค้า
- (๓) การดูแลความสะอาดแผงจำหน่ายสินค้าของตน
- (๔) การรวบรวมมูลฝอยลงในภาชนะรองรับที่เหมาะสม
- (๕) การล้างตลาด

(๖) การเข้ารับการฝึกอบรมด้านสุขาภิบาลอาหารและอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๗) การตรวจสุขภาพตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๒๓ ผู้ขายของและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้าและแผงจำหน่ายสินค้า ดังต่อไปนี้

(๑) ให้วางสินค้าบนแผงจำหน่ายสินค้าหรือขอบเขตที่กำหนด โดยห้ามวางสินค้าล้ำแผงจำหน่ายสินค้าหรือขอบเขตที่กำหนด และห้ามวางสินค้าสูงจนอาจเกิดอันตรายหรือส่งผลกระทบต่อระบบการระบายอากาศ และแสงสว่าง ทั้งนี้ ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๒) ห้ามวางสินค้าประเภทวัตถุอันตรายปะปนกับสินค้าประเภทอาหาร

(๓) ให้วางสินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่ม และภาชนะอุปกรณ์ในขอบเขตที่กำหนด โดยสูงจากพื้นตลาดไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร

(๔) ห้ามเก็บสินค้าประเภทอาหารไว้ใต้แผงจำหน่ายสินค้า เว้นแต่อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร หรืออาหารที่มีการป้องกันการเน่าเสียและปกปิดมิดชิด ทั้งนี้ ต้องมีการรักษาความสะอาดและป้องกันสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค

(๕) ไม่ใช่แสงหรือวัสดุอื่นใดที่ทำให้ผู้บริโภคมองเห็นอาหารต่างไปจากสภาพที่เป็นจริง

(๖) ห้ามต่อเติมแผงจำหน่ายสินค้า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๒๔ ผู้ขายของและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องมีสุขอนามัยส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือไม่เป็นพาหะนำโรคติดต่อ เช่น อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย บิด ไข้สวกไส หัด คางทูม วัณโรคในระยะอันตราย โรคเรื้อนในระยะติดต่อหรือในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคผิวหนังที่นำรังเกียจ ไวรัสตับอักเสบบชนิดเอ ไข้หวัดใหญ่รวมถึงไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อมาจากสัตว์ และโรคตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๒) ในระหว่างขายสินค้าต้องแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย หรือตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(๓) ในระหว่างขายสินค้าประเภทอาหารต้องปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น ไม่ไอหรือจามรดอาหาร ไม่ใช้มือหยิบจับอาหารที่พร้อมรับประทานโดยตรง ล้างมือให้สะอาดก่อนหยิบหรือจับอาหาร ไม่สูบบุหรี่หรือดื่มสุรา ทั้งนี้ ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๒๕ ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องปฏิบัติให้ถูกสุขลักษณะในการจำหน่ายทำ ประกอบ ปรง เก็บหรือสะสมอาหาร และการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) อาหารที่ขายต้องสะอาด และปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยอาหาร

(๒) อาหารสดเฉพาะสัตว์ เนื้อสัตว์ และอาหารทะเล ต้องเก็บรักษาในอุณหภูมิ ไม่เกิน ๕ องศาเซลเซียส ในตู้เย็นหรือแช่น้ำแข็งตลอดระยะเวลาการเก็บ

(๓) การจำหน่ายอาหารประเภทปรงสำเร็จต้องใช้เครื่องใช้ ภาชนะที่สะอาด และต้องมีอุปกรณ์ปกปิดอาหารเพื่อป้องกันการปนเปื้อน และรักษาอุปกรณ์ปกปิดอาหารนั้นให้สะอาดและใช้การได้คืออยู่เสมอ

(๔) ในกรณีที่เป็นแผงจำหน่ายอาหาร ซึ่งมีการทำ ประกอบ และปรงอาหาร ต้องจัดสถานที่ไว้ให้เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะเพื่อการนั้นและต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักการสุขาภิบาลอาหาร

(๕) เครื่องมือ เครื่องใช้ และภาชนะอุปกรณ์ที่ใช้ เช่น เขียง เครื่องขูดมะพร้าว จาน ชาม ช้อนและส้อม ตะเกียบ และแก้วน้ำ ต้องสะอาดและปลอดภัย มีการล้างทำความสะอาดและจัดเก็บที่ถูกต้อง

หมวด ๔

การควบคุมกิจการตลาดของเอกชน

และตลาดของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การของรัฐ

ข้อ ๒๖ เมื่อมีกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เกิดขึ้นในตลาดของเอกชนหรือตลาดของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การของรัฐ ให้ถือว่าเป็นกรณีที่เกิดหรือมีเหตุ

อันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วนตามบทบัญญัติมาตรา ๘ และมาตรา ๔๖ วรรคสอง

(๑) ผลการตรวจวิเคราะห์ทางจุลินทรีย์จากการเก็บตัวอย่างอาหาร ตัวอย่างพื้นผิวภาชนะอุปกรณ์ หรือจากมือผู้ขายอาหารในตลาด พบว่ามีเชื้อจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคได้หรือมีเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นตัวบ่งชี้ในปริมาณที่เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กำหนด

(๒) มีปริมาณสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงวัน หรือแมลงสาบเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดโดยวิธีการตรวจวัดตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ตลาดเป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เช่น อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย บิด ไข้สุกใส หัด คางทูม วัณโรค โรคเรื้อน ไวรัสตับอักเสบบี อหิวาต์หมูรวมถึงไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อมาจากสัตว์ และโรคอื่นที่ต้องแจ้งความตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ โดยพบว่าผู้ขายของหรือผู้ช่วยขายของในตลาดเป็นโรคติดต่อ หรือพบผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อซึ่งยืนยันว่าบริโภคอาหารหรือได้รับเชื้อโรคมาจากตลาดนั้น หรือตรวจพบเชื้อโรคซึ่งทำให้เกิดการระบาดของโรคในสินค้าที่จำหน่ายในตลาดนั้น

(๔) ตั้งกระโถนหรือถังบำบัดสิ่งปฏิกูลเกิดการรั่วไหลออกมาสู่สิ่งแวดล้อมจนอาจเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค

ข้อ ๒๗ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการตลาดในที่หรือทางสาธารณะ เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการของราชการส่วนท้องถิ่นเอง ที่ไม่ก่อผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

ในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการตลาดของเอกชน เมื่อผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตพร้อมเอกสารหลักฐานตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสุขลักษณะของตลาด เพื่อพิจารณาตรวจและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตก็ได้ ทั้งนี้ ก่อนจะมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ต้องให้ผู้ขออนุญาตหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการออกคำสั่งมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน และในการออกคำสั่งดังกล่าวต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๘ ภายใต้บังคับข้อ ๒ ข้อ ๓ วรรคสอง และข้อ ๔ วรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดอยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตลาดให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงนี้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดประชุมชี้แจงผู้ประกอบการตลาดในเขตท้องถิ่นนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

เมื่อได้ประชุมชี้แจงแล้ว ภายในหกสิบวันให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบสภาพสุลักษณะของตลาดของเอกชนในเขตรับผิดชอบให้แล้วเสร็จ หากพบว่าตลาดใดมีสภาพไม่ถูกสุลักษณะตามกฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดจัดทำแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาดให้เป็นไปตามกฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งให้จัดทำแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาด หากผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีการจัดทำแผนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๕ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๙ ภายใต้บังคับข้อ ๒ ข้อ ๓ วรรคสอง และข้อ ๔ วรรคสอง ให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การของรัฐ ที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่อยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตลาดให้ถูกต้องตามกฎกระทรวงนี้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และต้องเสนอแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาดภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การของรัฐเสนอแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาดต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น สำหรับราชการส่วนท้องถิ่นให้เสนอแผนดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เว้นแต่กรุงเทพมหานครให้เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

มงคล ณ สงขลา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการตลาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และเนื่องจากยังมีปัญหาการระบาดของโรคติดต่อบางชนิด เช่น โรคระบบทางเดินหายใจรุนแรงเฉียบพลัน (SARS) และโรคไข้หวัดนก ดังนั้น เพื่อคุ้มครองสุขภาพและอนามัยของประชาชน ให้ได้บริโภคอาหารที่สะอาดและปลอดภัย รวมทั้งเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลเรื่อง “อาหารปลอดภัย” สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลการดำเนินกิจการตลาดให้ถูกสุขลักษณะ ตลอดจนกำหนดมาตรฐานสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนและวิธีการดำเนินการเพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรือกำกับดูแล และแก้ไขสิ่งที่มีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๓) และมาตรา ๘ (๖) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓ อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีระบบการระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการปรับปรุงน้ำเสียจากอาคารให้เป็นน้ำทิ้งที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง

(๑) อาคารประเภท ก

(ก) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕๐๐ ห้องนอนขึ้นไป

(ข) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่มีจำนวนห้องพักรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒๐๐ ห้องขึ้นไป

(ค) โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป

(ง) สถานศึกษาที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน ตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(จ) อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชน ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(ฉ) ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(ช) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(ซ) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๒) อาคารประเภท ข

(ก) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑๐๐ ห้องนอน แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ห้องนอน

(ข) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่มีจำนวนห้องพักรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๖๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๐๐ ห้อง

(ค) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒๕๐ ห้องขึ้นไป

(ง) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(จ) โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑๐ เตียง แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

(ฉ) สถานศึกษาที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกัน ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(ช) อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชน ที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(ซ) ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(ฅ) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(ฉ) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(ค) อาคารอยู่อาศัยรวมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(๓) อาคารประเภท ค

(ก) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๑๐๐ ห้องนอน

(ข) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่มีจำนวนห้องพักรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๖๐ ห้อง

(ค) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๕๐ ห้อง

(ง) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(จ) อาคารที่ก่อสร้างในที่ดินของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินตั้งแต่ ๑๐ หลัง แต่ไม่เกิน ๑๐๐ หลัง

(ฉ) อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชนที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(ซ) ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(ฅ) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

(ณ) กัฏาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๒๕๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ตารางเมตร

(ญ) อาคารอยู่อาศัยรวมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(๕) อาคารประเภท ง

(ก) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพักที่มีจำนวนห้องนอนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๕๐ ห้อง

(ข) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

(ค) โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๑๐ เตียง

(ง) สถานศึกษาที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(จ) อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชนที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(ฉ) ห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้าที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

(ช) ตลาดที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

(ซ) กัฏาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ ๑๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕๐ ตารางเมตร

(ฅ) อาคารอยู่อาศัยรวมที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร

(๕) อาคารประเภท จ หมายความว่า กัฏาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในอาคารหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่ถึง ๑๐๐ ตารางเมตร”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ น้ำทิ้งจากอาคารที่จะระบายจากอาคารลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้งได้ต้องมีคุณภาพน้ำทิ้งตามประเภทของอาคารตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง ดังต่อไปนี้

มาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง	อาคารประเภท				
	ก	ข	ค	ง	จ
๑. พีเอช	๕ - ๙	๕ - ๙	๕ - ๙	๕ - ๙	๕ - ๙
๒. บีโอดี ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐	๒๐๐
๓. ปริมาณสารแขวนลอย ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๓๐	๔๐	๕๐	๕๐	๖๐
๔. ปริมาณสารละลายที่เพิ่มขึ้นจากน้ำใช้ ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	-
๕. ปริมาณตะกอนหนัก ไม่เกิน (มิลลิลิตร/ลิตร)	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๐.๕	-
๖. ทีเคเอ็น ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๓๕	๓๕	๔๐	๔๐	-
๗. ออร์แกนิก - ไนโตรเจน ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๑๐	๑๐	๑๕	๑๕	-
๘. แอมโมเนีย - ไนโตรเจน ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	-	-	๒๕	๒๕	-
๙. น้ำมันและไขมัน ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๑๐๐
๑๐. ชัลไฟด์ ไม่เกิน (มิลลิกรัม/ลิตร)	๑.๐	๑.๐	๓.๐	๔.๐	-

“พีเอช” หมายความว่า ค่าของความเป็นกรดและด่างของน้ำที่เกิดจากค่าลบของลอการิทึมของความเข้มข้นเป็นโมลของอนุมูลไฮโดรเจน

“บีโอดี” หมายความว่า ปริมาณออกซิเจนที่แบคทีเรียใช้ในการย่อยสารอินทรีย์ชนิดที่ย่อยสลายได้ภายใต้ภาวะของออกซิเจนที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส ในเวลาห้าวัน ซึ่งใช้เป็นการตรวจวัดระดับปริมาณสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในตัวอย่างน้ำนั้นๆ

“ปริมาณสารแขวนลอย” หมายความว่า สารที่ตกค้างบนแผ่นกรองในการกรองน้ำผ่านแผ่นกรองประเภทกระดาษกรองใยแก้ว (Glass fiber filter - disc) เส้นผ่าศูนย์กลาง ๔.๗ เซนติเมตร เช่น Whatman type GF/C หรือ Gelman type A

“ปริมาณสารละลาย” หมายความว่า สารที่ละลายอยู่ในน้ำและจะเหลืออยู่เป็นตะกอนหลังจากกำจัดปริมาณสารแขวนลอยและปริมาณตะกอนหนักแล้วผ่านการระเหยด้วยไอน้ำและทำให้แห้งที่อุณหภูมิ ๑๐๓ - ๑๐๕ องศาเซลเซียส ในเวลาหนึ่งชั่วโมง

“ปริมาณตะกอนหนัก” หมายความว่า สารที่แขวนลอยอยู่ในน้ำ ซึ่งสามารถตกตะกอนได้โดยแรงโน้มถ่วงของโลกภายใต้ภาวะที่สงบนิ่ง ในเวลาหนึ่งชั่วโมง

“ทีเคเอ็น” หมายความว่า ไนโตรเจนที่อยู่ในรูปแอมโมเนียและออร์แกนิก - ไนโตรเจน

“ออร์แกนิก - ไนโตรเจน” หมายความว่า ไนโตรเจนที่อยู่ในสารประกอบอินทรีย์ประเภทโปรตีนและผลิตผลจากการย่อยสลายของไขมัน เช่น โพลีเพปไทด์ และกรดอะมิโน เป็นต้น

“แอมโมเนีย - ไนโตรเจน” หมายความว่า ไนโตรเจนทั้งหมดที่อยู่ในรูป NH_4^+ หรือ NH_3 ซึ่งสมดุลกัน

“น้ำมันและไขมัน” หมายความว่า สารอินทรีย์จำพวกน้ำมัน ไขมัน ขี้ผึ้ง และกรดไขมันที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูง โดยเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอนและเอสเทอร์ เป็นต้น สารเหล่านี้จะถูกสกัดได้ด้วยตัวทำละลายประเภทเฮกเซน คลอโรฟอร์ม และไดเอทิลอีเทอร์ แล้วแยกส่วนโดยการระเหยแห้งที่อุณหภูมิ ๑๐๓ องศาเซลเซียส

“ซัลไฟด์” หมายความว่า สารประกอบพวกไฮโดรซัลไฟด์ทั้งชนิดที่ละลายน้ำและชนิดที่เป็นอนุมูล รวมทั้งสารประกอบพวกโลหะซัลไฟด์ที่ปนอยู่กับตะกอนแขวนลอยในน้ำด้วย”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๔ ทวิ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๔ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“ข้อ ๔ ทวิ การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารประเภท ค สำหรับอาคารที่ก่อสร้างในที่ดินของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้จัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดินตั้งแต่ ๑๐ หลัง แต่ไม่เกิน ๑๐๐ หลัง จะทำระบบบำบัดน้ำเสียเป็นระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งโครงการ หรือเป็นระบบบำบัดน้ำเสียแยกแต่ละหลัง เพื่อให้น้ำทิ้งมีคุณภาพ ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งที่กำหนดในข้อ ๔ ก็ได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

พินิจ จารุสมบัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ออกตามความในกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด รวมทั้งมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร เห็นสมควรแก้ไขข้อกำหนดเกี่ยวกับขนาดอาคารและค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับประกาศกำหนดตามมาตรฐานดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

โดยที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยให้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขึ้นมา และให้โอนภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปเป็นของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับได้มีการแก้ไขปรับปรุงประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภท
และบางขนาด โดยให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษเป็นผู้ให้ความเห็นชอบกับวิธีการตรวจหาค่ามาตรฐาน
การระบายน้ำทิ้ง นอกเหนือจากวิธีการที่กำหนดไว้แทนกรมควบคุมมลพิษ จึงเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุง
ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิด
มลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติ
ให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง
กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการ
เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘
มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจ
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำ
ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคาร
เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม
ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗

(๒) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ห้องนอนขึ้นไป

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๐๐ ห้องนอนขึ้นไป

(๓) โรงพยาบาลของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป

(๔) อาคารโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๕) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๖) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๗) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๘) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

“แหล่งน้ำสาธารณะ” ให้หมายความรวมถึง ท่อระบายน้ำสาธารณะด้วย

“การบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า กระบวนการทำหรือปรับปรุงน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ใช้วิธีการทำให้เจือจาง (Dilution)

ข้อ ๓ ให้อาคารตามข้อ ๒ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๒ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะทำได้ทำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ก. ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ยงยุทธ ดิยะไพรัช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม
(ฉบับที่ ๒)

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้อาคารประเภท ข. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เพิ่มเติมจากการกำหนดให้อาคารประเภท ก. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า อาคารประเภท ข. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๑๐๐ ห้องนอน แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ห้องนอน

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่พักรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๖๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๐๐ ห้อง

(๓) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๒๕๐ ห้องขึ้นไป

(๔) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๕) โรงพยาบาลของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐ เตียง แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

(๖) อาคารโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๗) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๘) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๙) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๒ ให้อาคารตามข้อ ๑ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๑ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่น้ำเสียจะมีลักษณะเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ข. ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่ใช่วิธีทำให้เจือจาง (Dilution)

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดอาคารประเภท ค. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้อาคารประเภท ค. เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นวิธีการควบคุมมลพิษที่เกิดจาก
อาคารประเภท ค. และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดต่อแหล่งน้ำสาธารณะหรือสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า อาคารประเภท ค. ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ดังนี้

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร
ไม่ถึง ๑๐๐ ห้อง

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร
ไม่ถึง ๖๐ ห้อง

(๓) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร
ตั้งแต่ ๕๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๕๐ ห้อง

(๔) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐
ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๕) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชน
ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง
๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(๖) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร
แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

(๗) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร
ตั้งแต่ ๒๕๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๒ ให้อาคารตามข้อ ๑ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสีย
ลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๑ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้ทำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ค. ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ใช้วิธีการทำให้เจือจาง (Dilution)

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

วราวุธ ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง

จากอาคารบางประเภทและบางขนาด

โดยที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยให้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้นมา และให้โอนภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับเป็นการสมควรให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ เป็นผู้พิจารณาเห็นชอบกับวิธีการตรวจหาค่ามาตรฐานการระบายน้ำทิ้ง นอกเหนือจากวิธีการที่กำหนดไว้ แทนกรมควบคุมมลพิษ จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขโดยมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ลงวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้น ไม่ว่าจะมิลักษณะเป็นอาคารหลังเดียว หรือเป็นกลุ่มของอาคารซึ่งตั้งอยู่ภายในพื้นที่ซึ่งเป็นบริเวณเดียวกัน และไม่ว่าจะมีท่อระบายน้ำท่อเดียว หรือมีหลายท่อที่เชื่อมติดต่อกันระหว่างอาคารหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้แก่

(๑) อาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๒) โรงแรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

- (๓) หอพัก ตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๔) สถานบริการประเภทสถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัว ซึ่งมีผู้ให้บริการแก่ลูกค้า ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (๕) โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
- (๖) อาคารโรงเรียนเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ อาคารสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ
- (๗) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การระหว่างประเทศและของเอกชน
- (๘) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า
- (๙) ตลาด ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แต่ไม่รวมถึง ท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือกิจการแพปลา
- (๑๐) กัฏาคารหรือร้านอาหาร
- “น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้
- ข้อ ๓ ให้แบ่งประเภทของอาคารตามข้อ ๒ ออกเป็น ๕ ประเภท คือ
- (๑) อาคารประเภท ก.
- (๒) อาคารประเภท ข.
- (๓) อาคารประเภท ค.
- (๔) อาคารประเภท ง.
- (๕) อาคารประเภท จ.
- ข้อ ๔ อาคารประเภท ก. หมายความว่า อาคารดังต่อไปนี้
- (๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๕๐๐ ห้องนอนขึ้นไป
- (๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๒๐๐ ห้องขึ้นไป
- (๓) โรงพยาบาลของทางราชการ รัฐวิสาหกิจหรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป

(๔) อาคารโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๕) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชน ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๖) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๗) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๘) กภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

ข้อ ๕ อาคารประเภท ข. หมายความว่า อาคารดังต่อไปนี้

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐๐ ห้องนอน แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ห้องนอน

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๖๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๐๐ ห้อง

(๓) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕๐ ห้องขึ้นไป

(๔) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

(๕) โรงพยาบาลของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ที่มีเตียงสำหรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐ เตียง แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

(๖) อาคารโรงเรียนเอกชน โรงเรียนของทางราชการ สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๓) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชน ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๔) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๕) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

(๑๐) กภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๖ อาคารประเภท ก. หมายความว่าถึง อาคารดังต่อไปนี้

(๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ไม่ถึง ๑๐๐ ห้องนอน

(๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ไม่ถึง ๖๐ ห้อง

(๓) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๕๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๒๕๐ ห้อง

(๔) สถานบริการที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕,๐๐๐ ตารางเมตร

(๕) อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ หรือของเอกชน ที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร

(๖) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๕๐๐ ตารางเมตร

(๗) กภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๒๕๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๕๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๗ อาคารประเภท ง. หมายความว่าถึง อาคารดังต่อไปนี้

(๑) หอพักที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๑๐ ห้อง แต่ไม่ถึง ๕๐ ห้อง

(๒) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๑,๐๐๐ ตารางเมตร

(๓) กัฏตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ตั้งแต่ ๑๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒๕๐ ตารางเมตร

ข้อ ๘ อาคารประเภท จ. หมายความว่า กัฏตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นไม่ถึง ๑๐๐ ตารางเมตร

ข้อ ๙ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ก. ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) ความเป็นกรดและด่าง (PH) ต้องมีค่าระหว่าง ๕-๙

(๒) บีโอดี (BOD) ต้องมีค่าไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) สารแขวนลอย (Suspended Solids) ต้องมีค่าไม่เกิน ๓๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๔) ซัลไฟด์ (Sulfide) ต้องมีค่าไม่เกิน ๑.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๕) สารที่ละลายได้ทั้งหมด (Total Dissolved Solids) ต้องมีค่าเพิ่มขึ้นจากปริมาณสารละลายในน้ำใช้ตามปกติไม่เกิน ๕๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๖) ตะกอนหนัก (Settleable Solids) ต้องมีค่าไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๗) น้ำมันและไขมัน (Fat Oil and Grease) ต้องมีค่าไม่เกิน ๒๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๘) ทีเคเอ็น (TKN) ต้องมีค่าไม่เกิน ๓๕ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๑๐ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ข. ต้องเป็นไปตามข้อ ๙ เว้นแต่

(๑) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน ๓๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๑๑ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ค. ต้องเป็นไปตามข้อ ๙ เว้นแต่

(๑) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) ซัลไฟด์ ต้องมีค่าไม่เกิน ๓.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๔) ค่าทีเคเอ็น ต้องมีค่าไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๑๒ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท ง. ต้องเป็นไปตามข้อ ๘
เว้นแต่

(๑) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๒) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) ซัลไฟด์ ต้องมีค่าไม่เกิน ๔.๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๔) ค่าทีเคเอ็น ต้องมีค่าไม่เกิน ๔๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๑๓ มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ประเภท จ. ต้องมีค่าดังต่อไปนี้

(๑) ความเป็นกรดและด่างต้องมีค่าระหว่าง ๕-๙

(๒) บีโอดี ต้องมีค่าไม่เกิน ๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๓) สารแขวนลอย ต้องมีค่าไม่เกิน ๖๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

(๔) น้ำมันและไขมัน ต้องมีค่าไม่เกิน ๑๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๑๔ การตรวจสอบมาตรฐานการระบายน้ำทิ้งจากอาคาร ให้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(๑) การตรวจสอบค่าความเป็นกรดและด่างให้กระทำโดยใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่าง
ของน้ำ (PH Meter)

(๒) การตรวจสอบค่าบีโอดีให้กระทำโดยใช้วิธีการอะไซด์โมดิฟิเคชัน (Azide Modification)
ที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๕ วัน ติดต่อกันหรือวิธีการอื่นที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษ
ให้ความเห็นชอบ

(๓) การตรวจสอบค่าสารแขวนลอยให้กระทำโดยใช้วิธีการกรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว
(Glass Fibre Filter Disc)

(๔) การตรวจสอบค่าซัลไฟด์ให้กระทำโดยใช้วิธีการไตเตรท (Titrate)

(๕) การตรวจสอบค่าสารที่ละลายได้ทั้งหมดให้กระทำโดยใช้วิธีการระเหยแห้งระหว่างอุณหภูมิ
๑๐๓ องศาเซลเซียส ถึงอุณหภูมิ ๑๐๕ องศาเซลเซียส ในเวลา ๑ ชั่วโมง

(๖) การตรวจสอบค่าตะกอนหนักให้กระทำโดยใช้วิธีการกรวยอิมฮอฟฟ์ (Imhoff cone)
ขนาดบรรจุ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ในเวลา ๑ ชั่วโมง

(๓) การตรวจสอบค่าน้ำมันและไขมันให้กระทำโดยใช้วิธีการสกัดด้วยตัวทำละลาย แล้วแยกหาน้ำหนักของน้ำมันและไขมัน

(๔) การตรวจสอบค่าที่เคเอ็นให้กระทำโดยใช้วิธีการเจลดาค์ล (Kjeldahl)

ข้อ ๑๕ การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคารและจำนวนห้องของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร ให้เป็นไปตามวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๖ วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ ความถี่ และระยะเวลาในการเก็บตัวอย่างน้ำ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๗ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ยงยุทธ ดิยะไพรัช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

เรื่อง เพิ่มเติมวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดี

พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามที่ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดีให้ทำโดยใช้วิธีการอะไซด์โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) หรือวิธีการอื่นที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ความเห็นชอบ นั้น

เพื่อให้การตรวจสอบค่าบีโอดีของน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาดมีความหลากหลาย และสามารถตอบสนองการทำงานให้เป็นที่มาตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการควบคุมมลพิษจึงได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เห็นชอบให้กำหนดวิธีตรวจสอบค่าบีโอดีเพิ่มเติมอีก ๒ วิธี คือ วิธีการเมมเบรนอิเล็กโทรด (Membrane Electrode) และวิธีการออปติคัลโพรบ (Optical Probe) ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๔ (๒) แห่งประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการควบคุมมลพิษจึงได้ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดวิธีการตรวจสอบค่าบีโอดีของน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาดเพิ่มเติม คือ

(๑) วิธีเมมเบรนอิเล็กโทรด (Membrane Electrode)

(๒) วิธีออปติคัลโพรบ (Optical Probe)

ข้อ ๒ นอกจากที่แก้ไขตามข้อ ๑ แล้ว ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ทุกประการ

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

จตุพร บุรุษพัฒน์

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประธานกรรมการควบคุมมลพิษ

ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

เรื่อง การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคาร และจำนวนห้องของอาคาร
หรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ

ด้วย ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษกำหนดวิธีการคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคารและจำนวนห้องของอาคารหรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฉะนั้น เพื่อให้การเป็นไปตามความในประกาศดังกล่าว คณะกรรมการควบคุมมลพิษจึงกำหนดวิธีการคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคาร และจำนวนห้องของอาคาร หรือกลุ่มของอาคาร วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอย จำนวนอาคาร และจำนวนห้องของอาคารให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนห้องนอนของอาคารชุด ให้ถือตามแผนผังแสดงรายละเอียดของอาคารชุดแต่ละชั้นที่ระบุในคำขอจดทะเบียนอาคารชุด

(๒) จำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักของโรงแรม ให้ถือตามจำนวนห้องสำหรับให้เข้าพักที่ระบุในใบอนุญาตเปิดโรงแรม

(๓) จำนวนเตียงของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลให้ถือตามจำนวนเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนที่ระบุในใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล

(๔) พื้นที่ใช้สอยของอาคารโรงเรียนเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชน อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า ให้ถือตามเนื้อที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร

(๕) พื้นที่ใช้สอยของตลาด ให้ถือตามเนื้อที่ที่ระบุในใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นตลาด

(๖) พื้นที่ใช้สอยของภัตตาคารหรือร้านอาหาร ให้ถือตามเนื้อที่ที่ระบุในใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร

ในกรณีที่มีการใช้ประโยชน์จากอาคารตาม (๑) ถึง (๖) ไม่ตรงกับใบอนุญาตที่ได้รับหรือคำขอจดทะเบียน ให้คิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของอาคารตาม (๑) ถึง (๖) จากพื้นที่ใช้สอยของอาคาร

ทุกชั้นและให้นำพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกอาคารนั้นมารวมคำนวณด้วย แต่ไม่ให้นำพื้นที่ซึ่งเป็นอาคารจอดรถยนต์ หรือพื้นที่จอดรถยนต์มาคำนวณรวม

ข้อ ๒ การคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยของกลุ่มอาคาร ให้คิดคำนวณจากอาคารซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ ต่อเนื่องและอยู่ในโครงการเดียวกันตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑

ข้อ ๓ การเก็บตัวอย่างน้ำ ให้เก็บ ณ จุดนอกเขตที่ตั้งของอาคารที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือจุดเก็บอื่นที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเห็นชอบ ในกรณีที่มีการระบายน้ำหลายจุดให้เก็บทุกจุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ปิติพงศ์ พิ้งบุญ ณ อยุธา

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประธานกรรมการควบคุมมลพิษ

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับทางปกครองสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การปรับทางปกครองสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษนำไปใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าปรับทางปกครองสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้ก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือสั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ จึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การปรับทางปกครองสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข” หมายความว่า อาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

“เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้กระทั่งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะหรือภาวะเช่นนั้น เช่น ภัยธรรมชาติ สงครามหรือการจลาจล

ข้อ ๒ เมื่อปรากฏว่าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้ก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือสั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองที่จะสั่งปรับในแต่ละวันโดยยึดถือตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕๖ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงพอเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด” และตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๓ ถึงข้อ ๗

ข้อ ๓ การกำหนดค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้ก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ให้ใช้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเป็นรายวันโดยพิจารณาจากประเภทอาคาร การดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย และเหตุอันควรลดหย่อน

(๒) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่ดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเจ็ดพันบาทต่อวันสำหรับอาคารประเภท ก และห้าพันบาทต่อวันสำหรับอาคารประเภท ข

(๓) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียไม่แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองตามสัดส่วนของงานที่เหลือ โดยใช้การตรวจสอบ และการประเมินการก่อสร้างจริงของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษผู้ตรวจสอบ ทั้งนี้ ค่าปรับทางปกครองจะต้องไม่น้อยกว่าค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข

(๔) กรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียแล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด แต่น้ำทิ้งยังไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้ใช้หลักเกณฑ์ตามข้อ ๔ (๒)

ข้อ ๔ การกำหนดค่าปรับทางปกครองกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารประเภท ก และอาคารประเภท ข ให้ใช้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองเป็นรายวันโดยพิจารณาจากประเภทอาคาร เหตุอันควรลดหย่อน และการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งซ้ำอีก

(๒) อาคารประเภท ก ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองสองพันบาทต่อวัน และอาคารประเภท ข ให้กำหนดค่าปรับทางปกครองหนึ่งพันบาทต่อวัน

ข้อ ๕ เมื่อกำหนดค่าปรับทางปกครองตามข้อ ๓ หรือข้อ ๔ แล้วแต่กรณีแล้ว ให้พิจารณาเหตุอันควรลดหย่อน ดังนี้

(๑) ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งมีความพยายามปฏิบัติตามคำสั่งแล้ว แต่น้ำทิ้งยังคงมีลักษณะไม่เป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กำหนด เช่น ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อให้น้ำเสียน้อยลงหรือมีคุณภาพดีขึ้น ลดการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

(๒) ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งประสบภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น มีปัญหาทางการเงิน

(๓) เกิดอุบัติเหตุหรือภาวะความวุ่นวายของสังคมจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ แต่ไม่ถึงขั้นเป็นเหตุสุดวิสัย เช่น น้ำท่วมบริเวณที่ก่อสร้างหรือใกล้เคียงเป็นเหตุให้เครื่องจักรหรือคนงานทำงานได้ยากลำบาก ผู้รับเหมาละทิ้งงาน

(๔) เหตุอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการใช้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนข้อหนึ่งข้อใดหรือหลายข้อตามวรรคหนึ่ง ให้ลดค่าปรับทางปกครองได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ

ข้อ ๖ ระยะเวลาของการปรับ

(๑) กรณีตามข้อ ๓ (๒) และ (๓) ให้คิดค่าปรับทางปกครองตั้งแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสั่งให้ดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กฎหมายกำหนด จนถึงวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้วเสร็จ

(๒) กรณีตามข้อ ๓ (๔) ให้คิดค่าปรับทางปกครองตั้งแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสั่งให้ดำเนินการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กฎหมายกำหนด จนถึงวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งปรับ แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน และปรับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งปรับต่อไปทุกวัน จนถึงวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้วเสร็จ

(๓) กรณีตามข้อ ๔ ให้คิดค่าปรับทางปกครองตั้งแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กฎหมายกำหนด จนถึงวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งปรับ แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน และปรับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งปรับต่อไปทุกวัน จนถึงวันที่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้วเสร็จ

ข้อ ๗ ภายใน ๒ ปี นับจากวันที่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้วเสร็จหรือหมดเหตุที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะสั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย หากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซ้ำอีก เมื่อกำหนดค่าปรับทางปกครองตามข้อ ๔ แล้ว ไม่ให้มีสิทธิได้รับการพิจารณาลดหย่อนค่าปรับทางปกครองตามข้อ ๕ และให้เพิ่มค่าปรับทางปกครองอีกร้อยละห้าสิบ

ข้อ ๘ กรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัยทำให้ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ ก็ให้งดเว้นการสั่งปรับทางปกครองในครั้งนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา)
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูล
การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๘๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ระบบบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า กระบวนการบำบัดน้ำเสีย และให้หมายความรวมถึงท่อส่งปลุกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียด้วย

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดจากระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรา ๘๐ ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวัน และจัดทำบันทึกรายละเอียดดังกล่าวตามแบบ ทส. ๑ เก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่มีการเก็บสถิติและข้อมูลนั้น

ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละเดือนตามแบบ ทส. ๒ และเสนอรายงานดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

โดยยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ หรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือรายงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษประกาศกำหนด ทั้งนี้ การส่งรายงานทางไปรษณีย์ตอบรับ ให้ถือวันที่ลงทะเบียนเป็นวันที่ส่งรายงาน และการส่งรายงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือวันที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นถูกส่งออกจากระบบข้อมูลของผู้ส่งข้อมูลเป็นวันที่ส่งรายงาน

การรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ข้อ ๔ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียตามข้อ ๓ มีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูล จัดทำบันทึกรายละเอียด หรือจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียอยู่แล้วตามกฎหมายอื่น และการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานดังกล่าวมีข้อมูลไม่น้อยกว่าการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ถือว่าการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายดังกล่าวเป็นการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด หรือการจัดทำรายงานตามกฎหมายกระทรวงฉบับนี้โดยอนุโลม และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียเสนอรายงานดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ วรรคสอง

ข้อ ๕ ให้นำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับแก่ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียด้วยโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบบันทึกรายละเอียดของสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย
ของแหล่งกำเนิดมลพิษ

แหล่งกำเนิดมลพิษ ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ซอย

ถนน แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ

จังหวัด โทรศัพท์ โทรสาร

มี เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

ประกอบกิจการประเภท

ใบอนุญาตเลขที่ (ถ้ามี) ออกให้โดย หมดอายุ

ซึ่งมีแผนผังแสดงการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนี้

ได้เก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียปรากฏตามตาราง ดังนี้

หมายเหตุ ๑. ให้กรอกสถิติและข้อมูลเฉพาะในกรณีที่มีสถิติและข้อมูลนั้น ๆ ในแต่ละวัน

๒. ในกรณีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งแบบอัตโนมัติ ให้แนบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งทุกวันแยกตามพารามิเตอร์ที่ตรวจวัด และทำการสรุปผลเป็นสถิติและข้อมูลรายเดือน

ขอรับรองว่าการบันทึกสถิติและข้อมูลตามตารางข้างต้นถูกต้องทุกประการ

..... เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ
(.....)

..... ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย
(.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ

ออกให้โดย

..... ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย
(.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ

ออกให้โดย

รายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

๑. ข้อมูลทั่วไป

แหล่งกำเนิดมลพิษ ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ ซอย

ถนน แขวง/ตำบล เขต/อำเภอ

จังหวัด โทรศัพท์ โทรสาร

มี เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

ประกอบกิจการประเภท

ใบอนุญาตเลขที่ (ถ้ามี) ออกให้โดย หมดอายุ

ในการนี้ ขอรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษสำหรับ

เดือน พ.ศ. ตามที่ได้กำหนดในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม

และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในฐานะ

..... เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

(.....)

..... ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย

(.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ

ออกให้โดย

..... ผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย

(.....)

ใบอนุญาตเลขที่ หมดอายุ

ออกให้โดย

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสีย และแหล่งรองรับน้ำทิ้ง

(๑) ประเภท/ชนิดของระบบบำบัดน้ำเสีย

ความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสีย ลบ.ม./วัน

(๒) การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย แบบต่อเนื่อง ชั่วโมง/วัน

แบบไม่ต่อเนื่อง (ระบุ)

(๓) อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในระบบบำบัดน้ำเสีย เครื่องสูบน้ำ เครื่องเติมอากาศ

เครื่องกวน/ผสมน้ำเสีย เครื่องกวน/ผสมสารเคมี

เครื่องสูบลตะกอน อื่น ๆ (ระบุ)

(๔) แหล่งรองรับน้ำทิ้ง (ระบุ)

(๕) วิธีจัดการตะกอนที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียและวิธีการกำจัด

๓. สรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายเดือน

(๑) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสีย (หน่วย)

(๒) ปริมาณน้ำใช้ในทุุกกิจกรรมของแหล่งกำเนิดมลพิษ (ลบ.ม.)

(๓) ปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสีย (ลบ.ม.)

(๔) การระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย

(๕) ปริมาณสารเคมีหรือสารสกัดชีวภาพที่ใช้ (ลิตรหรือกิโลกรัม)

(๖) การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย

- ระบบบำบัดน้ำเสีย ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - เครื่องสูบน้ำ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - เครื่องเติมอากาศ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - เครื่องกวน/ผสมน้ำเสีย ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - เครื่องกวน/ผสมสารเคมี ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - เครื่องสูบลตะกอน ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
 - อื่น ๆ ปกติ ผิดปกติ (ระบุ)
- (๗) ปริมาณตะกอนส่วนเกินที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียที่นำไปกำจัด (ลบ.ม.)
- (๘) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข
-

- คำเตือน ๑. เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย หรือผู้รับจ้าง ให้บริการบำบัดน้ำเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกหรือรายงาน ตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๖
๒. ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียหรือผู้รับจ้าง ให้บริการบำบัดน้ำเสียผู้ใดทำบันทึกหรือรายงาน โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้การเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึก รายละเอียดและรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนด ในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง คณะกรรมการเปรียบเทียบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ

ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระการประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๐/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ความผิด” หมายความว่า บรรดาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินสองปี

“คณะกรรมการเปรียบเทียบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และในกรณีที่บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึง กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วย ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลดังกล่าว หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๒

การแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบ และการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ

ข้อ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามความเหมาะสม โดยแต่ละคณะจะประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๓ คณะกรรมการเปรียบเทียบจะพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) รัฐมนตรีให้ออก เพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๔ ในกรณีกรรมการเปรียบเทียบพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามข้อ ๓ ให้ดำเนินการแต่งตั้งใหม่ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการคนนั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่คณะกรรมการเปรียบเทียบจะมีวาระในการดำรงตำแหน่งเหลือไม่เกินสามสิบวัน

หมวด ๓

การประชุมและการลงมติของคณะกรรมการเปรียบเทียบ

ข้อ ๕ การประชุมของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการเปรียบเทียบไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

ข้อ ๖ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนเสียง ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ
ถ้ากรรมการมีความเห็นแย้ง ให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม

หมวด ๔

วิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ

ข้อ ๘ บรรดาความผิดซึ่งได้กระทำ หรือมีเหตุอันเชื่อว่าได้กระทำในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในส่วนภูมิภาค ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบดำเนินการเปรียบเทียบ ณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือกรมควบคุมมลพิษ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี เสนอสำนวนความผิดที่จะให้เปรียบเทียบและเอกสารหลักฐานประกอบการเปรียบเทียบโดยมีรายละเอียดตามใบสั่ง - รับสำนวนความผิด ต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ต้องหาแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

ข้อ ๑๐ เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้รับเรื่องไว้พิจารณาเปรียบเทียบแล้ว ให้ดำเนินการเปรียบเทียบให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๑ การพิจารณาเปรียบเทียบ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบพิจารณาจากเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกคำให้การของผู้กล่าวหา ตามแบบ ทส.ปท.๑

(๒) บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา ตามแบบ ทส.ปท.๒

(๓) บันทึกแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ ตามแบบ ทส.ปท.๓

(๔) เอกสารจากสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และบรรดาพยานหลักฐานต่าง ๆ รวมทั้งบันทึกสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ตามแบบ ทส.ปท.๔

(๕) ใบสั่ง - รับสำนวนความผิด ตามแบบ ทส.ปท.๕ และ

(๖) พยานหลักฐานอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา

คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเรียกพยานบุคคล พยานวัตถุ หรือพยานเอกสาร จากบุคคลใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อมาประกอบการพิจารณา หรือจะออกเดินเผชิญสืบด้วยตนเองก็ได้

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบพิจารณาแล้วเสร็จและผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ ให้จัดทำเป็นบันทึก ตามแบบ ทส.ปท.๖ แต่หากกรณีคณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นว่าไม่สมควรเปรียบเทียบ ให้จัดทำบันทึก ตามแบบ ทส.ปท.๗

ข้อ ๑๒ ในการเปรียบเทียบ ให้กำหนดเงินค่าปรับที่ผู้ต้องหาจะพึงชำระโดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) ความผิดเกิดขึ้นโดยความจงใจหรือเกิดจากความประมาทเลินเล่อ

(๒) พฤติการณ์แห่งความผิดเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งอันเป็นสาระสำคัญ

(๓) ระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

(๔) ความถี่ของการกระทำความผิด

(๕) ประวัติการถูกลงโทษทางอาญาของผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ในกรณีคณะกรรมการเปรียบเทียบได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ฐานความผิดตามที่พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอให้พิจารณาเปรียบเทียบเป็นความผิดที่ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบ หรือเห็นว่าผู้ต้องหาควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ให้ส่งสำนวนการเปรียบเทียบคืนพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่องเพื่อให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในกำหนดอายุความต่อไป

ข้อ ๑๔ เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ดำเนินการพิจารณาเปรียบเทียบเสร็จแล้ว ให้ผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือกรมควบคุมมลพิษ แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ วิธีการชำระเงินค่าปรับให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้ง

หากผู้ต้องหาไม่มาชำระค่าปรับภายในกำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบส่งสำนวนการเปรียบเทียบคืนพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่องเพื่อให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในกำหนดอายุความต่อไป

ข้อ ๑๕ เมื่อหน่วยงานตามข้อ ๑๔ ได้รับชำระค่าปรับแล้ว ให้ออกใบเสร็จรับเงินไว้เป็นหลักฐานตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด และนำเงินค่าปรับส่งเข้าบัญชีเงินฝากของกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งแจ้งผลการเปรียบเทียบต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่อง แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการเปรียบเทียบเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษาสำนวนการเปรียบเทียบในคดีที่แล้วเสร็จ โดยให้จัดทำบัญชีสารบบคดีเปรียบเทียบไว้เป็นหลักฐาน และรายงานผลการเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือกรมควบคุมมลพิษ แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วตามข้อ ๑๔ ให้ถือว่าคดีอาญา เป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๑๘ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

วรารุช ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบ ทส.ปท.๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บันทึกคำให้การของผู้กล่าวหา

ที่..... เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/หลักฐานราชการอื่น..... เลขที่.....

สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอให้การด้วยความสัตย์จริงว่า เมื่อวันที่.....เวลา.....น.

(พฤติการณ์ของผู้ต้องหาว่ากระทำการอันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม).....

เหตุเกิดที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอให้พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่
ได้โปรดดำเนินการสอบสวนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไป

อ่านให้ฟังและ/หรืออ่านเองแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้กล่าวหา
(.....)

ลงชื่อ.....พนักงานสอบสวน/
(.....)เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/
พนักงานเจ้าหน้าที่

แบบ ทส.ปท.๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา

ที่..... เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/หลักฐานราชการอื่น..... เลขที่.....
สัญชาติ.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าต้องหาว่า
.....(ข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม).....

และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วยว่าคดีที่ข้าพเจ้าต้องหานี้สามารถเปรียบเทียบได้ และคำให้การซึ่งข้าพเจ้าจะกล่าว
ต่อไปนี้สามารถใช้ยืนยันข้าพเจ้าได้ทุกชั้นพิจารณา ตลอดจนถึงศาล และจะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ
ทำการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม ข้าพเจ้าทราบและเข้าใจข้อกล่าวหาโดยตลอดแล้วและขอให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ข้าพเจ้า
ยินยอมชำระค่าปรับตามที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนด หากข้าพเจ้าไม่นำเงินค่าปรับมาชำระภายในเวลา
ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินคดีต่อไป
อ่านให้ฟังและ/หรืออ่านเองแล้วรับว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ..... ผู้ต้องหา
(.....)

ลงชื่อ..... พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
(.....) /พนักงานเจ้าหน้าที่

แบบ ทส.ปท.๔

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บันทึกสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
สำหรับพนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่

ที่.....

เขียนที่.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง สรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย กรณี.....

เรียน ประธานกรรมการเปรียบเทียบ

ด้วย ข้าพเจ้า ตำแหน่ง

(ก) ได้รับเรื่องร้องทุกข์/ร้องเรียนจาก.....ตามหนังสือ.....

ลงวันที่..... หรือ

(ข) กรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำผิดเอง พบว่า/ได้ตรวจสอบแล้วพบว่า (แล้วแต่กรณี)

ภูมิลำเนาอยู่เลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล / แขวง

อำเภอ / เขต จังหวัด โทร.

ข้อเท็จจริง/พฤติการณ์ของการกระทำผิด

ข้อกฎหมายของการกระทำผิด

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ..... พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/

(.....) พนักงานเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ..... พยาน

(.....)

แบบ ทส.ปท.๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ใบส่ง-รับสำนวนความผิด

.....

ที่.....

เขียนที่.....

- ข้อ ๑. คดีระหว่าง { ผู้กล่าวหา
ผู้ต้องหา
- ข้อ ๒. ข้อหา.....
เหตุเกิด ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ. เวลา
- ข้อ ๓. พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่.....
ตำแหน่ง.....
ผู้ร่วมสอบสวน.....ตำแหน่ง.....
- ข้อ ๔. การรับคำร้องทุกข์/ร้องเรียน
- รับแจ้งเหตุ รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ข้อ..... เวลา.....น. เมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.
 - รับคำร้องทุกข์ คดีที่..... ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ข้อ.....
เวลา.....น. เมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ.
 - รับเรื่องร้องเรียน ตามเลขรับสารบรรณที่..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
- ข้อ ๕. การดำเนินการของพนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่
- บันทึกคำให้การของผู้กล่าวหา (แบบ ทส.ปท.๑)
 - บันทึกคำให้การของผู้ต้องหา (แบบ ทส.ปท.๒)
 - บันทึกแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ (แบบ ทส.ปท.๓)
 - บันทึกสรุปข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายสำหรับพนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/
พนักงานเจ้าหน้าที่ (แบบ ทส.ปท.๔)
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/หลักฐานทางราชการอื่นของผู้ต้องหา
 - สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

แบบ ทส.ปท.๖

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บันทึกคณะกรรมการเปรียบเทียบ

.....

คดีเปรียบเทียบที่...../.....

ที่ทำการเปรียบเทียบ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ระหว่าง { ผู้กล่าวหา
..... ผู้ต้องหา

ข้อหาหรือฐานความผิด.....

ผู้กล่าวหาได้กล่าวหาว่า เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เวลา.....น. ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดโดย.....

เหตุเกิดที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ผู้ต้องหาให้การว่า.....

คณะกรรมการเปรียบเทียบพิจารณาสำนวนที่พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/
พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอให้แล้วเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาได้กระทำนั้น เป็นความผิดตามมาตรา.....

และมีบทกำหนดโทษตามมาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ และผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบ
จึงทำการเปรียบเทียบ เป็นเงิน.....บาท (.....)

ให้ผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับดังกล่าวภายในวันที่ ตามมาตรา ๑๑๐/๒ วรรคสาม แห่ง
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

แบบ ทส.ปท.๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
บันทึกคณะกรรมการเปรียบเทียบ
(กรณีเห็นว่าไม่สมควรเปรียบเทียบ)

คดีเปรียบเทียบที่...../.....

ที่ทำการเปรียบเทียบ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ระหว่าง { ผู้กล่าวหา
..... ผู้ต้องหา

ข้อหาหรือฐานความผิด.....

ผู้กล่าวหาได้กล่าวหาว่า เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เวลา.....น. ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดโดย.....

เหตุเกิดที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ผู้ต้องหาให้การว่า.....

.....คณะกรรมการ
เปรียบเทียบพิจารณาสำนวนที่พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอแล้ว เห็นว่า

- กรณีคณะกรรมการไม่มีอำนาจเปรียบเทียบ
 กรณีคณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบ แต่ไม่สมควรเปรียบเทียบปรับ เนื่องจาก

และขอให้พนักงานสอบสวน/เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าของเรื่องดำเนินการตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากับผู้กระทำความผิดต่อไป

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

ลงชื่อ..... คณะกรรมการเปรียบเทียบ
(.....)

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกรมควบคุมมลพิษเรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมควบคุมมลพิษเรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่มของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรอง” หมายความว่า ห้องปฏิบัติการที่ได้การรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ไม่ว่าจะเป็นห้องปฏิบัติการที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์เอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม

“เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะหรือภาวะเช่นนั้น

ข้อ ๓ เหตุที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะต้องนำพิจารณาเพื่อเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งซ้ำหรือเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพิ่ม

๓.๑ จุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เช่น จุดเก็บตัวอย่างที่ไม่เป็นตัวแทนน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นที่ระบายออกสู่ภายนอกอย่างแท้จริง

๓.๒ วิธีการเก็บและรักษาสภาพตัวอย่างน้ำทิ้งไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือหลักวิชาการ

๓.๓ กรณีแบ่งตัวอย่างน้ำทิ้งที่เก็บตัวอย่างรวมกันไปวิเคราะห์ โดยห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองแล้วผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

๓.๔ ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษย้อนหลังภายในระยะเวลา ๓ เดือน ก่อนวันที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตรวจสอบมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์จากห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรอง พร้อมแนบหลักฐานแสดงจุดเก็บตัวอย่าง พารามิเตอร์ และวิธีวิเคราะห์

๓.๕ ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดไว้ และเมื่อหักลบค่าความไม่แน่นอน (Uncertainty) จากการวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ที่ได้รับการรับรองแล้ว ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งมีค่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

กรณีที่เป็นไปตามข้อ ๓.๓ หรือ ๓.๔ แต่ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ มีพารามิเตอร์ที่ไม่ตรงกับผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ จะพิจารณาเอกสารขอขบข้ายของพารามิเตอร์ตามใบรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการ และหลักฐานการควบคุมคุณภาพผลการทดสอบตามวิธีการมาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์น้ำและน้ำเสียใน Standard Methods for Examination of Water and Wastewater ซึ่ง APHA : American Public Health Association, AWWA : American Water Works Association และ WPCF : Water Pollution Control Federation ร่วมกันกำหนดไว้

ข้อ ๔ กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประสงค์จะโต้แย้งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ให้จัดทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งพร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องมายังเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งสิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับแจ้งผลการตรวจสอบของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และหากพ้นระยะเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะดำเนินการทางปกครองต่อไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือกรณีมีข้อเท็จจริงใหม่ที่เป็นสาระสำคัญ

ข้อ ๕ การรับฟังข้อโต้แย้งผลการตรวจสอบของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามข้อ ๔ จะพิจารณาเพียง ๑ ครั้ง และถือเอาผลการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำทิ้งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประลอง ดำรงค์ไทย)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
กรณี แหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารประเภท ก. และอาคารประเภท ข.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษนำไปประกอบการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งปรับของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามกรอบการปฏิบัติงานที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ระยะเวลา” หมายความว่า ระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่สั่งให้ก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๗๐ หรือสั่งให้จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

“คำขอขยายระยะเวลา” หมายความว่า คำขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และให้หมายความรวมถึงคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งปรับของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ข้อ ๒ การพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการจัดหาผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๓๐ วัน

(๒) กรณีการสำรวจ ออกแบบ และวางแผน เพื่อจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

(๓) กรณีการดำเนินงานแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๗๐ วัน เว้นแต่เป็นการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างของระบบบำบัดน้ำเสีย เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามแผนการดำเนินงานของแหล่งกำเนิดมลพิษตามความเหมาะสม แต่ระยะเวลา ต้องไม่เกิน ๑๒๐ วัน

(๔) กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษมีสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา เพื่อก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้าง ฉบับดังกล่าว

(๕) กรณีการเพาะเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์ การทดสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย และการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

(๖) กรณีการยื่นคำขออนุญาตรับบริการบำบัดน้ำเสียโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาขยายระยะเวลา ไม่เกิน ๖๐ วัน

ข้อ ๓ กรณีคำขอขยายระยะเวลามีเหตุผล ตามข้อ ๒ มากกว่าหนึ่งเหตุ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาเป็นรายข้อ แต่รวมระยะเวลาต้องไม่เกิน ๑๘๐ วัน เว้นแต่กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษมีสัญญาว่าจ้างผู้รับเหมาหรือบริษัทที่ปรึกษา ตามข้อ ๒ (๔) เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลา เกินกว่า ๑๘๐ วัน ก็ได้

ข้อ ๔ กรณีคำขอขยายระยะเวลาในประเด็นและเหตุผลแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจพิจารณาขยายระยะเวลาตามความเหมาะสม แต่ระยะเวลาต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

ข้อ ๕ กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษยื่นคำขอขยายระยะเวลามากกว่า ๑ ครั้ง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพิจารณาความคืบหน้าของการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้รับความเห็นชอบในครั้งก่อน หากพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินงาน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจไม่รับพิจารณาคำขอขยายระยะเวลาดังกล่าว

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายประลอง ดำรงค์ไทย)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ตัวอย่างเอกสารการเชื่อมต่อ

ที่ กท.๑๐๐๗/๒๕๖๓

สำนักการระบายน้ำ

๑๒๓ ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง กทม.๑๐๔๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การออกหนังสือรับรองการให้บริการบำบัดน้ำเสีย

เรียน

อ้างถึง หนังสือบริษัท

จำกัด ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง บริษัท จำกัด ได้ขอให้ออกหนังสือรับรองการให้บริการบำบัดน้ำเสียของอาคาร ตั้งอยู่ที่ ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักการระบายน้ำ ได้พิจารณารายละเอียดการเชื่อมต่อท่อน้ำเสีย เข้าสู่บ่อกักท่อน้ำเสีย สาธารณะของกรุงเทพมหานคร ตามหลักเกณฑ์ การขอรับบริการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานครแล้ว อนุญาตให้ดำเนินการตามรายละเอียดที่เสนอ โดยสามารถทิ้งน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดเบื้องต้นได้ ในช่วงเวลา ๒๔.๐๐ น. - ๐๖.๐๐ น. และห้ามทิ้งน้ำเสียลงมาในช่วงเวลาฝนตก

ทั้งนี้ บริษัท จำกัด จะต้องเสียค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย ดังกล่าว เมื่อกรุงเทพมหานครได้ประกาศหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการ จัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย พ.ศ.๒๕๕๗ หรืออาจจะมีการประกาศบังคับใช้ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งจะมีผลบังคับใช้ทางกฎหมายต่อไปในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุราษฎร์ เจริญชัยสกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ

สำนักการระบายน้ำ

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานการระบายน้ำ

สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๕๖ ๐๒๗๔

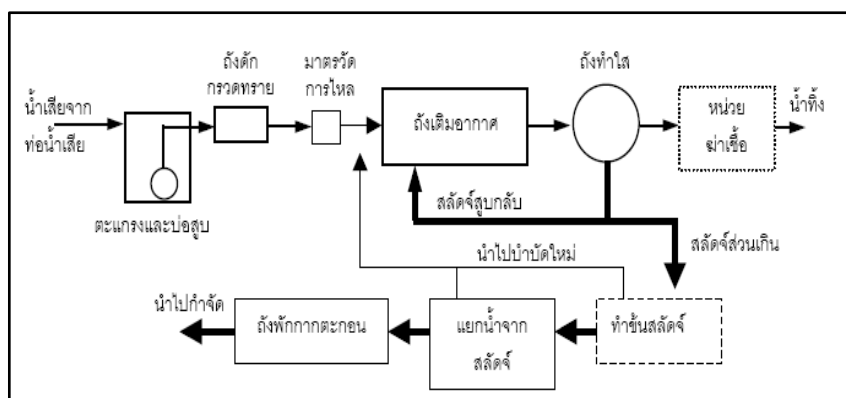
โทรสาร ๐๒ ๒๕๖ ๐๒๗๔

ระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้สำหรับตลาด

ตลาด ที่มีขนาดพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ก. และตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ ๑,๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่ถึง ๒,๕๐๐ ตารางเมตร เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษอาคารประเภท ข. ซึ่งตลาดส่วนมากตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนหนาแน่น มีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด จึงนิยมใช้งานระบบบำบัดน้ำเสียที่ใช้พื้นที่ก่อสร้างน้อย แต่มีค่าก่อสร้างและค่าใช้จ่ายในการเดินระบบสูง ซึ่งระบบบำบัดน้ำเสียที่นิยมใช้งานทั่วไปสำหรับตลาด ได้แก่ ระบบเอเอส ระบบบ่อกรองไร้อากาศ ระบบบ่อกรองเติมอากาศ ระบบบึงประดิษฐ์ และระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป

๑) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส (Activated Sludge, AS)

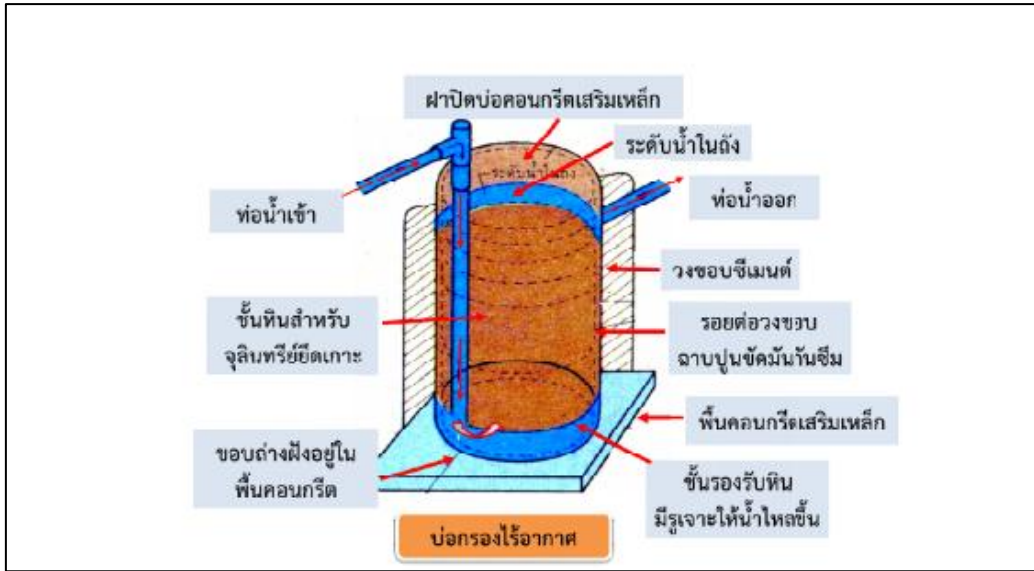
ระบบเอเอสหรือตะกอนเร่ง มีองค์ประกอบของการบำบัด ๔ ส่วนหลัก ได้แก่ ๑) บ่อเติมอากาศ ๒) บ่อตกตะกอน ๓) การหมุนเวียนตะกอนกลับจากบ่อตกตะกอนมายังบ่อเติมอากาศเพื่อควบคุมปริมาณจุลินทรีย์ให้เหมาะสมต่อปริมาณอาหาร และ ๔) การกำจัดตะกอนส่วนเกินออกจากระบบ

แผนผังระบบเอเอสแบบเติมอากาศยัดเวลา

๒) ระบบบ่อกรองไร้อากาศ (Anaerobic Filter)

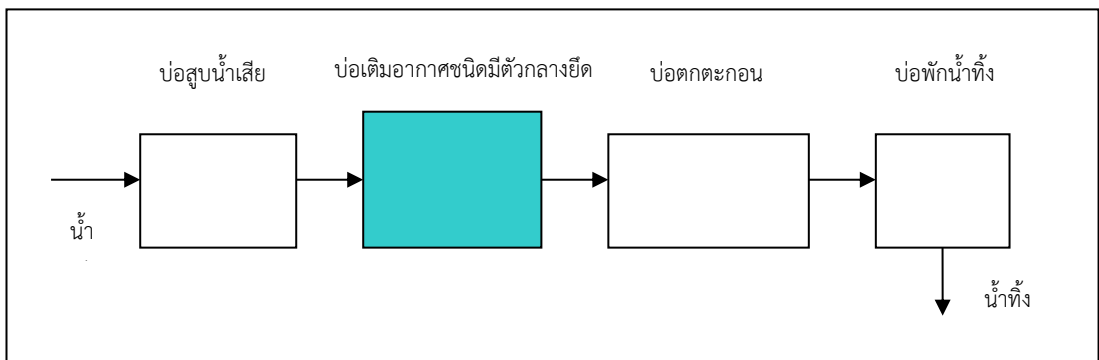
ระบบบ่อกรองไร้อากาศ เป็นระบบบำบัดน้ำเสียทางชีวภาพที่อาศัยจุลินทรีย์ที่ดำรงชีวิตแบบไร้อากาศและเกาะบนผิวตัวกลางในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสีย จึงอาจจัดเป็นระบบเจริญเติบโตแบบยึดเกาะตัวกลาง (Fixed Film Growth) ชนิดหนึ่ง มีองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการบำบัดประกอบด้วย บ่อกรองไร้อากาศ และบ่อพักน้ำใส ระบบนี้ไม่มีการเติมอากาศ และภายในบ่อกรองไร้อากาศบรรจุด้วยตัวกลางซึ่งอาจเป็นพลาสติกที่มีจำหน่ายทั่วไป หรือก้อนหิน กรวด หรือวัสดุที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อให้เป็นตัวกลางให้จุลินทรีย์ยึดเกาะ ตัวกลางพลาสติกจะนิยมใช้งานมากกว่า โดยทั่วไปจะออกแบบให้น้ำเสียไหลเข้าด้านล่างบ่อผ่านชั้นตัวกลางขึ้นด้านบน และออกแบบให้มีบ่อเกราะอยู่ก่อนบ่อกรองไร้อากาศ เพื่อป้องกันตะกอนอุดตันชั้นตัวกลาง และระบบชนิดนี้มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอก็จะทำให้น้ำทิ้งจากตลาดผ่านค่ามาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองไร้อากาศ

๓) ระบบบ่อกรองเติมอากาศ (Aerobic Filter)

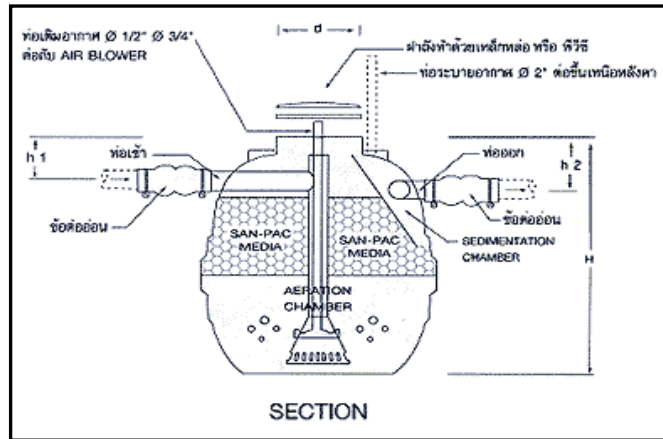
ระบบบ่อกรองเติมอากาศ หรืออาจเรียกว่าระบบเจริญเติบโตแบบใช้อากาศและยึดเกาะตัวกลาง (Fixed Film Aeration) ชนิดหนึ่ง เป็นระบบที่พัฒนาต่อจากระบบกรองไร้อากาศเพื่อให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญคล้ายกับระบบกรองไร้อากาศ แต่ต่างกันที่มีการเติมอากาศซึ่งมักใช้เครื่องเติมอากาศแบบเครื่องเป่าอากาศจ่ายอากาศผ่านหัวพ่นอากาศที่อยู่ใต้ชั้นตัวกลาง

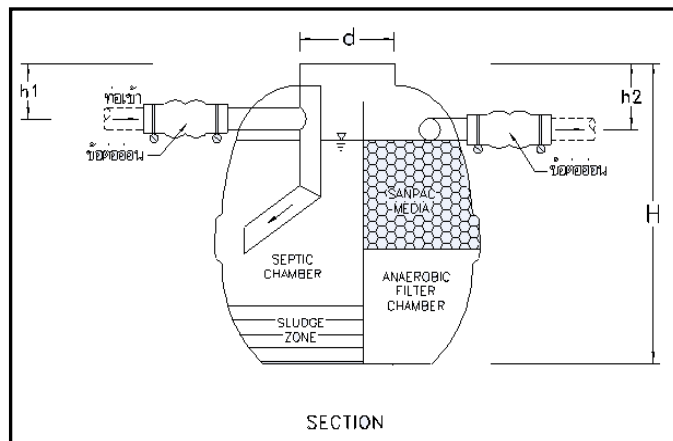
ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อกรองเติมอากาศ

๔) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป

ระบบถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปซึ่งส่วนมากผลิตจากถังไฟเบอร์กลาส และมีจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไป มีรูปร่างเป็นทรงกลม ทรงกระบอกหรือที่เรียกว่ารูปร่างแคปซูล และมีขนาดแตกต่างกันตามรุ่นและบริษัทผู้ผลิต อาจติดตั้งใต้ดินหรือบนดินก็ได้ ปัจจุบันมีทั้งประเภทที่กระบวนการบำบัดเป็นระบบบ่อกรองไร้อากาศ ระบบบ่อกรองเติมอากาศ ระบบเอเอส จึงอาจทำให้มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน หากเป็นประเภทบ่อกรองไร้อากาศ หรือบ่อกรองเติมอากาศ อาจมีประสิทธิภาพไม่ดีเพียงพอที่จะทำให้น้ำทิ้งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และหาก เป็นแบบระบบเอเอสซึ่งมีประสิทธิภาพดีกว่าและทำให้น้ำทิ้งเป็นไปตามค่ามาตรฐานได้

รูปที่ ๕ ระบบถังบำบัดน้ำเสียแบบเติมอากาศ

รูปที่ ๖ ระบบถังบำบัดน้ำเสียแบบไม่เติมอากาศ

๕) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบึงประดิษฐ์

เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่อาศัยกระบวนการทางธรรมชาติ กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้ว แต่ต้องการลดปริมาณไนโตรเจนและฟอสฟอรัสก่อนระบายออกสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง นอกจากนี้ระบบบึงประดิษฐ์ก็ยังสามารถใช้เป็นระบบบำบัดน้ำเสียในขั้นที่ ๒ (Secondary Treatment) สำหรับบำบัดน้ำเสียชุมชนได้อีกด้วย ซึ่งข้อดีของระบบนี้คือไม่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการการบำบัด

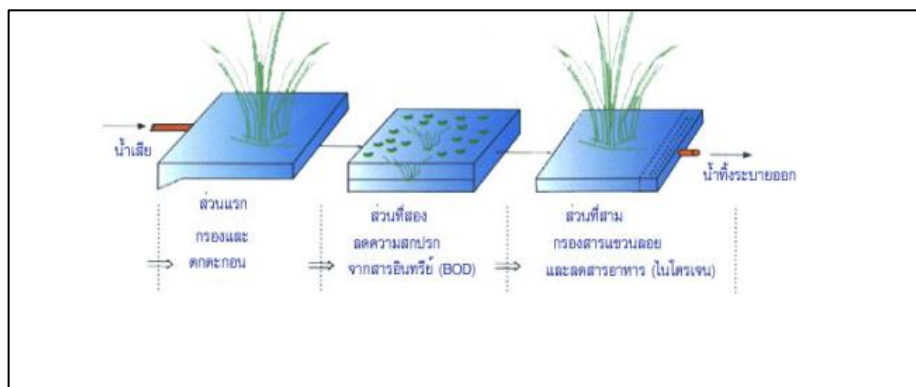
๑. ระบบบึงประดิษฐ์แบบ Free Water Surface Wetland (FWS)

การปรับปรุงคุณภาพน้ำซึ่งหลังจากผ่านการบำบัดจากบ่อปรับเสถียร (Stabilization Pond) แล้ว ลักษณะของระบบแบบนี้จะเป็นบ่อดินที่มีการบดอัดดินให้แน่นหรือปูพื้นด้วยแผ่น HDPE ให้ได้ระดับเพื่อให้ น้ำเสียไหลตามแนวนอนขนานกับพื้นดิน บ่อดินจะมีความลึกแตกต่างกันเพื่อให้เกิดกระบวนการบำบัดตามธรรมชาติอย่างสมบูรณ์โครงสร้างของระบบแบ่งเป็น ๓ ส่วน (อาจเป็นบ่อเดียวกันหรือหลายบ่อขึ้นกับการออกแบบ) คือ

ส่วนแรก เป็นส่วนที่มีการปลูกพืชที่มีลักษณะสูงโผล่พ้นน้ำและรากเกาะดินปลูกไว้ เช่น กก แผลก ธูปฤาษี เพื่อช่วยในการกรองและตกตะกอนของสารแขวนลอยและสารอินทรีย์ที่ตกตะกอนได้ ทำให้กำจัดสารแขวนลอยและสารอินทรีย์ได้บางส่วน เป็นการลดสารแขวนลอยและค่าบีโอดีได้ส่วนหนึ่ง

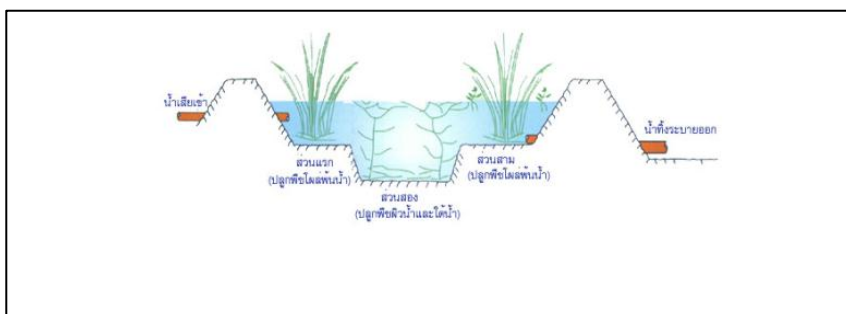
ส่วนที่สอง เป็นส่วนที่มีพืชชนิดลอยอยู่บนผิวน้ำ เช่น จอก แหน บัว รวมทั้งพืชขนาดเล็กที่แขวนลอยอยู่ในน้ำ เช่น สาหร่าย จอก แหน เป็นต้น พื้นที่ส่วนที่สองนี้จะไม่มีการปลูกพืชที่มีลักษณะสูงโผล่พ้นน้ำเหมือนในส่วนแรกและส่วนที่สาม น้ำในส่วนนี้จึงมีการสัมผัสอากาศและแสงแดดทำให้มีการเจริญเติบโตของสาหร่ายซึ่งเป็นการเพิ่มออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ทำให้จุลินทรีย์ชนิดที่ใช้ออกซิเจนย่อยสลายสารอินทรีย์ที่ละลายน้ำได้เป็นการลดค่าบีโอดีในน้ำเสีย และยังเกิดสภาพไนตริฟิเคชัน (Nitrification) ด้วย

ส่วนที่สาม มีการปลูกพืชในลักษณะเดียวกับส่วนแรก เพื่อช่วยกรองสารแขวนลอยที่ยังเหลืออยู่ และทำให้เกิดสภาพดีไนตริฟิเคชัน (Denitrification) เนื่องจากออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ลดลง ซึ่งสามารถลดสารอาหารจำพวกสารประกอบไนโตรเจนได้

๒. ระบบบึงประดิษฐ์แบบ Vegetated Submerged Bed System (VSB)

ระบบบึงประดิษฐ์แบบนี้จะมีข้อดีกว่าแบบ Free Water Surface Wetland คือ เป็นระบบที่แยกน้ำเสียไม่ให้ถูกรบกวนจากแมลงหรือสัตว์ และป้องกันไม่ให้เกิดโรคราปนเปื้อนกับคนได้ ในบางประเทศใช้ระบบบึงประดิษฐ์แบบนี้ในการบำบัดน้ำเสียจากบ่อเกรอะ (Septic Tank) และปรับปรุงคุณภาพน้ำซึ่งจากระบบบ่อปรับเสถียร (Stabilization Pond) หรือใช้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำซึ่งจากระบบแอกติเวเต็ดจ์สลัดจ์ (Activated Sludge) และระบบอาร์บีซี (RBC) หรือใช้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำที่ระบายออกจากอาคารดักน้ำเสีย (CSO) เป็นต้น

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 แขวงพญาไท

เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0 2298 2000 โทรสาร 0 2298 2002

www.pcd.go.th

